

S. Sayısı : 113

1945 yılı

**Devlet Demiryolları ve Liman-
ları G. M. yedi aylık bütçesi**

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1945 yılı yedi aylık Bütçe Kanunu tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/390)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü

28. II. 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne ait 1 Haziran 1945 den 31 Aralık 1945 e kadar olan yedi aylık süre için hazırlanıp Bakanlar Kurulunca 8. II. 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Bütçe Kanunu tasarısı gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

Umumî mütelââ

1945 bütçe yılı için Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olan Bütçe Kanunu tasarısı ile ilişkilerinin incelenmesinde de görüleceği üzere idare, gelir ve masrafları arasında denkliği bozmadan ve tasarruf düşüncelerine geniş ölçüde yer vererek masraflarını tesbite çalışmış bulunmaktadır.

1944 yılı bütçesine mevzu tahsisatla işletme masraflarını karşılamaya imkân bulunamamış olduğundan aynı yıl içinde 8 506 000 liralık munzam tahsisat talebine mecburiyet hâsıl olmuş ve böylece 138 667 000 lirayı bulan 1944 malî yılı masraf bütçesinin 7 aylığına nazaran 1945 teklifi 889 081 lira noksanıyla yapılmıştır.

1945 bütçe teklifi munhasıran işletmenin devamını temin zaruretine dayanan ve elemeği, malzeme unsurlarının mürekkep olan masrafları karşılayacak miktarda ve gelirlerimiz de bugünkü tarifelere göre tesbit edilmiş bulunduğu cihetle noksan olan veya yenilenmesi icabeden tesisatı tamamlamaya bu bütçe ile imkân hâsıl olamayacaktır.

Masraf unsurlarından nisbi bir düşme vâkı olursa bununla ancak tesisata muktazi masraflar karşılanacaktır.

Nakliyat hacmi 1942 malî yılında 22 000 000 tren kilometreye yaklaşmış ve 1944 yılının birinci yarısındaki nakliyata nazaran bu yıl bu miktarı bulacağı ve 1945 bütçe yılında da aynı tren kilometreyi muhafaza edeceği anlaşılmıştır. Şu suretle âzami kapasite ile faaliyet göstermekte olan Devlet Demiryolları memleketin nakliyat ihtiyacını, en iyi imkânlardan tamamiyle istifade ederek karşılayabilmek maksadiyle geçen yıl başvurduğu tedbirlere yine devam etmektedir.

1944 yılının 7 ayı içinde 5 089 157 967 hamton ve 12 800 000 tren kilometre nakliyat yapıldığı görülmüş ve buna göre önümüzdeki bütçe yılı içinde de aynı miktarlarda nakliyat yapılacağı gözönüne alınarak işletmenin belli başlı masrafını teşkil eden kömür ve yağ sarfiyatı ona göre he-

şap olunmuş ve diğer teriplerin tahsisatları da tasarruf fikirleriyle asgari miktarlarda tesbit ve teklif edilmiştir.

Devlet Demiryolları idaresinin işletme emniyeti bakımından en ziyade önemi haiz bulunan yol ve tesisatının bakım ve yenilenmesi işlerinde muhtaç olduğu ağaç traversleri harpten evvel ortalama hesaplama 2 - 2,5 liraya almakta iken geçen sene enjekte masrafı hariç ortalama fiyatla 10 liradan alınmış ve bu yıl da ancak 14 liraya satın alınabileceği anlaşılmıştır. Diğer malzeme de aynı suretle yüksek fiyatlarla tedarik olmaktadır.

Diğer taraftan memleketimizde devam etmekte bulunan hayat pahalılığına karşı memurlar hakkında Hükümetimizin aldığı himaye tedbirleri cümlesinden olarak son defa kabul buyurulan 4680 ve 4599 numaralı kanunlarla aynı yardım, ölüm, doğum yardımları, çocuk zamları gibi yardımlar Devlet Demiryolları memur ve müstahdemlerine de teşmil edilmiş olduğundan bu suretle idareye yeni mükellefiyetler yükletilmiş bulunmaktadır. Bunların tutarının 7 aylığı bütçede 6 160 000 lira bulmaktadır.

Gerek elemeği ve malzeme fiyatlarının yüksekliğini muhafaza etmekte olması ve gerekse munzam olarak yeni mükellefiyetlerin doğması sebebiyle Devlet Demiryollarının masrafları zaruri olarak artmakta olmasına rağmen mümkün olan tasarruflar yapılmak ve Tavşanlı - Tunçbilek hattının mubayaa taksiti de nazara alınmak suretiyle bu idarenin yedi aylık bütçesi (80 000 000) lira olarak hazırlanmış ve yüksek tasviplerinize sunulmuştur.

Nakliyat hacmi hakkında bir bilgi verme maksadiyle evvelki senelerle mukayeseli malûmat aşağıda gösterilmiştir:

Yılları	Hattın tülü	Tren Kilometre	Dingil Kilometre	Hamton Kilometre
1943 - 1944 7 aylık	7 090 + 897	12 140 057	593 915 295	4 690 260 904
1944 - 1945 *	7 176 + 733	12 747 010	543 914 476	5 089 157 967
Her iki yıl arasında artma nispetleri	+ % 1	+ % 4	+ % 7	+ % 8

Bütçe masraf kısmı mucip sebepleri

1944 yılındaki

1945 yılı teklifindeki

Fasıl	: 1	1
Madde	: 1	1
Tertibi	: Daimî memur ve müstahdemler ücret ve yevmiyeleri	
Tenzil	: —	—
Zam	: —	707 329 lira

Bu tertipten 1944 bütçe yılı için kabul buyurulmuş olan tahsisatın yedi aylığı 11 482 609 lira tutmakta olup 3173 sayılı kanuna bazı hükümler eklenmesi hakkındaki 4578 sayılı kanunla işe edilmesine müsaade olunan Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü'nün faal memur ve müstahdemlerine verilecek yemek veya ayın bedellerinin ücret ve gündeliklerinin taallük ettiği tertiplerden ödenmesi icabette olması itibariyle geçen sene bütçesinde hususi bir tertibe mevzu (2 000 000) liralık işe tahsisatının bu tertibe münakalesi yapılmıştır. Bunun yedi aylığı olan 1 166 662 liranın ilâvesiyle geçen yıla ait tahsisat yekûnu 12 649 271 liraya çıkmakta ve bu miktar teklife nazaran 707 329 lira bir noksanlık göstermektedir.

Bütçe Kanununa bağlı (C) işaretli cetvelde memuriyet ünvanları derece ve adetleri gösterilen ve ücretlerini bu tertipten alan daimî memur ve müstahdemler kadrosu münhalterden umumî yekûna nazaran bu yıl 812 adet memuriyet indirilmiş ve fakat bunlardan 190 adedi masraf tertibine

almıştır ki, bu suretle kadrolarda 622 kişilik bir tasarruf da yapıldığı halde istenilen tahsisatın geçen yıldan fazla olması sebebi; 1944 yılı ücretlerinin hesabında Barem Kanununun tâyin ettiği asgari ücret miktarı esas alınmış ve ona göre tutarı tesbit olunmuştur. Bu yıl ise 4620 sayılı kanunun (F) fıkrası gereğince üst derece aylığı alacakların ücret farkları ve kanuna göre ödenmesi gereken kademe zamları karşılığı olarak asgari ile âzami miktar arasında kalan ücretlerin tutarı üzerinden hesaplanmış ve buna diğer bazı nevi masraf karşılığı da katılmış olmasından ileri gelmektedir.

Teklif olunan tahsisatın sarf yeri ve her birinin tutarı aşağıda gösterilmiştir:

1. — Ücret ve yevmiyeler	12 456 668
2. — Ücretlerini bu tertipten alanların işe bedeli	858 072
3. — Ücretlerini bu tertipten alanlardan hareket personelinin aile zamları	41 356 600
	<hr/>
	13 356 600
	<hr/>

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 1	1
Madde : 2	2
Tertibi : Muvakkat tazminat	
Tenzil :	
Zam : —	74 462 lira

2847 sayılı kanunun 5 nci maddesi hükümleri dairesinde memur ve müstahdemlere verilmekte olan Ankara mesken tazminatı karşılığı olarak teklif olunmaktadır. Geçen bütçe yılının yedi aylığına nazaran 74 462 lira miktarında bir fazlalık göstermekte olup kısmen 1944 yılında yapılan terfiler dolayısıyla üst dereceler tazminatı farklarından, kısmen de yeni inşa edilen Ankara motörlü trenler deposunda istihdam edilecek memurlara, müstahdem ve işçilere verilecek tazminat karşılığının hesaba katılmış olmasından ileri gelmekte ve Ankara'daki Umum Müdürlük teşkilâtına ait kadrolar dâhilinde memuriyet ünvan, derece ve adedlerine göre hesaplanarak tesbit edilmiş tazminat karşılığından ibaret bulunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 1	1
Madde : 3	3
Tertibi : Muvakkat memur ve müstahdemler	
Tenzil : —	57 917 lira
Zam :	

Trafiğin arttığı mevsimlerde faal servis işlerinin mevcut ve kadro dâhilindeki memur ve müstahdemlerle yürütülmesi mümkün olmayacağından bilhassa pancar ve hububat nakliyatı zamanlarında Umum Müdürlüğe hariçten hizmete alınmasına zaruret hasil olacak muvakkat memur ve müstahdemlerin ücret ve yevmiyeleri karşılığı bu tertipte teklif olunmakta ve geçen bütçe yılının yedi aylığına nazaran 57 917 lira tenzil edilmiş bulunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 1	1
Madde : 4	4
Tertibi : 2847 ve 3173 sayılı kanunlara tâbi olmayan müstahdemler	
Tenzil : —	55 167 lira
Zam :	

Bütçe kanununa bağlı «E» işaretli cetvelde ünvan ve ücretleri gösterilen müteferrik müstahdem-

lerin istihkakı bu tertipten verilmekte ve bu yıl Dikimevi müstahdemlerinin masraf tertibine nakledilmiş bulunması sebebiyle 68 aded indirilmiş olduğundan geçen yılın yedi aylığına nazaran 55 167 lira noksaniyle tahsisat teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 5	2
Madde : 2	—
Tertibi : Tekaüt, dul ve yetim maaşları	
Tenzil :	
Zam : —	149 lira

4178 sayılı kanun gereğince verilmesi lâzımgelen fevkalâde zam da dâhil olduğu halde tekaüt, dul ve yetim maaşlarının karşılığını teşkil eyliyen bu tertip tahsisatı, fiili sarfiyata göre geçen yıl alınan tahsisatın yedi aylığından 149 lira fazlasıyla istenmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 4	3
Madde : 5	1
Tertibi : 4178 ve 4620 sayılı kanunlar mucibince verilecek çocuk zammı	
Tenzil :	180 500 lira
Zam : —	

Yukarıda numaraları yazılı kanunlar mucibince verilmesi icabeden çocuk zamları için 1945 yılı yedi aylık tahsisatı 1 510 000 lira teklif edilmektedir.

1944 yılında 4178 sayılı kanun mucibince verilecek çocuk zamları için 222 000 liralık tahsisat kabul buyurulmuştu. 1944 yılı bütçemize ayrıca 1 200 000 lira munzam tahsisat istenilmiştir. Bu hesaba nazaran 180 500 lira fazla talep edilmekte ve bu hesap takribi olduğundan tatbikatta nasıl netice vereceği şimdiden kestirilememektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 4	3
Madde : 6	2
Tertibi : 4178 sayılı kanunun 9 ncu maddesi mucibince verilecek yakacak zammı	
Tenzil :	
Zam :	

Rakımı 1500 ve daha yukarı olan mahallerde daimî memuriyetle vazife gören memur ve müstahdemlere verilmesi gereken yakacak zammı karşılığı olarak geçen sene kabul olunan tahsisat, kanuna nazaran 6 ay zarfında ödenecek miktara tekabül etmekte olup 1945 bütçe yılında ancak 2 aylık yakacak zammı ödeneceği için bilhesap 7 aylık karşılığı 60 000 lira tahsisat teklif olunmuştur.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : Hususi	3
Madde : —	3
Tertibi : —	Doğum yardımı
Tenzil :	
Zam :	

4620 sayılı kanun gereğince yapılması icabeden doğum yardımı karşılığı olarak 1944 yılında 300 000 liralık munzam tahsisat talep edilmiş bulunmaktadır.

1945 yedi aylık bütçe yılı için tahmini olarak 200 000 lira tahsisat istenmektedir.

1944 yılındaki

1945 yılı teklifindeki

Fasıl	: Hususi	3
Madde	: —	4
Tertibi	: —	Ölüm yardımı
Tenzil	:	
Zam	:	

4620 sayılı kanun gereğince yapılması icabeden ölüm yardımı karşılığı olarak 1944 yılında 50 000 lira munzam tahsisat talep edilmiş bulunmaktadır.

1945 yedi aylık bütçe yılı için takribî olarak 250 000 lira tahsisat teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki

1945 yılı teklifindeki

Fasıl	: Hususi	3
Madde	: —	5
Tertibi	: 4599 sayılı kanunun tatbiki masrafları	Aynı yardım

Fevkalâde hallerin devamı müddetince memur ve müstahdemlere yapılacak ayna yardım hakkındaki 4599 sayılı kanunun Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne tevcih ettiği mükellefiyet; kanunun sonradan yürürlüğe girmiş olması sebebiyle bittabi 1944 malî yılı bütçesinde karşılığı derpiş edilmemiş olduğundan bu yardım için geçen sene 4 850 000 lira munzam tahsisat talebine mecburiyet hâsıl olmuştur.

Kadrolarına nazaran bilhesap 1945 bütçe yılında 4 200 000 lira tahsisat teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki

1945 yılı teklifindeki

Fasıl	: 5	3
Madde	: 8	6
Tertibi	: İlâçlar, sıhhi imdat kutuları masrafları, memur ve müstahdemlerle ailelerine sıhhi muavenet, cenaze ve sıhhi levazım, vesaiti nakliye, sıhhi tedabir ve hastaneler masrafları.	
Tenzil	:	
Zam	: —	147 500

Bu tertibe teklif olunan tahsisat 1944 bütçe yılı için kabul buyurulmuş olan tahsisatın 7 aylığına nazaran 147 500 lira bir tezeyüt göstermektedir.

Bir taraftan cihan harbi sebebiyle yiyecek maddeleri fiyatlarının artmış bulunması yüzünden lâyikiyle beslenemiyen personel arasında hastaların çoğalması ve diğer taraftan ilâç ve sıhhi malzemenin pahalı olması ve hariç mütehassısların muayene ve tedavi ücretlerini arttırmış olmaları, sanatoryum, lâboratuvar ücretlerinin enaz bir misli yükselmesi bu tertibe dâhil masrafların çoğalmasını intaç eylemektedir. Nitekim geçen yılın yedi aylık fiilî masrafı 583 334 liraya balığ olmaktadır. Bu itibarla teklif hakikî sarfiyata dayanarak yapılmaktadır.

1944 yılındaki

1945 yılı teklifindeki

Fasıl	: 5	3
Madde	: 3	7
Tertibi	: 3454 sayılı kanun mucibince veilecek tekaüt aidatı ile mâlûliyet karşılığı	
Tenzil	: —	200 333
Zam	:	

2454 sayılı Tekâüt Sandığı Kanununun 5 ve 6 ncı maddeleri gereğince daimî ve müseccel memur

ve müstahdemler ücretinden % 5 nispetinde kesilmekte olan tekaüt aidatının muadili ile yüzde yarım nispetinde malûliyet karşılığı olarak idarece sandığa ödemesi icabından para bu tertipten karılanmaktadır.

1944 bütçe yılı için kabul edilmiş olan tahsisatın 7 aylığı 800 333 liradan ibaret bulunmakta ise de 7 ay içinde bu tertipten fiilen sarfedilen miktarın işbu tahsisatın dununda kaldığı anlaşılmış olduğundan bu yıl için 600 000 liranın kâfi geleceği tahmin edilmiş ve buna göre 200 333 lira noksanıyla teklif olunmuştur.

1944 yılındaki

1945 yılı teklifindeki

Fasıl	: 5	3
Madde	: 1	8
Tertibi	: Memur ve müstahdemlerin	melbusat ve işçilerin tulum bedeli
Tenzil	: —	717 100 lira
Zam	:	

Bu tertibe 1945 bütçe yılı için 7 aylık ihtiyacı karşılayacak miktarda teklifte bulunmakta ve teklif geçen yılın 7 aylığına nazaran 717 100 lira bir noksanlık göstermektedir.

Noksanın başlıca sebebi geçen yıl faal olmayan ve resmî elbise giymeğe mecbur tutulmuş bulunan memurlara da resmî elbise giydirilmesi düşünülerek ona göre tahsisat alınmış ise de iktisadi sebepler dolayısıyla şimdilik tehir edilmiş olmasından ileri gelmektedir. Şu suretle bu maddede yalnız resmî elbiseler ve iş başında işçilerin giymeğe mecbur buldukları tulum ile amelenin giyeceği köylü tipi elbise bedellerinin 7 aylık tutarları gösterilmektedir. Elbise, tulum ve ayakkabı gibi giyecek eşyasının memur ve müstahdemlere göre kabul edilmiş olan kaliteleri üzerinden muhtelif fiyatlarla bir yıllık tutarı aşağıda hesap ve tesbit olunmuştur.

Servisleri	Cinsi	Personel ve amele adedi	Fiyatı	Tutarı	İcmal
Yol	İkinci elbise	3 250	60	195 000	
	Ayakkabı	3 250	20	65 000	
	İyi elbise	206	100	20 600	
	Köylü tipi elbise	2 500	45	112 500	
	Tulum (Senede iki tulum hesabıyla)	2 387	20	47 740	
				440 840	440 840
				=====	
Cer	Orta elbise	2 897	80	231 760	
	İyi >	1 230	100	123 000	
	Tulum	11 590	10	115 940	
				470 700	470 700
				=====	
Hareket	İyi elbise	4 497	100	440 700	
	Âdi >	4 278	80	342 240	
				782 940	782 940
				=====	
Limanlar	İyi elbise	165	100	16 500	
	İkinci sevi	185	80	10 800	
				27 300	27 300
				=====	

Servisleri	Cinsi	Personel ve amele adedi	Fiyatı	Tutarı	İcmal
Hademeler	İkinci nevi elbise	613	80	49 040	49 040
				Yekûn	1 770 820
					=====

Bu rakam bir senelik giyim eşyası masrafına karşılık teşkil etmektedir. bundan 7 aylığı :
 $1\ 770\ 820 \times 12 = 1\ 032\ 900$

7

Lira istenilen tahsisatın karşılığıdır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 4	4
Madde : 3, 4	1
Tertibi : 2847 sayılı kanunun 9 ncu maddesi mucibince verilecek tazminat, tahsisat ve tâli ücretler	
Tertibi : —	154 250 lira
Zam :	

1944 yılı bütçesinde dördüncü faslın 3 ve 4 ncu maddelerini teşkil eden bu tahsisat bu sene birleştirilerek bir madde halinde teklif edilmektedir.

1944 Bütçe yılı için bu iki maddeye mevzu tahsi satın 7 aylığı 1 078 584 liradan ibaret bulunmakta ise de bu müddet içinde yapılan fiili sarfiyatın 833 900 lira raddesinde bulunduğu anlaşıldığından 1945 yılı teklifi de bu hesaba göre yapılmıştır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 5	4
Madde : 4	2
Tertibi : İdare hizmetinden çıkarılanlara ve kazaya uğrıyanlara veya ailelerine verilecek tazminat	
Tenzil : —	1 667 lira
Zam :	

Kazaya uğrıyanlara bir kaza neticesinde ölen idare personel ve vârislerine ve idare hizmetlerinden çıkarılanlara tahsisatlar nizamnamesi hükümleri dâhilinde verilecek tazminat karşılığı bu tertipte istenmektedir. Geçen senenin 7 aylığına nazaran 1 667 lira noksaniyle 10 000 lira teklif olunmuştur.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 4	5
Madde : 1	1
Tertibi : Memur ve müstahdemlere verilecek ikramiye	
Tenzil : —	1 667 lira
Zam :	

Bu tertip için geçen yıl kabul buyurulmuş olan tahsisatın 7 aylığına nazaran 1 667 lira noksaniyle teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 4	5
Madde : 2	2
Tertibi : Kömür tasarruf ikramiyesi	
Tenzil : —	1 916 lira
Zam : —	

Bu tertibe geçen yıla nazaran 1 916 lira noksanıyla bir tahsisat teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 11	6
Madde : 10	1
Tertibi : Müteferrik masraflar (misafir kabul masrafiyle, idareye mensup olmayanlardan demiryolu için yararlıkları görülenlere verilecek mükâfat dâhil).	
Tenzil : —	
Zam : —	833 lira

Devlet Demiryolları bütçesinin muhtelif tertipleri dahilinde gösterilmeyen müteferrik ve çeşitli masrafları karşılamak üzere bu tertibe geçen yılın 7 aylık tahsisat tutarı olan 99 167 liradan 833 lira fazlasıyla 100 000 lira teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 11	6
Madde : 11	2
Tertibi : Gayrimelhuz masraflar	
Zam : —	
Tenzil : —	416 lira

Bütçe hazırlandığı sırada tayinine imkân bulunamayan ve bütçe yılı içinde belirmesi muhtemel masraflarla Umumi Muhasebe Kanununun 39 ncu maddesinin 2 nci fıkrası gereğince mahkeme ilâmına müstenit borçların alâkalı tertibinde tahsisatı bulunmaması veya bu tertiplere münakale imkânı olmaması halinde bu maddeden ödenmesi için geçen yıl kabul buyurulan tahsisatın 7 aylığından 416 lira noksanıyla 2 500 lira istenmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 11	6
Madde : 6	3
Tertibi : Temsil masrafları	
Tenzil : —	
Zam : —	

Bu tertibe istenilen tahsisat geçen bütçe yılında kabul buyurulan miktarın yedi aylığından ibaret bulunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 11	6
Madde : 9	4
Tertibi : Binalar icarı	
Tenzili : —	2 908 lira
Zam : —	

İdarece büro ve hizmetevi olarak kiralanmasına lüzum görülen mebani kiralama karşılık bu ter-

tibe geçen yılın 7 aylığından 2.908 lira noksanıyla 15 000 lira tahsisat istenmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 11	6
Madde : 8	6
Tertibi : Pasif korunma tertibatı masrafları	
Tenzil : —	
Zam :	

Bu madde tahsisatı geçen senenin 7 aylık miktarına nazaran aynen teklif edilmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 11	6
Madde : 4	6
Tertibi : Faiz, ayyo ve akça farkları	
Tenzil : —	4 167 lira
Zam :	

Yabancı memlekette bulunan bayilere ödenecek borçlar dolayısıyla bankalara verilen ayyo, komisyon ve gecikme faizleri gibi masraflar ile ödünç para tedarikine lüzum hâsıl olursa bunlar için verilecek iskonto veya faiz karşılığı bu tertipte teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 11	6
Madde : 5	7
Tertibi : Sigorta ücret ve sermayesi	
Tenzil : —	
Zam :	33 333 lira

Kısmen idarece sigorta edilen ve kısmen de şirketlere sigorta ettirilen kıymetlere yenileri katılmış olduğundan bu tertibe geçen senenin 7 aylığına nazaran 33 333 lira fazlasıyla 150 000 lira tahsisat teklif olunmuştur.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 11	6
Madde : 7	8
Tertibi : Beynelmül Demiryolu teşekkül ve kongrelerine iştirak masrafları	
Tenzil :	
Zam : —	6 250 lira

1945 bütçe yılı içinde harbin sona ermesi ihtimali gözönüne alınarak bunun neticesi yeniden beynelmül münasebetlerin tesisi tabii olduğundan aktedilecek demiryolları kongrelerine iştirak masrafları olarak geçen yılın 7 aylığına nazaran bu tertibe 6 250 lira fazlasıyla 15 000 lira tahsisat teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 11	6
Madde : 2	9
Tertibi : İlan ücretleri	
Tenzil : —	4 335 lira
Zam :	

Kanuni ve idari lüzum ve zaruretle yapılmakta olan ilânların masraflarını karşılamak üzere

Bu tertibe geçen yılın 7 aylığından 4 385 lira nakliyatla tahsisat istenmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 11	7
Madde : 1	1 2
Tertibi : Posta, telgraf ve telefon ve diğer haberleşme ücretleri.	
Tenzil :	
Zam : —	1 606 lira

İşletme işlerinin icabettirdiği sürati temin için demiryolu şebekesinin muhtelif yerlerine seri muhabere ve mükâleme vasıtalarından istifade edilmesine ihtiyaç ve zaruret olduğundan bu tertibe geçen sene alınan tahsisatın 7 aylığına nazaran 1 606 lira fazlasıyla tahsisat teklif olunmuş ve ayrıca bir madde halinde olan tahsisat bir fasıl 2 maddesi şeklinde teklif olunmuştur. Birinci madde tahsisatı Posta ve Telgraf İdaresinin bildirdiği rakamın aynıdır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 2	8
Madde : 1	1
Tertibi : Daimi memuriyet harcırahı	
Tenzil : —	14 415 lira
Zam :	

Bu tertip için 1944 bütçe yılının 7 aylığına nazaran teklif, 14 415 lira eksiklik göstermektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 2	8
Madde : 2	2
Tertibi : Muvakkat memuriyet harcırahı	
Tenzil :	
Zam : —	416 lira

Bu tertibe muvakkat memuriyet harcırahı karşılığı olmak üzere geçen yılın 7 aylığına nazaran 416 lira fazlasıyla 120 000 lira teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 2	8
Madde : 3	3
Tertibi : Devir ve teftiş harcırahı	
Tenzil : —	140 834 lira
Zam :	

Geçen bütçe yılının 7 aylık tahsisatı 320 834 liradan ibaret olup bu yıl teklifinden 140 834 lira fazla bulunmaktadır. Bu suretle bu tertipten mezkûr fazla miktar tasarruf edilmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : —	8
Madde : —	4
Tertibi : —	Ecnebi memleketler harcırahı
Tenzil :	
Zam :	

1944 yılı bütçesinin 3 ncü faslının birinci, ecnebi memleketlere gönderilecek talebe ile memur

Ve müstahdemlerin ücret, masraf ve harcırahları ile tahsil ve tedavi masrafları maddesine toplu olarak tahsisat konulmuştur. Bu yıl harcırahlar bir araya alınmış ve bu suretle ecnebi memleketlere gönderilecek memurların harcırahları da 8 nci harcırahlar faslının 4 ncü maddesi olarak tesbit edilmiştir.

Bu maddeye 43 200 lira tahsisat teklif edilmekte olup bu miktar tetkikat için ecnebi memleketlere gönderilecek memurların harcırahları karşılığını teşkil etmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 5	—
Madde : 10	—
Tertibi : Katarlarla deniz vasıtalarında çalışan ve hamulenin tertip ve tahrikiyle bilfiil alâkalı memur ve müstahdemlerin işe masrafları	
Tenzil :	
Zam :	

Alman kanuni salâhiyete dayanarak işe edilmekte olan ve ücretlerini birinci faslın birinci maddesinden alan memur ve müstahdemlerin işe masrafları, bu tertipten karşılanmakta idi. 4578 sayılı kanunla yemek masraflarının, işe edilenlerin ücret ve gündeliklerinin taallük ettiği tertipten ödenmesi hükme bağlanmış olduğundan bu yıl için bütçede bu tertibin kaldırılmasına lüzum hâsıl olmuştur.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 5	—
Madde : 11	—
Tertibi : 4306 sayılı kanun mucibince verilecek giyim eşyası bedeli ve bilûmum masrafları.	
Tenzil : —	
Zam :	

Bir defaya mahsus olmak üzere Hükümetçe memur ve müstahdemlere verilmesi hususi kanunla kabul edilmiş olan giyim eşyası bedeli 1944 yılı içinde Sümer Banka tamamen ödenmiş olduğundan bu tertibe bu yıl için lüzum kalmamıştır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 7	9
Madde : 2	1
Tertibi : Binaların, muharrik ve müteharrik edevatın tenvir, teshin, mahrukat, yağ vesair müstehlek mevad masrafları.	
Tenzil : —	
Zam : —	416 666 lira (Munzam tahsisat ve münakaleler hariç olduğu halde)

Lokomotiflerde kullanılan kömür, yağ ve su sarfiyatı karşılığı olarak bu tertipten yapılan masrafların hesabında ham ton kilometre esas ittihaz edilmiştir.

1944 yılında ayda ortalama olarak 734 860 235 ham ton kilometre yapıldığı ve ham ton kilometreye 82 gram kömür isabet ettiği anlaşılmıştır.

Bu hesaba göre 1945 bütçe yılı içinde yapılacak kömür sarfiyatının:

	Ton
Lokomotiflerde	407 000
Atelyelerde	12 831
Depolarda	11 662
Diğer servislerde	9 912
Yekûn	441 405

tona varacağı tahmin olunmaktadır. 1945 senesi için verilen kontenjan mucibince 7 ay zarfında bunun tamamen Ereğli kömürü olarak tedariki mümkün olmayacağından geri kalanına karşılık linyit kömürü alınacaktır.

Beher ton linyit kömürü kalori itibariyle ortalama olarak 500 kilogram Ereğli kömürüne müadil olduğundan 47 250 ton Ereğli kömürü yerine 94 500 ton linyit kömürüne ihtiyaç görülmektedir. Buna nazaran:

	Ton
Ereğli	394 000
Çeltek	29 162
Linyit	65 331
Yekûn	488 493

Ereğli kömürünün fob fiyatı 23.18 lira olup bunların mühim bir kısmı denizden, diğer bir kısmı da karadan teslim edileceğinden denizden yapılacak teslimat için nakil ücreti ve % 10 nakliye resmi ve diğer masraflarıyla birlikte maliyet fiyatı 26.06 liraya yükselmektedir. Bu fiyat üzerinden :

	Ton	Fiyat	Lira
Ereğli	394 000 ×	26.06 =	10 267 640
Çeltek	29 162 ×	11.00 =	320 782
Linyit	64 831 ×	19.32 =	1 262 195
Yekûn			11 850 617

	Lira
Kömürler bedeli	11 850 617
Yağ	1 269 830
Alimentasyon	124 950
Depolar masrafı	1 437 917
Kok kömürü	66 150
Elektrik santralleri	105 000
Yekûn	14 854 464

Netice itibariyle bu idarenin yalnız cer masrafı olarak bu tertipten yapmağa mecbur bulunduğu

müstehlek maddeler sarfiyatı bu miktara yükselmektedir. Diğer servislerin aynı tertipten yapacağı masraflar da ilâve olunduğu takdirde:

	Lira
Cer masrafları	14 854 464
Yol masrafları	222 000
Sihhat masrafları	20 000
Limanlar	500 000
Diğer servisler	50 000
	<hr/>
	15 716 464
	<hr/>

Ceman 15 716 464 liralık tahsisata ihtiyaç görülmekte ise de 7 aydan ibaret olan 1945 bütçe yılının bir buçuk ayı kısa tesadüf etmekte ve bu sebeple kömür sarfiyatının daha az olacağı gözönüne alınarak ihtiyacın teklif edilen tahsisatla karşılanabileceği ümit edilmektedir.

Geçen sene bu tertibe kabul buyurulmuş olan tahsisatın 7 aylığı 14 583 334 liradan ibaret bulunmakta ise de bu miktarın fiili sarfiyata nazaran yetiştireceği görülmüş olduğundan diğer tertiplerden münakale ve munzam tahsisat talebine mecbur kaldığı anlaşılmaktadır. Bu suretle bu tertibe daha 3 400 000 liranın 7 aylığı olan 1 983 331 liranın katılması halinde 16 566 665 liraya yükseldiği görülmektedir. Buna nazaran bu yıl teklifi 1 566 665 lira noksanlık arz etmektedir.

	1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl	: 8	9
Madde	: 1	2
Tertibi	: Demirbaş eşyanın bakım ve tedidi	
Tenzil	: —	70 719 lira
Zam	:	

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün elindeki demirbaş eşyanın iyi halde bulundurulması ve idamesi için yapılan bakım masraflarına karşılık olarak istenmekte olan tahsisat 1944 bütçe yılının 7 aylığına nazaran 70 719 lira noksanıyla 100 000 liradan ibaret bulunmaktadır.

	1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl	: 8	9
Madde	: 8.	3
Tertibi	: Üst yapının bakım ve tedidi	
Tenzil	: —	730 834 lira
Zam	:	

Demiryollarının üst yapı kısımlarının bakım ve tedidi masraflarına karşılık olarak bu yıl için teklif olunan 10 300 000 lira tahsisat 1944 bütçe yılının 7 aylığına nazaran 730 834 lira eksiklik göstermektedir.

Bu tertip dahilinde bulunan masraf unsurları ve her birinin istilzam edeceği masraf miktarı ayrı ayrı gösterilmiştir.

	Lira
1) Sürveyyan, çavuş, çavuş muavini ve bekçi yevmiyeleri	1 128 876
2) Yol amelesi yevmiyeleri	3 445 691
3) Aile zammı	525 000
4) İlaşe (2500 çavuş + 2500 amele = 5000)	319 375
5) Yol fers malzemesi tamir ve tecdidi	437 500
6) Travers	2 333 353
7) Balast	1 166 667
8) Yol alât ve edevatının tamir ve tecdidi	204 167
9) Debuşe ve yarma temizlikleri	466 667
10) Kar siperleri tamiri	116 667
11) Fevkalâde hâdiseler masrafı	116 667
12) İnşaat dairesine verilecek bakım masrafları	39 370
	Yekûn 10 300 000

İşbu hesapta bilhassa amele yevmiyelerinin öñümüzdeki yılda 250 kuruş düşeceği tahmin edilerek bunların elemeği karşılığında 1 800 000 lira kadar indirilmiştir.

Buna mukabil gerek travers ihtiyacının ve gerekse fiyatlarının artmış olması itibariyle da bu kısımda geçen seneye nazaran fazla masraf ihtiyarına zaruret hâsil olacaktır.

Bu sene hattın tahkim edilmesi icab eden muntakasında kullanılmasa zaruri bulunan traversler hariç olmak üzere normal olarak çikürer traverslerini değıştirilmesi için 256 460 adet traverse ihtiyacı vardır. Teklif olunan tahsisat ile bu miktarın ancak % 55 ni temin etmek kabil olacaktır. Bu itibarla ihtiyacın bir kısmını 1946 bütçe yılına bırakmak zorunda kalınmaktadır.

1944 yılında orman işletmelerinden alınan traverslerin beheri nakil masraflarıyla birlikte 11.50 liraya tedarik edilmekte iken 1945 yılı teslimatı için mezkûr işletmelerin verdiği fiyatın beher travers için 14 lira olduğu anlaşılmaktadır. Bu suretle travers fiyatında % 35 nispetinde bir artış görülmektedir. Bu gibi sebepler; yol bakım masraflarını artırmakta ve bütün bu vaziyetler ve asgari ihtiyaçlar nazara alınarak tahsisat teklif edilmiş bulunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fâsil : 8	9
Madde : 3	4
Tertibi : Mebani ve diğcr tesisatın bakım ve tecdidi	
Tenzil : —	358 334 Lira
Zam :	

1944 bütçe yılında bu tertibe konulan senelik 5 500 000 lira tahsisattan 500 000 lirası limanların bu kabil hizmetleri karşılığı idi. Limanlardaki tesisatın bakım ve yenilenme işlerinin ayrı bir tertibe konulacak tahsisatla idaresinde fayda görülerek 1945 yılında bu tefrik yapılmıştır.

Limanlardan gayri köprüler, emniyet tesisatı, mebani vesairenin bakım ve tecdidi masrafları karşılığı olarak tefrik olunan 5 000 000 liranın 7 aylığı 3 208 334 lira tutmakta olmasına ve 1944 yılında bu tertip için ayrıca munzam tahsisat talep edilmiş bulunmasına rağmen teklif 358 334 lira noksaniyle 2 850 000 lira olarak yapılmaktadır.

Bu tertipte de amele yevmiyelerinin düşmesi ihtimali nazarı dikkate alınmıştır.

Bu tertipte yeralan masraf neveleri aşağıda gösterilmiştir:

	Lira
1) Telgraf tesisatında çalışan personel ücretleri	145 834
2) Telgraf tesisatında kullanılan müstehlek malzeme bedeli	92 284
3) Telgraf direkleri	116 677
4) Köprüler, geçitler, vagon kantarları, döner köprüler vesairenin tamiri masrafı	783 334
5) Sel, kaza, fevkalâde hâdiseler masrafı	187 500
6) Binalar, sabit tesisatın tamirâtı	700 000
7) Emniyet tesisatının bakım ve tecdidi	390 744
8) Aile zammı	291 667
9) İaşe masrafı	141 960
(2600 × 30)	
Yekûn	2 850 000

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 8	9
Madde : 4	5
Tertibi : Muharrrik ve Müteharrik edevatın bakım ve tecdidi	
Tenzil : —	629 084 lira
Zam :	

1944 bütçe yılında olduğu gibi bu yıl içinde de 33 000 000 lokomotif kilometre yapılacağına göre büyük ve orta tamir görecek lokomotifler için ortalama hesapla makine adedi :

33 000 000

———— = 550 yi bulacağı vebunun 480 nini büyük ve 70 i orta tamir göreceği

60 000

anlaşılmaktadır.

Atelye ve depolarda lokomotiflerle beraber vagon ve diğer edevatın tamirine ait bilmum masrafları bu tertipten karşılanmakta ve 1944 bütçe yılı için kabul buyurulan ve azlığı sebebiyle yeneden alınmasına zaruret hâsıl olan 1 040 000 lira munzam tahsisatla birlikte tutarının 7 aylığını teşkil eden 10 543 750 liradan 1 235 750 lira noksan tahsisat teklif olunmaktadır.

Ücret, iaşe, aile zammından ibaret elemeği ve malzemedden mürekkep bulunan bu tertibe dâhil masrafların; her iki unsur fiyatlarında önümüzdeki yıl düşüklük olacağı ümidi teklifte tenzilât yapılmıştır.

Teklif edilen tahsisatın sarf yerleri ile miktarı aşağıda izah olunmuştur.

	Lira					
Lokomotif tamir masrafı	3	144	167			
Yolcu vagonları tamir masrafı		724	800			
Yük vagonları tamir masrafı	1	050	000			
Otoray tamirleri		116	667			
Elektrik santrallarının, loko ve vagon tenvir tesisleri masrafı		40	833			
Atelye ve depolarda loko cari tamirleri	2	012	500			
Yolcu vagonları cari tamirleri		472	500			
Yük vagonları cari tamirleri		437	500			
Depoların müteferrik masrafları		700	000			
İaşe masrafları		609	000			
(İşçi Yemek maliyeti Gün adedi)						
11 600	×	30	×	330	×	7
		12		Yekûn		9 308 000
						=====

1944 yılındaki

1945 yılı teklifindeki

Fasıl :	8	9
Madde :	6	6
Tertibi :	Bilûmum deniz vasıtalarının	bakım ve tecdidi
Tenzil :	—	2 500 lira
Zam :		

1945 Bütçe yılı için bu tertibe teklif edilmekte olan tahsisat; geçen bütçe yılında kabul olunan tahsisatın ve sonradan azlığı sebebiyle istenen 300 000 lira miktarındaki munzam tahsisatla birlikte tutarının 7 aylığı olan 612 500 liradan 177 500 lira noksan bulunmaktadır.

Mavna, şat vesaire gibi deniz vasıtalarının tamir ve tecdidinde kullanılması icabeden kereste, çivi vesair malzeme ile işçi ve amelelerin ücret ve yevmiyeleri ve iaşeden istifade edeceklerin iaşe masrafları bu tahsisattan karşılanacaktır.

	Lira
Kereste bedeli	60 000
Kalafat malzemesi	50 000
Zift, reçine, kükürt	10 000
Çivi	65 000
Sair malzeme	50 000
Yekûn	235 000
Memur ücreti	30 000
İşçi ve amele ücretiyle iaşe masrafları	170 000
Yekûn	435 000
	=====

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : —	9
Madde : —	7
Tertibi : Liman ve rıhtım tesislerinin bakımı ve yenilenmesi	
Tenzil :	
Zam :	

1944 yılı bütçesinin 8 nci faslının 3 ncü maddesine dâhil bulunan bu hizmetin yukarıda da arz edildiği gibi ayrı bir tertip halinde mütalâasında fayda görüldüğü için 1945 yılında bu suretle teklif edilmektedir.

1944 yılı limanın bu kabîl hizmetler için 500 000 lira tahsisat tefrik edilmiş bulunuyordu. Buna mukabil 1945 yılında 7 aylık tahsisat 400 000 lira olarak istenmiştir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 8	9
Madde : 5	8
Tertibi : Fidanlıklar ve ziraat işleri ücret ve masrafları	
Tenzil : —	17 167 lira
Zam :	

Geçen bütçe yılında bu tertip için kabul buyurulan tahsisatın 7 aylığı 267 167 liradan ibaret olup tekliften 17 167 lira fazla bulunmaktadır.

Parasız işe edilmekte olan memur ve müstahdemlerin yiyecek maddelerinin bir kısmı idare arazisinde ve bu teşkilât marifetiyle istihsal edilmektedir. Bunun için yapılacak masraflarla her türlü zaiyat karşılığı ve bu işlerde çalıştırılan işçi ve amele yevmiyeleri bu tahsisattan ödenmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 7	9
Madde : 3	9
Tertibi : Bilet matbaası ücret ve masrafları	
Tenzil :	
Zam : —	3 875 lira

Bilet matbaasında çalıştırılan işçilerle muvakkat amele ve işçi muavinlerinin ücret, yevmiye, aile zammı ve diğer masrafları karşılığı olarak bu tertibe geçen yılın 7 aylık tahsisatına nazaran 3 875 lira fazlasıyla 10 000 lira olarak teklif olunmaktadır.

1944 yılında bu maddeye 6 600 liralık bir münakale yapıldığına göre teklifte fazlalık görülmesi lâzımdır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 7	9
Madde : 1	10
Tertibi : Matbu evrak, kırtasiye ve mecmua bedeli	
Tenzil : —	5 417 lira
Zam :	

Bu tertibe 1944 yılında mevzu tahsisatın 7 aylığı 265 417 lira tutmakta olup aynı yıl içinde Demiryolu dergisine yapılan yardım da bu miktara dâhil bulunmakta idi. 5 000 liradan ibaret olan bu yardım ayrı bir tertibe nakil ve ayrıca 417 liralık bir tasarruf yapılarak 1945 yılı için 260 000 lira teklif edilmiştir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 6	10
Madde : —	—
Tertibi : Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları	
Tenzil : —	187 500 lira
Zam :	

Limanlarda, istasyon ve ambarlarda Devlet Demiryolları idaresi tarafından yaptırılmakta olan yükleme ve boşaltma işlerinin ücret ve masrafları bu tertipten karşılanmaktadır.

İş hacmi, karada ve denizde olacak nakliyat faaliyetine tâbi bulunduğundan her yıl mütehavvil olarak tahsisat teklif olunmaktadır.

1944 bütçe yılı için mevzu tahsisatın 7 aylığı 2 187 500 liradan ibaret olup teklife nazaran 187 500 lira fazlalık göstermektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 13	11
Madde : —	1
Tertibi : Demirbaş tezyidi	
Tenzil : —	1 420 834 lira
Zam :	

Devlet Demiryolları idaresinin şebekesi genişledikçe ve bünyesinde yeni teknik tesisler ve teşekküller vücut buldukça demirbaş esyaya olan ihtiyacı da o nispette artmakta ve bu ihtiyaçların karşılanması için geniş ölçüde mütenevvi kıymetlerin tedariki zaruri bulunmakta ise de gerek tasarruf mecburiyeti ve gerekse bunların şimdiki zaman şartları dolayısıyla tedarikinin güçleşmiş bulunması sebepleriyle 1945 bütçe yılı için geçen seneye nazaran 1 420 834 lira noksanıyla yalnız 1 000 000 lira tahsisat teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 14	11
Madde : 1 ve 2	2
Tertibi : Muhtelif yeni inşaat ve tesisat ve istimlak	
Tenzil : —	754 167 lira
Zam :	

1944 yılında ayrı bir tertipte tahsisatı verilmiş olan fidanlıklar inşaat ve tesisatı masrafları bu sene diğer inşaat ve tesisat tertibi içine alınarak birleştirilmiştir.

Geçen yıl bu iki tertibe mevzu tahsisatın 7 aylığına nazaran 754 167 lira noksan teklif edilmiştir.

Demiryollarının yeni inşaat ve tesisat ihtiyacı 100 000 000 lira raddesinde bulunmakta olmasına rağmen bu ihtiyacın, daha geniş imkânların tahassülüne talik edilmesi zaruri görülmüş ve 1945 yılında da tasarruf mecburiyeti yüzünden bu tertip için 1 025 000 lira teklif edilmiştir ki bununla ancak başlanmış olan inşaatın ikmaline çalışılacaktır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 9	12
Madde : 1	1
Tertibi : Transit vagonlarının edevat tatili ve tamiri ücreti ve kiralanacak vagon ve lokomotiflerle deniz vasıtalarının kira ve tamir bedel ve masrafları.	
Tenzil :	
Zam : —	259 166 lira

Devlet Demiryolları, adedi bini aşan yabancı vagonları, gerek münasebet ve gerekse münakale inkıtar dolayısıyla iade edememek zorundadır. Diğer yünden de cenupla olan nakliyat devam etmektedir.

Alman Devlet Demiryolları İdaresinden kiralanmış 43 lokomotifin kira mukavelesi 1944 takvim yılı sonunda bitmiş olmasına rağmen iadesine imkân hâsıl olamamıştır.

Bunların kira karşılığı olarak 1945 bütçe yılı için 1 000 000 lira teklif olunmaktadır. Bu teklif 1944 yılının 7 aylığına nazaran 259 166 lira bir fazlalık arz etmekte ise de geçen bütçe yılında bu tertip için kabul buyurulan tahsisat yetişmemiş olduğundan 616 000 lira miktarında bir münzam tahsisat istenmesi zorunda kalmıştır. Aynı zamanda bu malzemenin uzun zamandanberi Devlet Demiryolları elinde bulunması hasebiyle bilhassa büyük tamire ihtiyaç göstermekte olduğundan bunların tamir masrafları bu tertipten ödenecek kira bedelinden mahsup edilecektir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 9	12
Madde : 2	2
Tertibi : Semplon ekspresi ağızından Türkiye hissesi	
Tenzil :	
Zam :	

Trafik mümessil idareleri ve diğer Avrupa demiryolları idare ve şirketleriyle şimdiye kadar hesaplaşma mümkün olamamakta olduğundan yine bu tertibe 1945 yılı için geçen yıl bütçesinin bir seneliğinin aynı olarak 1 000 lira tahsisat teklif edilmiştir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 9	12
Madde : 3	3
Tertibi : Mücavir demiryollarına verilen rödövanlar	
Tenzil :	
Zam : —	3 333 lira

Pityon - Svilengrad hattı ve cenup demiryolları arasındaki komşuluk münasebetleri dolayısıyla ve anlaşmalara dayanarak verilmekte olan rödövanların karşılığı olarak teklif edilen tahsisat geçen bütçe yılının bir seneliğinin aynı olarak 8 000 liradır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 9	12
Madde : 4	4
Tertibi : Demiryolları ittihatları ve takas büroları idare ve temsil masrafları	
Tenzil :	
Zam : —	2 500 lira

Beynelmülê demiryol münasebetlerinin doğurduğu alacak ve borçları tasfiye eden demiryolu id-

releri takas bürolarına iştirakimiz sebebiyle milletlerarası kabul edilmiş olan anlaşma esasları dairesinde verilmekte olan idare ve temsil masrafları bu tertibe alınan tahsisattan ödenmektedir.

Teklif 1944 bütçe yılının 7 aylığına nazaran 2 500 lira fazla bulunmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 10	13
Madde : 1	1
Tertibi : İrat getiren emlâkin resim ve vergileri	
Tenzil : —	
Zam : —	584 lira

Devlet Demiryolları İdaresine ait olup irat getiren emlâkin resim ve vergi masrafları bu tertipten karşılanmakta ve 7 ay için 584 lira noksan tahsisat teklif edilmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 10	13
Madde : 2	2
Tertibi : Kazalar neticesinde ölenlerin vârislerine, malûl kalanlara, gerek nakil esnasında ve gerek emanet odalarına tevdi olunduktan sonra hasar ve ziyaa uğrayan eşya sahiplerine verilecek tazminat.	
Tenzil : —	66 667 lira
Zam : —	

4341 sayılı kanunla kabul edilen esaslar dairesinde zayi eşya sahiplerine, beyan edilen kıymet üzerinden tazminat verilmesi icabetmekte olduğundan gerek bu gibi ve gerekse kazalar neticesinde ölen veya malûl kalanlara verilecek tazminat karşılığı olan bu tertibe bu yıl 1944 bütçe yılının 7 aylık tahsisatına nazaran 66 667 lira noksaniyle 50 000 lira teklifte bulunmaktadır.

1944 bütçe yılının 7 aylık hakikî sarfiyatı 50 397 liradan ibaret bulunmakta olduğundan teklif bu miktar dâhilinde kalmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 10	13
Madde : 4	3
Tertibi : Reddiyat ve aidat	
Tenzil : —	19 167 lira
Zam : —	

1944 bütçe yılı için verilen 50 000 lira tahsisatın 7 aylığı 29 167 lira tutmakta olup bu yıl 19 167 lira noksaniyle 10 000 lira olarak teklif yapılmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 18	14
Madde : 1	1
Tertibi : Ücret ve yevmiyeler	
Tenzil : —	
Zam : —	17 168 lira

Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesinde çalıştırılan memur ve müstahdemlerin ücret ve yevmiyeleri karşılığı olarak bu tertibe 87 000 lira tahsisat istenmekte ve 1944 bütçe yılı için kabul olunan tahsisatın 7 aylığına nazaran 17 168 lira fazlalık göstermektedir.

Bu miktar kadrolara nazaran bilhesap konulmuştur.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 18	14
Madde : 2	2
Tertibi : Sair umumî masraflar	
Tenzil : —	1 667 lira
Zam :	

Bu tertip için 1944 yılında kabul buyurulan tahsisatın yedi aylığı 116 667 lira tutmakta olup buna mukabil 1 667 lira noksanıyla 115 000 lira tahsisat istenmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 12	15
Madde : —	—
Tertibi : Satılmalın demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve masrafları	
Tenzil :	
Zam : —	1 848 032 lira

Hususi kanunları gereğince satılmalın Demiryol ve limanların yazılı mukavelelerinde tâyin edilen senelik taksitleri ve Tavşanlı - Tunçbilek şube hattı mubayaa taksiti bu tertipten ödenmektedir.

1945 bütçe yılı içinde ödenecek miktar aşağıda gösterilmiştir. Geçen yılın yedi aylığına nazaran 1 848 032 lira bir fazlalık arz etmektedir.

Demiryol veya liman şirketlerinin adı	Taksit tutarları	
	Lira	K.
Anadolu, Mersin - Tarsus - Adana Demiryolları ile Haydarpaşa Limanı ve Şark Demiryolları (6 331 208.34 İsviçre frangı)	1 897 844.23	
İzmir - Kasaba ve temdidi Demiryolu Şirketi (7 599 000 Fransız frangı)	159 475.34	
Aydın Demiryolu şirketi (73 220 sterlin)	383 672.80	
Tavşanlı - Tunçbilek şube hattı mubayaa taksiti	1 980 199.00	
Emarjman		
Anadolu, Mersin - Adana Demiryollarıyla Haydarpaşa Liman şirketinin emarjman masrafları	10 000	
Aydın Demiryolu Şirketinin emarjman masrafları	5 000	
Şark Demiryolu Şirketinin emarjman masrafları	2 850	
	17 850	17 850.00
	====	
	Yekûn	4 439 041.37
Muhtemel kur farkları ve sair masraflar		91 157.63
		====
		4 530 199.00
		=====

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 15	16
Madde : —	1
Tertibi : 3247 ve 3319 sayılı kanunlar mucibince mubayaa edilecek muharrik edevat bedeli ile gümrük resmi ve sair masrafları	
Tenzil : —	529 929 lira
Zam :	

Her sene bu tertibe alınan tahsisatlarla evvelki yıllarda hususi kanun hükümleri gereğince valö ile aktedilmiş olan mukavelelere müsteniden mubayaa edilen muharrik ve müteharrik edevatın bedeli karşılanmakta idi. Geçen sene bu tertibe mevzu bulunan 900 000 lira tahsisatın, motörlü trenlerin gelmemesi yüzünden kullanılması mümkün olamamış ve 1945 yılında da geleceği tahmin edilmemekte bulunmuş olduğundan tertibin muhafarası maksadiyle bir lira tahsisat teklif edilmiştir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 16	16
Madde : 1	2
Tertibi : 3980 sayılı kanun gereğince mubayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile sair masrafları.	
Tenzil :	
Zam :	

Devlet Demiryolları İdaresince satın alınmış olan 650 yük vagonundan geri kalan 80 vagonun 1945 yılında geleceği tahmin edilmekte olduğundan bunların mezkûr idarece ödenecek % 40 karşılığı olarak 115 000 lira tahsisat istenmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 16	16
Madde : 2	3
Tertibi : 3980 sayılı kanunun 3 ncu maddesi gereğince istimal edilecek kredinin itfa ve faiz karşılığı.	
Tenzil :	
Zam :	

Yukarıda sözü geçen muharrik ve müteharrik edevat bedeli olarak İngiliz kredisinden ödenip de önümüzdeki yıl içinde tediyesi icabeden Hazine bonolarının faiz ve itfa karşılığı olarak bu tertip için 250 000 lira istenmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 17	16
Madde : 1 ve 2	4
Tertibi : 4515 sayılı kanun gereğince girişilecek taahhütler bedeli, bonoların itfa ve faiz karşılığı ile gümrük resmi, muamele vergisi ve diğer masrafları.	
Tenzil :	
Zam :	

4515 sayılı kanunun birinci maddesinde sayılan hizmetlerin yapılması ve gereken malzemenin satın alınması için girişilecek taahhütlere karşılık Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü tarafından mütaahhitlere verilecek bonolardan 1945 bütçe yılı içinde ödenecek olanların itfa ve faiz veya sair suretle yapılacak tediyelerin karşılığı bu tertipte teklif olunmaktadır.

1944 yılındaki

1945 yılı teklifindeki

Fasıl	: 3	17
Madde	: 2	1 2
Tertibi	: Enebi mütehassısların ücret, masraf ve harcırahları.	
Tenzil	: —	1 250 lira
Zam	: —	

Bu madde tahsisatı geçen sene kabul olunan miktardan 1 250 lira noksanıyla teklif olunmaktadır.

Bununla, Devlet Demiryolları İdaresinde halen mevcut ve müstahdem bulunan enebi mütehassısların ücret ve masrafları karşılanacaktır.

Getirilecek ve mukavelelerin devam etmekte bulunduğu eihette hizmetlerine nihayet verilecek enebi mütehassıs bulunmadığından harcırah teklif edilmemiştir.

1944 yılındaki

1945 yılı teklifindeki

Fasıl	: 3	17
Madde	: 1	3
Tertibi	: Tahsil ve staj için enebi memleketlerine gönderilecek talebenin ücretleri, tahsil, tedavi ve diğer masrafları.	
Tenzil	:	
Zam	:	83 333 lira

Halen yabancı memleketlerde okumakta bulunanlarla yeniden gönderilecek talebeler için muhtelif namlarla yapılacak masraflar bu tertipten karşılanmaktadır.

Mevcut talebelerle yeniden gönderileceklerin aded ve masraf tutarları aşağıda görüleceği ve hile 156 800 lira tutmakta olup bu miktar tahsisat teklif edilmiş bulunmaktadır.

Elektrik ve makine mühendisliği için :

Amerika	İngiltere	İsviçre	Almanya	Yekûn	
—	—	22	21	43	Halen tahsilde bulunan Gönderilecekler
17	—	—	—	17	
—	15	—	—	15	
17	15	22	21	75	

Almanya'da bulunanların	17 638	lira
İsviçre'de bulunanların	29 630	»
Amerika'ya gidecek olanların	33 150	» [*]
İngiltere'ye gidecek olanların	27 150	» [*]

107 568

	[*]	[*]
Aylık	23 800	18 900
Okul masrafı	8 500	7 500
Sıhhi masraf	850	750
	33 150	27 150

Yüksek İnşaat mühendisi ile yüksek mimar ve kimya mühendisliği tahsili için:

Amerika	İngiltere	İsviçre	Almanya	Yekûn	Masraf tutarı	
					Lira	K.
—	—	8	1	9	11 625	Halen tahsilde olanlar
9	9	—	—	18	(X) 33 840	Yeniden gönderilecekler
9	9	8	1	27	45 465	
Kimya mühendisliği tahsili için:						
2				2	3 760	
					49 225	
(X)	Aylık			23 940		
	Okul masrafı			9 000		
	Sihhi masraf			900		
				33 840		

Masrafların icmali

	Lira
Cer daireleri için	107 568
Yol ve Malzeme daireleri için	49 225
	156 793

1944 yılındaki

1945 yılı teklifindeki

Fasıl	: 5	18
Madde	: 7	1
Tertibi	: Demiryolu meslek Mektebi ücret ve bilmüm masrafları (Talebinin harçlıkları dâhil, demirbaş ve mefruşat hariç)	
Tenzil	: —	138 383 lira
Zam	:	

1942 yılında Devlet Demiryolları idaresi tarafından açılmış olan lise derecesindeki Demiryol Meslek Okulunda geçen sene olduğu gibi bu yılda da 360 talebe okutulacaktır. 1944 bütçe yılı için beher talebeye düşen masraf maliyeti 180 kuruş üzerinden hesap olunarak ona göre tahsisat kabul buyurulmuştur.

Geçen yılın 7 aylık masraf hesabının gösterdiği neticeye nazaran alınan tahsisatın fiili sarfiyat-tan fazla olduğu görülmüş ve bu sebeple teklif 138 383 lira miktarında bir noksanlık göstermekte bulunmuştur.

Bu tertibe istenilen tahsisatın sarf mahalleri aşağıda gösterilmiş ve bir talebe için iase masrafı günde 130 kuruştan hesap edilerek 7 ay içinde 180 gün tahsil devresi hesaba esas alınmıştır.

Günlük masraf.	Talebe adedi.	Gün.	Lira.
130	× 360	× 180	= 84 240
(Elbise) 180	× 360		= 64 800
Ücretler			61 782
Kitap vesaire			15 000
Talebe harçlığı			8 000
Müteferrik masraflar			10 000
Tedris ücreti			4 678
			248 500
			====

Buna mukabil 250 000 lira tahsisat istenmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 5	18
Madde : 5	2
Tertibi : Sanat okulu masrafları	
Tenzil : —	65 730 lira
Zam :	

1945 bütçe yılında Eskişehir'de idareye ait bulunan Demiryol Sanat Okulunun talebe (Çırak) mevcudu 425 olarak tesbit olunmuştur. Geçen yıl bu tertibe alınan tahsisatın 7 aylığı 375 730 lira-dan ibaret bulunmakta olup teklife nazaran 65 730 lira fazlalık göstermektedir.

Bugünkü iktisadi şartlar dahilinde talebelerin 7 aylık işe vesair masraflarının nevelerine göre tutarı aşağıda gösterilmiştir. Bu hesapta bir talebe için 100 kuruş masraf esas kabul edilmiştir.

	Lira
İşe	90 950
Giyim	37 187
Ders levazıma	10 625
Tenzil, teshin	3 000
Ders ücretleri	6 000
Çırak ücretleri	97 141
Memur ve müstahdem ücretleri	49 210
Amele ücretleri	13 028
	307 141
	====

Muhtemel bu miktar masrafa karşılık olarak 310 000 lira tahsisat istenmektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Fasıl : 5	18
Madde : 6	3
Tertibi : Pansiyonlar ve ilk okulların bilûmum masrafları	
Tenzil : —	37 917 lira
Zam :	

Okul bulunmayan ara istasyonlarında çalışan Devlet Demiryolları memur ve müstahdemleri çocuklarının bu idarece kurulmuş olan okullarda veya pansiyon halindeki terbiye yuvalarında barın-

dırmak suretyiel maarif okullarında okumaları temin edilmektedir.

Bu nevi hizmetler için geçen sene kabul buyurulmuş olan tahsisatın 7 aylık tutarı olan 247 917 liraya nazaran bu yıl için 210 000 lira teklif olunmaktadır.

Halen İzmir ve Kayseri pansiyonlarını talebe mevcudu 121 olup bunun 200 ze çıkarılması kararlaştırılmıştır. Buna rağmen bu tertipte de 1945 bütçe yılı için 37 917 lira bir tasarruf yapılmıştır.

Masrafların nevi ve mahiyetleri aşağıda izah edilmiş ve 7 ay içinde 4 aylık tedris devresi hesaba esas itti haz olunmuştur.

Pansiyonların masrafları

Lira

200 talebe için günde 110 kuruştan 122 günlük iase masrafı	26 840
Giyim eşyası bedeli	36 000
Memur ve müstahdemler ücreti	25 739
Kitap ve kırtasiye (beher talebe için 40 kuruş hesabıyla)	10 000
Tenvir ve teshin	3 000
	<hr/>
	101 579

Yatılı okullar talebe adedi (200)

Günde 110 kuruştan 122 günlük iase masrafı	26 840
Giyim eşyası	36 000
Öğretmen ve memur ve müstahdem ücretleri	30 009
Kitap ve kırtasiye levazımı bedeli	4 000
Tenvir, teshin masrafları	2 500
	<hr/>
	99 349

400 talebenin çamaşır yıkama ve diğer masrafları

Kayseri yatılı okulu için	3 850
İzmir pansiyonu için	3 500
Eskişehir pansiyonu için	3 500
Konya yatılı okulu için	3 850
	<hr/>
	14 700

Masraf icmali

Pansiyonlar	101 579
Yatılı okullar	99 349
Bunların diğer nevi masrafları	14 700
	<hr/>
	215 628

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Faasl : 3	18
Madde : 3	4
Tertibi : Teknik Üniversite ile teknik eleman yetiştiren diğer okullarda okutulan idare talebesinin masrafları	
Tenzil : —	367 lira
Zam :	

Teknik Üniversite ve teknik eleman yetiştiren okullarda hâlen tahsil ettirilmekte olan talebe-lerle bu yıl içinde yeniden muhtelif mekteplere gönderilecek olanların masraflarını karşılamak üzere bu tertibe 63 800 lira tahsisat istenmektedir. Geçen yıla nazaran 367 lira noksanıyla teklif olunmuştur.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Faasl : 11	19
Madde : 3	—
Tertibi : Mahkeme masrafları ve serbest avukat ücretleri	
Tenzil :	
Zam : —	6 665 lira

Bu tertibe 1945 bütçe yılı için teklif olunan tahsisat geçen yılın 7 aylık tahsisatından 6 665 lira fazladır. Bu miktar artan mahkeme masrafları ve yeniden yapılan hizmet mukaveleleri ile idare dâvalarının takibine memur kılınan bazı serbest avukatlara verilecek ücretler karşılığıdır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Faasl : 10	20
Madde : 3	—
Tertibi : Eski seneler borçları	
Tenzil :	
Zam : —	2 766 lira

Eski seneler borçlarına karşılık olmak üzere teklif olunan tahsisat 1944 bütçe yılında bu tertibe kabul olunan tahsisatın 7 aylığına nazaran 2 766 lira fazlalık göstermektedir.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Faasl : 19	21
Madde : —	—
Tertibi : 1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cumhuriyet Merkez Bankası-na verilecek itfa karşılığı	
Tenzil : —	
Zam :	40 320 lira

Yukarıda yazılı kanun mucibince Cumhuriyet Merkez Bankasına verilecek % 1 itfa karşılığı olarak 1945 bütçe yılı için bütçe yekûnuna nazaran geçen sene kabul buyurulmuş olan tahsisatın yedi aylığından 40 320 lira fazlasıyla 802 078 lira olarak teklif olunmuştur.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Faasl : 5	22
Madde : 9	—
Tertibi : Demiryolu spor teşekküllerine yardım	
Tenzil :	
Zam :	

3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunu hükümleri ile tahmil edilmiş bir mükellefiyet olmaması itibariyle bu yıl için de bu tertibe geçen senenin 7 aylık tahsisatına müsavi miktarda teklif yapılmaktadır.

1944 yılındaki	1945 yılı teklifindeki
Faasl : —	23
Madde : —	—
Tertibi : Demiryolları dergisine yardım	
Tenzil : —	
Zam : —	

1944 yılında 7 nci faslın birinci maddesine mevzu tahsisat dâhilinde bulunan 5 000 lira aynı tertibe ait mucip sebeplerde de arz edildiği veçhi le oradan çıkarılmış ve yeniden açılan bu tertibe naklolunmuştur.

Varidat bütçesi gerekçesi

Mali yıl başlangıcını Ocak' ayı olarak değiştiren 17 . I . 1945 tarih ve 4698 sayılı kanun gereğince, Devlet Demiryollarının, 31 Mayıs'ta sona erecek 1944 mali yılından sonra tatbik edeceği bütçeyi 7 aylık bir devre için hazırlaması icabetmiştir.

Şimdiye kadar tanzim ve tatbik olunan bütçelerde gelir ve masraflar yıllık olarak tahmin edilmekte bulunuyordu. Yıllık bütçe hazırlanırken, bütçenin hazırlandığı zamana kadar elde edilmiş gelirle mali yıl sonuna kadar elde edileceği umulan gelir yekûnu gözönünde tutulmakta, hizmet ve taşınmaları arttıracak ve eksiltecek sebeplerin bulunup bulunmamasına göre de bütçe gelirinin ne olabileceği tahmin edilmekte idi.

7 aylık bir bütçe yaparken de yukarıdaki usule uymak yerinde olacaktır.

1940 mali yılının ilk 7 ayında 33 000 000 lira kadar olan Demiryolları geliri ile 1941, 1942 ve 1943 yıllarının 7 şer aylık gelirleri arasında yapılacak mukayeseler devamlı bir gelir artışının mevcudiyetini gösterir. Hele 1943 yılında pek yüksek bir artış bulunuyor. Şu kadar ki, gelirden görülmekte olan bu artışın başlıca sebebi, deniz ve muhtelif kara nakil vasıtalarıyla yapılmakta olan pek çok nakliyatın harp yılları içinde Demiryollarına intikali ve böylece idarenin munzam bir trafik kazanmış olmasıdır.

Bu munzam trafik Demiryollarının iş hacmini nakil vasıta ve malzemesinin en üstün derecesine kadar genişletti. Bundan başka muhtelif malzeme ve elemeği kıymetlerinin artması karşısında bütçe açığı vermeksizin işletmeyi idame için yapılmış tarife yükseltişlerinin de gelirin artmasında geniş ölçüde tesiri olduğunu hesaba katmak gerektir.

Ne zaman sona ereceği bilinmiyen dünya harbinin bugün Demiryollarıyla yapılmasını icabet-tirdiği nakliyat ve hizmetlerden ne kadarının başka nakil vasıtalarına geçeceği kestirilemez. Ayrıca, umumî hayat üzerinde içtinabi gayrikabil akialer ve tesirler doğuran tarife arttırmalarıyla munzam varidat teminini düşünmek de yersiz olur. Bu bakımdan, 7 aylık bütçenin hazırlanmasında

ne bedbin, ne de nikbin davranılmış, bu yılın 7 ayı içinde hakiki olarak elde edilen gelirin tahminiyle iktifa edilmesi muvafık görülmüştür.

Bu mülâhaza ile 1944 bütçe yılının ilk 7 ayında taşınan yolcu sayısı ve yük ağırlığı ile katî olarak anlaşılan ilk 5 aylık ve kontrolü henüz bitirilemeyen bundan sonraki 2 aylık gelirleri ele alınmıştır.

Tamamlanmış bulunan istatistiklerimize göre 1944 bütçe yılının ilk 7 ayında:

Ana hatta 11 509 853 ve banliyölerde 15 099 980, yolcu ve bütün şebekede 3 979 352 ton yük taşınmıştır.

İçinde bulunduğumuz bütçe yılının son 7 ayında, yukarıda tebarüz ettirildiği veçhile gerek yolcu sayısında, gerekse yük tonajında bir değişiklik olmayacağı düşünülmüştür.

1944 yılının katî olarak anlaşılan ilk 5 aylık işletme geliri 55 347 059 lira olup kontrolü henüz bitirilmeyen bundan sonraki 2 aylık gelirin de 21 637 941 liraya baliğ olacağı tahmin edilmektedir. Bu suretle müteferrik gelirlerle sıhhiye tevkifatının tahmin edilen miktarlarının ve geçen senelerden müdevver varidat fazlalarının da ilâvesiyle 1945 bütçe yılı varidatı 80 000 000 lira tutmuş bulunmaktadır.

Fasulasız ve devamlı olarak çok geniş bir âmme hizmetini ifa ile mükellef bulunan Devlet Demiryollarını masraflarını hizmet ve nakliyat karşılığında tarifelerine göre cıbayet edeceği ücretlerle temin etmektedir. Bu bakımdan son bir yıl içinde yapılan tarife ve tarife değişikliklerinin kısaca arz edilmesi faydalı sayılmıştır.

I - Yolcu tarifelerinde :

1. Erzurum hudut yollarında seyahat edecek Türk ve cenebi diplomat ve kuryelere ayrı kompartıman veya vagon tahsisi için 5903 sayılı tarife yapılmıştır.

2. Seyahatlerinin bir kısmını Demiryollarıyla yapmak mecburiyetinde kalacak vapur yolcularının munzam ücret ödemeksizin yolculuklarını temin için Denizyollarıyla müşterek olan yeni bir tarife ihdas edilmiştir.

II - Eşya tarifelerinde :

1. Yaş sebze ve taze meyve nakliyatında tatbik olunan 240 numaralı tarifenin ücretleri meyve ve sebze % 25 ve kavun karpuzda % 50 nispetinde arttırılmış ve portakal ve benzerleri nakliyatındaki hususi ücretler kaldırılmıştır. Böylece portakal nakliyatında meyve ücretleri alınmakta iken mahallî arzu üzerine yapılan tetkiklere göre bu mahsulün bazı hallerde meyveden daha ucuz ücretle taşınmasının uygun olacağı anlaşıl原因 olarak 900 kilometreden uzun mesafeler için yeniden hususi ücretler tesbit edilmiştir.

2. Karabük Demir ve Çelik Fabrikalarında istihsal olunan (Amonyum sulfat, ham veya saf antrasit, asit sülfirik, benzol, fenol, haki boya ve katran boyası, katran, krozot, ksilol, ham veya saf naftalin, sloven nafta, süper fosfat, tuleol (ham ve saf), zift, makine yağları, asit fenik, tavvan karbonu, zift koku) maddeleri için umumî tarifeden % 45 tenzilli yeni ve 253 sayılı bir tarife yapılmış ve bu fabrikaların mamül demirleriyle kok kömürlerinden başka mamülleri umumî hükümlere bağlı tutulmuştur.

Bir sene müddetli olan 222 numaralı para tarifesi, eski hükümleriyle sürekli olarak yenilenmiştir.

3. 225 sayılı maden cevherleri tarifesine (pirit) maddesi eklenmiştir.

III- İskele ve liman tarifelerinde :

1. İskelelerde (Mermiler) in müruriye ücret-leri indirilmiştir.
2. İskenderun'da yeni yapılan iskelenin kullanılması için, klavuzluk ve romorkör tarifesi yapılmıştır.

IV- Çeşitli işler tarifelerinde :

İstasyonlarda açık yerlere ve hangarlara konulan malların tarifesi olan 501 sayılı tarife değiştirilmiş, yeni tarifede hususi bölümler ve kapalı hangarlar metrekara üzerinden ücrete tâbi tutulmuştur. İyi doldurulmak şartıyla hangarlara konan eşyadan alınan ücretlerde % 67 ye kadar ucuzluk temin edilebilecektir.

Bütçe kanunu tasarısının gerekçesi

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 1945 Bütçe kanunu tasarısının gerekçesi, her madde için ayrı ayrı olmak üzere aşağıda arz ve izah edilmiştir.

Birinci madde — Bu madde, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 1945 bütçe yılı içinde ifa edeceği hizmetler karşılığı olan tahsisat yekûnunu tâyin ve tesbit eylemektedir.

Bu hizmetlerin nevi ve mahiyetleriyle her birinin istilzam edeceği masraflar (A) işaretli cetvelde ve muhtelif tertipler dâhilinde fasıl ve madde itibariyle gösterilmiş ve geçen yılın yedi aylığına nazaran vâki fazla ve noksan taleplerin sebepleri de umumî mütalâa ve masraf bütçesi tasarısı gerekçesiyle ayrıca izah edilmiştir.

İkinci madde — Bu madde, 1945 bütçe yılı için tahmin edilen varidatın umumî yekûnunu göstermektedir.

Umumî idare gelirlerinin kaynakları ve her kaynaktan elde edileceği tahmin olunan miktarlar kanun tasarısına ilişik (B) işaretli cetvelde muhtelif tertipler dâhilinde irae edilmiş olup mer'î tarifelerle varidatın seyirleri ve tahminlerin istinat ettiği esaslar varidat bütçesi tasarısının gerekçesinde ayrıca arz ve izah edilmiştir.

Üçüncü madde — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme umumî İdaresinin teşkilât ve vazifelerine dair olan 1042 sayılı kanunun tadili hakkındaki 1483 numaralı kanunun ikinci maddesinde, «Umumî idare teşkilâtı her sene ihtiyaca göre bütçelere raptolunacak kadrolarla tesbit olunur.» denilmekte olduğundan bu hükme istinaden tanzim kılınan kadrolarla 3827 sayılı kanunda yazılı nakil vasıtaları, bağlı (C) işaretli cetvelde gösterilmiş ve ayrıca işbu cetvelin sonuna, tatbikatı Umum Müdürlüğe bırakılan işleri için salâhiyet ve mezuniyet ihtiva eden fıkralar eklenmiştir.

Memuriyet kadrolarına, 1944 yılına nazaran aded bakımından bir zam yapılmamış ve bilâkis bazı tenziller icra edilmekle beraber tahsisatta bir miktar fazlalık hâsıl olmuş ise de, bu hal, masraf bütçesi gerekçesinde de arzedildiği ve hile 1944 yılında ücretler asgari derece üzerinden hesaplandığı halde, 1945 yılı için kademe zammı ve üst derece aylıkları tediyelerini karşılamak üzere kanun âzami ücret ile asgari ücret arasındaki vasatiye göre hesap edilmiş olmasından ileri gelmektedir.

Dördüncü madde — İdarei umumiye tarafından işletilmekte olan demiryolları ile motörlü vasıtaların, liman, iskele ve madenocaklarının bilûmum varidat ve hasılatının müstenidatının ayrı bir cetvel halinde Bütçe Kanununa bağlanması, 1944 yılı bütçesini müzakeresi sırasında Büyük Millet Meclisi Bütçe Encümenince istenilmiş bulunduğundan bu yıl madde aynı maksada göre hazırlanmıştır.

Beşinci madde — Umum Müdürlük nakdî muamelâtının tedviri ve imkân nispetinde kömür ve malzeme stoku yapılmasının temini maksadiyle teklif olunan bu madde ile istenilen salâhiyet miktarları geçen hene olduğu gibi kömür için (2 500 000) ve malzeme için de (7 000 000) lira olarak teklif edilmekte ve ayrıca bu maksadın temini için de (10 000 000) liraya kadar kısa vâdeli cari hesap açmağa salâhiyet istenilmektedir.

Altıncı madde — Mahiyetleri itibariyle miktarlarını katî surette tesbit etmeğe imkân bulunmayan masrafların sene içinde tediyesini temin maksadiyle geçen senelerde olduğu gibi mütehavvil olarak istimali salâhiyeti istenilmekte bulunmuştur.

Yedinci madde — Devlet Demiryolları İdaresi hesabına Teknik Üniversite ile teknik eleman yetiştiren diğer okullarda tahsilde bulunan ve 1945 bütçe yılı içinde yeniden gönderilecek olan talebenin mektep masrafları olarak tahakkuk edecek miktarların Maarif Bakanlığı bütçesinin alâkalı tertiplerine tahsisat olarak kaydını temin etmek üzere bu madde teklif olunmuştur.

Sekizinci madde — 3173 sayılı kanuna ek 4620 numaralı kanunun yedinci maddesi mucibince 2847 ve 3173 sayılı kanunların hükümleri hariciinde istihdam edilecek müteferrik müstahdemlerin aded ve unvanı memuriyetleri, bağlı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Dokuzuncu ve onuncu maddeler — Bu maddeler kanunun yürürlüğe gireceği tarihle icra mercilerini göstermektedir,

Rapor

11 . V . 1945

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1945 mali yılı yedi aylık Bütçe Kanun tasarısı ve ekleri incelenmek suretiyle hazırlanan bu rapor:

- A) Kanun hükümleri,
- B) Gelirler,
- C) Giderler,
- D) Personel,
- E) Teknik işler,
- F) Mali durum,
- G) Mevzuat,

Olmak üzere yedi kısımda toplanmıştır.

A) Kanun hükümleri

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1945 mali yılı yedi aylık Bütçe Kanun tasarısı on maddeliktir.

Birinci madde, idarenin 1945 mali yılı yedi aylık giderleri için seksen milyon lira ödenek verildiğine dairdir. Gider cetveli tetkik edilirken teferruatı üzerinde durulacaktır.

İkinci madde, idarenin aynı zaman içinde gelirinin seksen milyon lira tahmin edildiği hakkındadır. Teferruatı gelir cetvelinin tetkiki sırasında gözden geçirilecektir.

Üçüncü madde, idarenin daimi memur ve müstahdemleriyle nakil vasıtaları kadrolarına mütalalliktir. Aşağıda sırası geldikçe bu mevzuat temas edilecektir.

Dördüncü madde, idarenin varidat ve hasılat nevilerinden her birinin cibayetine dayanılan mevzuatın bir cetvel halinde gösterildiğine dairdir. Böyle bir cetvel geçen yıl Bütçe Komisyonu mütazakereleri sırasında talep edilmiş olmakla ilk defa bu yıl konulmuştur.

Beşinci madde idareye, nakit işlerini yürütmek, kömür ve malzeme stoku yapmak üzere Maliye Bakanlığının kefaleti altında on milyon liraya kadar kısa vâdeli istikrazlar akdine, cari hesaplar açtırmaya yetki vermektedir.

Altıncı madde, saydığı mütehavvil giderlere karşılık olarak konan ödenekler yetmediği takdirde fazlayı ödemek için idarenin yetkili kıldığını mutazammındır.

Bu hüküm her yıl idare Bütçe Kanununda tekrarlanmaktadır. Eğer bu yetkinin hudut ve şümulünde değişiklik olacağı düşünülmiyorsa bu hükmün Bütçe Kanunundan çıkarılarak idarenin Teskilât Kanununa ilâvesinin muvafık olacağı mütalâa edilmektedir.

Yedinci madde, Teknik Üniversite ile teknik eleman yetiştiren okullarda okuyan idare talebesi için gider bütçesine konan ödenegin bir taraftan genel bütçeye gelir diğer taraftan Mill Eğitim Bakanlığı bütçesine ödenek kaydedileceği hakkındadır. Bu hükümde geçen seneye nazaran ufak bir değişiklik yapılmıştır. Geçen sene hüküm yalnız Teknik Üniversite ile Teknik okul talebele-

ri masraflarına maksur iken bu sene **Teknik** Okul yerine teknik eleman yetiştiren diğer okullar demekle hüküm genişletilmiştir.

Bu madde hükmü de **İdare Bütçe Kanununda** yıldan yıla tekrar edilmektedir. Bu itibarla bu hükmün de münasip bir formül haline konarak **Teşkilât Kanununa** ilâyesi düşünülebilir.

Sekizinci madde, idarenin müteferrik müstahdemler kadrosuna dairdir. Aşağıda sırası geldikçe bu mevzua temas edilecektir.

Dokuzuncu madde, kanunun yürürlüğe gireceği tarihi göstermektedir.

Onuncu madde, kanun hükümlerini yürütecek bakanlıkları ifade etmektedir.

İdarenin, içinde bulunduğumuz ve daha evvelki malî yıllar Bütçe Kanunlarında mevcut ve belli bir miktara kadar gelir fazlaları karşılık tutularak belli işler için gelecek yıllara geçici taahhüdât ve sarfiyat icrasına yetki veren hüküm **Maliye Bakanlığının** isteği üzerine bu sene konmamıştır. Bütçenin dar anlayışıyle bağdaşamayan bu hüküm, iktisadi bir işletmeden ibaret olan idarenin daha geniş bir malî çerçeve içinde çalışarak iş yapma imkânlarını arttırmıyordu. Bu husus nazara alınarak bahis mevzuu hüküm buraya konmasa dahi **İdare Teşkilât Kanununda** tadilat yapmak suretiyle eklenmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.

B) Gelirler

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umumî Müdürlüğü 1945 bütçe yılı ilk yedi aylık geliri seksen milyon lira olarak tahmin edilmiştir. Bu meblağ şu suretle terekkep etmektedir.

	Lira
1. Demiryollar İşletme geliri	73 875 000
2. Limanlar ve iskeleler geliri	3 033 000
3. Sıhhiye tevkifatı	515 033
4. Mütenevvi hasılat	500 000
5. Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi gelirleri	77 000
6. Geçen senelerden devreden gelir fazlaları	2 000 000
Umumî yekân	80 000 000

Bu miktar içinde bulunduğumuz malî yıl bütçesinin 130 161 600 lira olan gelir tahmini esasından hareketle bulunan yedi aylık 75 927 600 lira gelir tahminine nazaran 4 072 400 lira fazladır. 79 480 195 lira olan yedi aylık hakikî gelire nazaran ise 519 805 lira tutarında bir fazlalık vardır.

I - Demiryolları İşletme gelirleri :

Bu faslın muhammen tutarı 73 875 000 lira olup şu gelirlerden mürekkeptir.

	Lira
a) Yolcu	24 700 000
b) Bağaj	600 000
c) Mesajeri	425 000
d) Seyriseri	4 750 000
e) Sayrihafif	41 000 000
f) Muhtelif hasılat	2 400 000

Yekân 73 875 000

Bu faslın tahmini gelirini 1944 mali yılının ilk yedi aylık gelir tahmini ve hakiki tahsilâtı ile mukayeseye elverişli bir cetvel aşağıya konmuştur.

1945 tahmini	1944 yedi aylık tahmini	7 aylık tahsilâtı
73 875 000	72 187 479	74 766 803

Bu cetveldən anlaşılacağı gibi bu fasıl için tahmin edilən gelir, içinde bulunduğumuz mali yılın ilk yedi ayı için tahmin edilən gelirdən 1 687 521 lira fazla, tahsilâtından 891 803 lira noksandır.

2. — Limanlar ve iskeleler gelirleri :

İdarenin işlettiği muhtelif liman, rıhtım ve iskelelerin gelirleri bu fasıl meydana getirmektedir. Fasıl terkib eden kalemler ve gelir tahminleri aşağıda gösterilmiştir.

	Lira
a) Haydarpaşa Liman ve Rıhtım gelirleri	1 800 000
b) Derince Limanı gelirleri	113 000
c) İskenderun Limanı gelirleri	220 000
d) Mersin Limanı gelirleri	380 000
e) Samsun limanı gelirleri	240 000
f) İskeleler gelirleri	280 000
Yekûn	3 033 000

Bu fasıl gelir tahmini 1944 mali yılı ilk yedi aylık muhammen gelir ve tahsilâtı ile aşağıda mukayese edilmiştir.

1945 tahmini	1944 tahmini	Tahsilâtı
3 033 000	2 672 586	3 241 328

Buna nazaran bu fasıl tahmini geliri, içinde bulunduğumuz mali yılın aynı zamana ait gelir tahmininden 360 414 lira fazla, tahsilâtından 568 742 lira noksandır.

3. — Sıhhiye tevkifatı :

Bu fasıl geliri personel istihkaklarından yapılan tevkifatla elde edilmektedir. 515 000 lira olarak tahmin edilmiştir. İçinde bulunduğumuz bütçe yılının ilk yedi aylık gelir tahmini 460 833 lira idi tahsilâtı da 518 lira olmuştur. Buna göre önümüzdeki mali yıl yedi aylık gelir tahmini 1944 mali yılı için ilk yedi aylık gelir tahmininden 54 167 lira fazla, tahsilâtından 3 293 lira eksiktir.

4. — Mütenevvi hasılât :

Bu fasılın teferrüat ve gelir tahminleri aşağıya derce olunmuştur.

	Lira
a) İstimalden iskat edilen vagon, lokomotif ve hurda demirler satış	1 000
b) Pansiyon gelirleri	1 750
c) Sanat okulunun gelirleri	52 590
d) İdareye ait binalardan alınacak kiralar	60 000
e) Faiz ve akça farkları	36 000
f) Müteferrik hasılât	348 750
Yekûn	500 000

Bu fasıl gelir tahmininin 1944 malî yılı ilk yedi aylık gelir tahmin ve tahsilâtı ile mukayesesi aşağıdadır.

1945 tahmini	1944 tahmini	Tahsilât
500 000	489 999	875 722

Görüldüğü gibi 1945 malî yılı yedi aylık gelir tahmini 1944 malî yılının aynı zamana ait gelir tahmininden 10 001 lira fazla, tahsilâtından ise 375 722 lira noksandır.

5. — Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi gelirleri:

Bu fasıl geliri 77 000 lira olarak tahmin edilmiştir. 1944 malî yılı ilk yedi aylık gelir tahmini 116 662 lira idi. Tahsilâtı 78 049 lira olmuştur.

Buna göre bu fasıl gelir tahmini 1944 malî yılı ilk yedi aylık gelir tahmininden 39 662 lira tahsilâtından da 1 049 lira noksandır.

6. — Geçen senelerden devreden gelir fazlaları:

Bu fasla geçen senelerden müdevver gelir fazlaları olarak iki milyon lira konmuştur. 1944 yılı bütçesine gelir fazlası adıyla bir para konmamış olduğu cihetle herhangi bir mukayese yapılamamıştır.

Yukarıda verilen izahatın tetkikinden de anlaşılacağı veçhile 1945 malî yılı yedi aylık Demiryolları işletmesinden, limanlar ve iskelelerden, mütenevvi hasıllattan mütevellit gelirler 1944 malî yılı ilk yedi aylık hasılâtına nazaran 1 836 267 lira noksan tahmin edilmiştir. Bunun sebebi 1944 son aylar hasılât seyriinin azalma temayülleri göstermiş olması dolayısıyla ihtiyatlı hareket etmek lüzumundan ileri gelmiştir. Sıhhiye tevkifatı ve Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi için 1944 malî yılı ilk yedi ayındaki hasılât kadar gelir tahmin edilmiştir. Mütenevvi hasılât faslında istimalden iskat edilen vagon, lokomotif ve hurda demirler satışının 1 000 lira tahmin edilmiş olması bu maddelere geniş ölçüde malik bulunan bir idare için az görülmüş ve mevzuu incelenmesinde bu maddelerin bütçe ile ilgilendirilmeden mübadele suretiyle elden çıkarılmakta oldukları neticesine varılmıştır. Bir gelir ve gider mevzuu olan bu muamelelerin bütçelerde yer alması icabettiği düşünülmektedir. Bu itibarla adı geçen maddelerin satış bedeli olarak konmuş olan mebalığın stok vaziyetine ve satış ihtimalleri nazara alınarak 1 000 liradan 36 720 liraya çıkarılması uygun olur.

Geçen yıllardan müdevver gelir fazlası, şimdiye kadar kanunen ayrılması gereken itfa ve teçdit sermayeleri nazara alınmadan elde edilen hasılât ile sarfiyat arasındaki fark olarak kabul ve tatbik edilmiştir. Bunun neticesi şudur ki, aslında idare, kâr ve zarar cetvellerine nazaran zararlı olmasına rağmen gelir fazlası varmış gibi görünmekte ve bu fazla karşılık gösterilerek sarfiyat yapıldığından zarar büyümektedir.

Bu anlayış ve tatbikatın 1042 sayılı Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin teşkilât ve vezâifine dair kanunun 50 nci maddesinde yazılı «Teçdit sermayesine tefrik edilen mebalığ ile itfa akçesi işletme hâsılâtı kâfi gelmese dahi her sene kâr ve zarar hesabında masraf olarak gösterilir ve mütaakip seneler hâsılât fazlasıyla kapatılır.» hükmüne uygun olmadığı mütalâa edilmektedir.

Bu itibarla, itfa sermayesi ve teçdit akçesi ayrıldıktan sonra artakalan hasılât gelir fazlası itfâkının esas olduğu gözönünde tutularak 2 000 000 liranın gelir bütçesinden tenzili icabettiği mülâhaza olmuştur.

C) Giderler

İdarenin giderler bütçesi beş kısımda toplanmıştır. Bu kısımların adları ve her biri için teklif edilen ödenek miktarları şunlardır:

	Lira
1. Şahsa ait masraflar	23 398 170
2. İdare masrafları	738 950
3. Ana hizmetler	55 054 052
4. Borçlar	802 078
5. Yardımlar	6 750

Yekûn 80 000 000

Aynı hizmetler karşılığı olarak 1944 malî yılı ilk yedi ayı için bütçe yılı başında 75 927 600 lira verilmiş bilâhara gerek hususi kanunlar mucibince ilâve, gerek munzam tahsilât suretiyle 4 961 833 lira daha eklenmiştir. Böylece 1944 malî yılı ilk yedi aylığı 80 889 433 lirayı bulmuştur. Dekontu henüz gelmeyen bazı kalemler hariç olmak üzere sarfiyat tahminen 76 267 086 lira tutmuştur. Dekontu gelmemiş veya mütaakıp aylara geçmiş olan masraflar da nazara alınırca fiili sarfiyatın 80 000 000 lira civarında olacağı anlaşılmıştır.

Dekontların geç gelmesi ve taallük ettiği ay hesabına geçmemesi islahı icabeden bir husus olarak göze çarpmaktadır.

I - Şahsa ait masraflar :

Şahsa ait masraflar kısmı aşağıdaki fasıllarla ödeneklerden mürekkeptir :

a) Ücret ve yevmiyeler	13 743 100	lira
b) Tekâüt, dul ve yetim maaşları	1 170	»
c) Muhtelif yardımlar	8 437 900	»
d) Tazminat, tahsisat ve tâli ücretler	925 000	»
e) İkramiyeler	291 000	»
Yekûn	23 398 170	»

a) Ücret ve yevmiyeler :

Ücret ve yevmiyeler faslı daimî memur ve müstahdemler, muvakkat tazminat, muvakkat memur ve müstahdemler, 2847 ve 3173 sayılı kanunlara tâbi olmıyan müstahdemler ücret ve yevmiyeleri olmak üzere 4 maddeden mürekkeptir. Bu maddeler için teklif edilen ödenek miktarı 1944 malî yılı ilk yedi aylık ödenek ve sarfiyat miktarı ile kıyaslanmıştır.

1945 teklifi	1944 ödeneği	Sarfiyat
13 743 100	11 907 731	11 431 793

Görüldüğü üzere teklif edilen miktar 1944 malî yılının ilk yedi aylık ödeneğine nazaran 1 835 369 lira, sarfiyata göre de 2 311 307 lira fazladır. Bu artışın iki sebebi vardır. Birincisi 1944 malî yılı bütçesinin 5 nci faslın 10 neu maddesinde yer alan ve ücretleri bu tertipten ödenmekte olan personelin işe masrafı 4578 sayılı idare memur ve müstahdemlerinin ücretleri hakkındaki kanun gereğince bu tertibe alınmıştır. Farkın 858 072 lirası bundan mütevellittir. İkinci sebep 4620 sayılı idare memur ve müstahdemlerinin ücretlerine dair kanun mucibince yapılan terfilerdir.

b) Tekâüt, dul ve yetim maaşları :

Yalnızca 1 170 liradan ibaret olan bu fasıl ödeneği idare tekaüt sandığının tesisinden evvel tekaüt aidatı kesilmek suretiyle istihdam edilmiş iki memurun tekaüt, dul ve yetim maaşları karşılığıdır. Bu itibarla muvakkat bir fasıl mahiyeti arz etmektedir.

c) Muhtelif yardımlar :

Çocuk zammı, yakacak zammı, doğum ve ölüm yardımları, aynı yardım, sıhhi yardım, tekaüt aidatıyla mâlûliyet karşılığı ve melbusat bedelinden ibaret olan bu fasıl ödeneği 8 437 900 liradır.

1944 malî yılı yedi aylık ödeneği 6 490 462 lira, sarfiyatı 4 698 953 liradır. Buna göre 1944 malî yılı ilk yedi ayı için istenen miktar 1944 ödeneğinden 1 947 438 lira sarfiyatından 3 738 947 lira fazladır. 1944 malî yılı ilk yedi aylık ödeneye nazaran fazlalık çocuk zammı ve aynı yardımın bütçe yılı başından itibaren meriyete girmemiş olmasından ileri gelmektedir. Sarfiyata nazaran fazlalık ise yukarıdaki sebeplere ilâveten melbusat dekontlarının gelmemiş olması dolayısıyla henüz bütçe sarfiyatı arasına sokulmamış olmasındandır. Bununla beraber bu fasılın 4 ncü maddesini teşkil eden ölüm yardımı 1944 malî yılı yedi aylık sarfiyatına nazaran 236 000 lira kadar bir fazlalık gösterdiğine göre münasip görüldüğü takdirde bundan 200 000 liranın tasarrufu muvafık olur.

d) Tazminat, tahsisat ve tâli ücretler :

Bu fasıl, 2847 sayılı idare memur ve müstahdemlerinin ücretlerine dair kanunun 9 ncü maddesi mucibince hazırlanan nizamnameye müsteniden verilen tazminat, tahsisat ve tâli ücretleri ihtiva etmektedir. İstenen miktar 925 000 liradır. 1944 malî yılı ilk yedi ayı için 1 090 251 lira ödenek konmuştu. Sarfiyat 841 132 lira tutmuştur. Buna nazaran teklif 1944 malî yılı ilk yedi aylık ödenekten 165 251 lira noksan, sarfiyatından ise 83 868 lira fazladır.

Bu fasla mevzu ödeneğin kullanılmasında Maliye ile idare arasında ihtilâflı bir nokta vardır. O da cezaen değil, yalnızca idari zaruretle açığa çıkarılanlara tazminat verilip verilmeyeceği meselesidir. Tahsisatlar nizamnamesinin 36 ncü maddesinde idari zaruretle açığa çıkarılanlara tazminat verileceği yazılıdır. Nizamnamenin mesnedi olan 2847 sayılı kanunun 9 ncü maddesinde idari zaruretle açığa çıkarılmadan bahsedilmeyip sâdece kadro tensikâtı dolayısıyla tazminat verileceği yazılı bulunmaktadır. Maliye idari zaruretle açığa çıkarılmayı tensikattan farklı olan bir tasfiye muamelesi telâkki etmekte, nizamnamenin idari zaruretle çıkarılanlara tanıdığı tazminat hakkını mesnetsiz bulmaktadır.

Şu kadar ki, 2847 sayılı kanun 1935 yılının Kasım ayında yürürlüğe girmiş ve 9 ncü maddesine müteallik nizamname çıkıncıya kadar bütçe kanunlarına idareten açıkta kalanlara tazminat verileceği hakkında sarîh hükümler konmuştur. Nizamname çıktıktan sonra tertip adı ihtisar edilmiş buna rağmen bir müddet idareten açığa çıkarılanlara tazminat verilmeğe devam olunmuştur. Ahiren çıkan ihtilâf üzerine bu şekli muamele durdurulmuş bulunmaktadır.

İdare memurlarının mağduriyetine meydan vermeden tasfiyesine yarıyan bu hükmün 2847 sayılı kanunun 9 ncü maddesinde tereddüdü mucip cihet görülyorsa bu maddede idarenin ihtiyacına uygun tadilat yapıncıya kadar şimdiye değin olduğu gibi Bütçe tertibindeki başlığa sarahat vermek suretiyle tatbikına imkân verilmesi muvafık mütalâa edilmiştir.

e) İkramiyeler :

1487 sayılı Teşkilât Kanununun 6 ncü maddesinin müsteniden hazırlanan talimatnamelere göre fevkalâde mesaisi görülen ve kömür tasarrufu temin eden memur ve müstahdemlere verilecek ikramiye karşılığı olarak 291 000 lira istenmektedir. Aynı fasla 1944 malî yılı ilk yedi ayı için 294 583 lira ödenek konmuştu. 132 615 lira sarfiyat olmuştur. İstenen ödenek ile sarfiyat arasındaki 161 968 lira fark bu ikramiyelerin daha ziyade malî yıl sonunda ödenmekte olmasından ileri gelmektedir.

Kömür kalitesinin müstekar bir vaziyet arzetmemesi ve makinelerin mütenevvi olması bir ölçü tutmağa mâni olduğundan haddizatında çok faydalı olan kömür ikramiyesi verilememektedir. Bu itibarla sembolik bir rakam olarak 1 000 lira konmuştur. Bu rakamın sembolik olduğu ifade edilmesine göre bir liraya indirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

2. İdare masrafları :

Bu kısma ait fasıllarla ödenekleri aşağıda gösterilmiştir :

	Lira
a) Mütenevvi masraflar	315 750
b) Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	60 000
c) Harcırahlar	363 200
Yekûn	738 950
	====

a) Mütenevvi masraflar :

Bu fasıl müteferrika, gayrimelhuz masraflar, temsil masrafları, binalar icarı, pasif korunma masrafları, faiz acyo ve akça farkları, sigorta ücret ve sermayesi, beynelmilel demiryol teşekkül ve kongrelerine iştirâk masrafları ve ilân ücretlerini muhtevirdir. Bu fasıl için istenen ödeneğin 1944 malî yılı ilk yedi aylık ödenek ve sarfiyatı ile mukayesesi aşağıda gösterilmiştir.

1945 teklifi	1944 ödeneği	1944 sarfiyatı
315 750	287 117	134 088

İstenen ödenek, 1944 malî yılı ilk yedi aylık ödeneğe nazaran 28 633 lira, sarfiyata göre de 181 662 lira fazladır. İstenen ödenekle içinde bulunduğumuz malî yıl ilk yedi aylık sarfiyatı arasındaki fark sigorta sermayesine intikal edecek 82 806 liranın muamelesinin, 25 000 liralık faiz tediyesinin 1944 malî yılı sonunda yapılması icabettiği cihetle ilk yedi aylık sarfiyat meyanına konulmamış olmasından ileri gelmektedir.

b) Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları :

Bu fasıl için 1944 malî yılının ilk yedi aylık ödeneği olan 58 334 liraya mukabil 60 000 lira ödenek istenmiştir. İçinde bulunduğumuz malî yılın ilk yedi ayında 50 575 lira sarfolunmuştur. Posta, telgraf ücretleri Posta, Telgraf ve Telefon Umum Müdürlüğünün gösterdiği lüzum miktarında, telefon ve diğer haberleşme masrafları da işin icabına göre takdir edilerek konulmaktadır.

c) Harcırahlar :

Bu fasıl için 363 200 lira ödenek istenmektedir. 1944 malî yılı ilk yedi ayı için verilen ödenek 474 833 liradır. Sarfiyat 322 939 lira tutmuştur.

İstenen ödenek 1944 malî yılı ilk yedi ayı için istenmiş olan ödenekten 111 633 lira eksiktir. Sarfiyattan 40 361 lira fazladır. İçinde bulunduğumuz malî yıla nazaran mühim miktarda az ödenek istenmesi bilhassa işletmede vukubulan eşya ziyat hâdiselerinin harpten evvelki durumuna inmiş olması dolayısıyla tahkik mevzularının büyük ölçüde ortadan kalkmış bulunması harcırah tasarrufunu mümkün kıldığındandır.

3. — Ana hizmetler :

Bu kısım aşağıdaki fasıllardan mürekkep olup karşılardaki ödenekler istenmektedir.

	Lira
a) İşletme bakım ve yenileme masrafları	38 913 000
b) Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları	2 000 000
c) Yeni inşaat ve servet tezyütleri	2 026 252
d) Ecnebi demiryollarıyla olan münasebetlerden doğan masraflar	1 015 000
e) Her nevi vergiler, maddi mükellefiyetler ve zarar, ziyan tazminleri	67 000
f) Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi masrafları	202 000
g) Satın alınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları	4 530 199
h) Kanunları gereğince girilen taahhütler karşılıkları	5 255 001
i) Ecnebi mütehasıslarla yabancı memleketlere gönderilecek talebenin masrafları	181 800
j) Öğretim masrafları	833 800
k) Mahkeme masrafları, harçları ve serbest avukat ücretleri	30 000
	<hr/>
Yekûn	55 054 052

a) İşletme bakım ve yenileme masrafları :

Bu fasıl masrafları şu maddeleri ihtiva etmektedir :

1. Müstehlek mevat masrafları ;
2. Demirbaş eşyanın bakım ve yenilenmesi ;
3. Üst yapının bakım ve yenilenmesi ;
4. Binaların ve diğer tesislerin bakım ve yenilenmesi ;
5. Muharrik ve müteharrik edevatın bakım ve yenilenmesi ;
6. Deniz vasıtalarının bakım ve yenilenmesi ;
7. Liman ve rıhtım tesislerinin bakım ve yenilenmesi ;
8. Fidanlıklar ve ziraat işleri masrafları ;
9. Bilet matbaası masrafları ;
10. Matbu evrak ve kırtasiye ve mecmua bedeli.

Bu fasıl isminden ve müfredatının tetkikından anlaşılacağı gibi bakım ve teedit işlerini müte-dahil bir surette mütalâa etmektedir. Bütçe tatikında vaziyetin daha açık bir şekilde görülmesi bakımından bakım ve teedit işlerinin birbirinden ayrı olarak gösterilmesi temenniye değer görül-müştür.

Bu fasla mevzu ödenek içinde bulunduğumuz malî yılın ilk yedi aylık ödeneği ve sarfiyatı ile mukayesesi aşağıdadır :

1945	1944	
Teklif	Ödenek	Sarfiyat
38 913 000	43 925 681	44 204 312

Teklif edilen miktara nazaran 1944 yılı ilk 7 ylık ödeneği 5 012 681 lira sarfiyata göre de 5 291 312 lira nokсандır. Noksanlık malzeme ve elemeği fiyatlarında tenezzüller olacağı düşün-cesiyle yapılmıştır.

Bu faslın en büyük kalemi 15 milyon lira ile müstehlek mevat masrafları teşkil etmektedir. Bunun da 11 850 617 lirası kömür bedelidir. Hamton kilometreye düşen kömür istihlâkinin yıl-

dan yıla arttığı görülmüştür. Bu artış şöyledir :

Hamton kilometreye isabet eden kömür sarfiyatı (gram olarak)					
1938 - 39	1939 - 40	1940 - 41	1941 - 42	1942 - 43	1943 - 44
62,27	65,75	67,96	74,43	79,42	82

Bu artışta malzeme noksan ve eksikliğinin payı olmakla beraber edindiğim kanaata göre en büyük hisse idareye verilen kömür kalitesinin gittikçe bozulmakta olmasıdır. Bu vaziyeti şöylece hülâsa edebiliriz :

Lokomotiflerimiz kazanları linyit kömürü yakmak üzere yapılmadığından linyit ve Ereğli kömürü karışık olarak yakılmakta ve bu suretle kullanılan kömür plake yaptığından ocaklar sönmekte ve kömür kaybedilmektedir.

Ereğli kömürleri fazla miktarda tozu ihtiva etmektedir. Sabit tesisatta yakılabilecek olan bu tozun bir kısmı hareket halinde olan lokomotiflerin bacalarından uçup gitmekte zayıta sebep olmaktadır. Bundan başka idarece teslim edilen Ereğli kömürleri çok miktarda şist, şlam bilhassa taş ihtiva etmektedir. Ayrıca Ereğli'den tesellüm edilen kömürlerde vezin eksiklikleri olduğu da müşahade olunmuştur. Daha fazla malûmat talep edildiği takdirde şifahen söyleneceği arz olunur. İdarenin teedit işlerinin çok geride olduğundan teedit sermayesine ayrılan paranın büyük bir kısmının mahallinde kullanılmadığına işaret olunur.

b) Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları:

Bu fasıl için 2 000 000 lira istenmektedir. 1944 malî yılı ilk yedi ayına konan ödenek mecmuu 2 544 850 liradır. Aynı miktarda da masraf yapılmıştır. 1945 bütçesine 544 000 lira kadar noksan ödenek istenmesi, İskenderun iskelesinin faaliyete başlamış olması itibariyle bu limandaki tahmil ve tahliye masraflarının azalacağı umumî olarak da cemeği ve malzeme fiyatlarında düşüklük olacağı mülâhazasından ileri gelmiştir.

c) Yeni inşaat ve servet tezyüdüleri:

Bu fasıl için 2 026 257 lira teklif edilmektedir. 1944 malî yılı ilk yedi ayının ödenek hissesi 3 616 667 lira olup sarfiyatı 3 138 533 liradır.

1945 yılı için noksan ödenek istenmesinin sebebi bütçe darlığı dolayısıyla yeni inşaat ve tesisat yapılmayıp ancak başlanmış olan işlerin yürütülmesi düşüncesinden münbaistir.

İşletmenin noksanlarının çokluğu ve ehemmiyeti gözönüne alınırsa istikbal bakımından ciddiyetle üzerinde durulması gereken bir mevzu karşısında bulunulduğu anlaşılmaktadır.

d) Enebi demiryollarıyla münasebetlerden doğan masraflar:

Bu fasla, transit vagonlarının tatil ve tamir ücretleriyle kiralanan vagon ve lokomotiflerin kira ve tamir bedel ve masrafları, semplon ekspresi açığından Türkiye hissesi, mücavir Demiryollarına verilen rödövanşlar, Demiryolları ittihatları ve takas büroları idare ve temsil masrafları karşılığı olmak üzere 1 015 000 lira talep edilmiştir. 1944 malî yılı ilk yedi ayı için 1 108 918 lira ödenek konmuş aynı devre içinde 787 143 lira sarfiyat yapılmıştır.

İstenen ödenek ile 1944 malî yılı ilk yedi aylık sarfiyatı arasındaki fark bazı kira bedellerinin yıl sonunda tahakkuk ettirileceği cihetle hâsıl olmaktadır.

Semplon ekspresi açığının Türkiye hissesi hâlihazır vaziyeti dolayısıyla tediye edilememekte olduğundan sembolik olarak bu fasla 1 000 lira konduğu anlaşılmıştır. Miktar sembolik olduğuna göre 1 lira tenzili muvafık görülmektedir.

e) Her nevi vergiler, maddî mükellefiyetler ve zarar ve ziyan tazminatı :

Bu fasla 67 000 lira konmuştur. 1944 malî yılı yedi aylık ödenek tutarı 243 852 liradır. Sarfiyatı 181 221 lira olmuştur. Tenzilât fiili tediyat nazara alınarak yapılmıştır. Ancak reddiyat ve aidatın mütehavvil masraflardan olması dolayısıyla her zaman ödeme imkânları mevcut olduğundan bütçe tevazinünü temin için düşük tutulduğu neticesine varılmıştır.

Bütçe samimiyeti bakımından bunun 1944 malî yılı ilk yedi ayındaki miktara çıkarılması uygun olur. Bu cihet kabul buyurulduğu takdirde reddiyat ve aidat maddesine 118 350 liranın ilâvesi icap etmektedir.

f) Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi masrafları :

Bu fasıl için 202 000 lira ödenek istenmektedir. 1944 malî yılı ilk yedi ayı ödeneği 186 499 lira idi. Sarfiyatı 122 819 lira olmuştur.

1944 malî yılı ilk yedi aylık ödeneğe nazaran fazla istenmiş olması 4620 sayılı memur ve müstahdemlerin ücretine dair kanun gereğince yapılan terfilerden ileri gelmiştir. Sarfiyata nazaran fazlalık ise bu servise ait işe dekontları henüz gelmemiş olmasından mütevellittir.

Bu servis varidatının masraflarını karşılamadığına işaret olunur.

g) Satınalman demiryol ve binaların senelik faiz ve itfa karşılıkları vesair masrafları :

Bu fasla 4 530 199 lira ödenek istenmiştir. 1944 malî yılı ilk yedi ayı hissesine düşen 2 682 167 liradır. Sarfiyat 2 431 956 lira olmuştur.

1945 yılı için istenen ödenek 1944 malî yılının aynı devresine isabet eden ödeneğe kıyasla 1 848 032 lira, sarfiyata nazaran 2 098 243 lira fazladır. Fazlalık Tavşanlı - Tunçbilek şube hattının mübayaa taksiti karşılığıdır. Bu hat işletmeye 4 000 000 liraya satılmaktadır. Etibank tarafından linyit işletmesi ihtiyacı için Bayındırlık Bakanlığı nezareti altında yaptırılmış olan bu hattın bedel mukabilinde idareye satılması iki bakımdan üzerinde durulmayı icabettirmektedir. Birincisi bu hattın mübayaa taksitini ödemek üzere varidat bütçesine geçen yıllardan müdevver gelir fazlası olarak haddizatında mevcut olmayan bir gelir konmuştur.

Bu itibarla bu hat mübayaa taksitinin aslında karşılığı yoktur. İkincisi hat mübayaası için bir hususi kanun icabettiğine göre böyle bir kanun olmadan bu hattın Etibanktan satın alınması doğru görülmemektedir. Bu mülâhazalarla bu fasla mevzu tahsisatın Tavşanlı - Tunçbilek hattı karşılığı olan 1 980 199 lira indirilmesi Bütçe Komisyonunun yüksek tetkik ve takdirine arz olunur.

h) Kanun gereğince girilen taahhütler :

Bu fasla 5 255 001 lira ödenek konmuştur. 1944 malî yılı ilk yedi ayının hissesine düşen ödenek miktarı 3 259 377 liradır. Sarfiyat 1 675 228 lira olmuştur.

Fazlalık iki sebepten ileri gelmektedir. Birincisi içinde bulunduğumuz malî yıl içinde bir kısım tediyelerin henüz yapılmamış olması, ikincisi İngiltere ve Amerika'dan yapılmakta olan yeni siparişler gözönünde tutulmuş bulunmasıdır.

ı) Enebi mütehassıslarla yabancı memleketlere gönderilecek talebelerin masrafları :

Bu fasıl enebi mütehassıslar ücretleri, enebi mütehassısların haremrah ve diğer masrafları tahsil ve staj için enebi memleketlere gönderilecek talebenin ücretleri tahsil, tedavi ve diğer masrafları maddelerinden müteşekkildir. Bu maddelere karşılık olmak üzere 181 800 lira talep edilmektedir. 1944 malî yılı yedi ayı için 161 427 lira ödenek verilmiş buna mukabil 77 878 lira sarfiyat yapılmıştır. Ödenek ile sarfiyat arasındaki fark daha fazla mütehassis kullanılacağı mülâhazasıyla konulmuş, şartlar dolayısıyla buna imkân bulunamamasından ve aynı sebeplerle talebe ödeneklerinde de tasarruflar olmasından ileri gelmiştir.

j) Öğretim masrafları:

Bu fasıl meslek okulu, sanat okulları, pansiyonlar ve ilkokullar, Teknik Üniversite ve teknik eleman yetiştiren diğer okullarda okuyan talebe masrafları maddelerinden ibarettir. Ödenek olarak 833 800 lira istenmiştir. 1944 mali yılının ilk yedi ayına isabet eden ödenek miktarı 936 063 liradır. Sarıyat ise 496 978 lira olmuştur. Ödenek ile sarıyat arasındaki fark Teknik Üniversite masraflarının son aylarda ödenmiş olmasından mümbaistir. 1945 mali yılı ödeneğinin 1944 mali yılı aynı devre ödeneğine nazaran 102 263 lira noksan oluşu ise okullara alınması derpiş edilen miktarda imtihan-da muvaffak olmuş talebe bulunamadığı gibi 1945 yılı yedi aylık bütçesinin bir kısmının tatil aylarına tesadüf etmesinden ileri gelmektedir.

k) Mahkeme masrafları ve harçları, serbest avukat ücretleri:

1944 yılının yedi aylık sarıyatı esas tutularak aynı miktarda olmak üzere 30 000 lira ödenek istenmiştir.

4. — Borçlar:

Bu kısım eski seneler borçları ile Merkez Bankasına verilecek itfa karşılığı fasıllarından mürekkeptir. 802 078 lira ödenek istenmiştir. Yukarıdaki mülâhazalarla gider kısmında tadilât yapılacak olursa bu rakamın değişmesi kanun icabatındandır.

5. — Yardımlar:

Demiryolları spor teşekküllerine ve Demiryollar dergisine yardım fasıllarını ihtiva eden bu kısım için 6 750 lira teklif edilmiştir.

D) Personel

Bilindiği gibi idarenin kadro dâhili ve kadro harici olmak üzere iki sınıf memur ve müstahdemi vardır. Kadro dahili memur ve müstahdemler kadroların tasdik mercilerine göre iki kısımdır. Kadroları meclisçe tasdik edilenler, kadroları idarece tasdik edilenler.

Kadro dâhili memur ve müstahdemler müseccel ve gayrimüseccel olmak üzere ikiye ayrılır ve müseccellerle gayrimüsecceller arasındaki fark idarenin memurin ve müstahdemin talimatnamesi ne tâbiyet derecelerindedir.

Memur ve müstahdemler aylık ve ücretlerinin taallük ettiği tertipler bakımından ise yine ikiye ayrılırlar, Aylık ve ücretlerini daimî memur ve müstahdemler tertibinden alanlar, muvakkat memur ve müstahdemler tertibinden alanlar, barem harici tertibinden alanlar, masraf tertiplerinden alanlar.

1945 mali yılı yedi aylık Bütçe Kanununa bağlı kadro cetvellerinin tetkikinde 1944 mali yılda 20837 mevcutlu olan C cetvelinde 812 kadro, 81 mevcutlu olan E cetvelinde ise 58 kadro tenzilâtı yapıldığı görülmüştür. Şu kadar ki indirilen C ve E cetveli kadrolarından 245 adedi Umum Müdürlükçe tasdik edilen kadrolara almacaktır. Umum Müdürlüğün tasdik ettiği kadrolarda da tensikat yapılacağı masraf teriplerinde istenen ödeneklerdeki noksanlıktan anlaşılmaktadır.

Personelin idareye bağlılığını sağlamak için hayat pahalılığı muvacehesinde geçimini kolaylaştırmak için bütün Devlet ve müessesat memur ve müstahdeminine kanunları gereğince kabul edilen yardımlar hariç olmak üzere idarece aşağıda gösterilen yardımlar yapılmaktadır :

4356 sayılı Devlet Demiryolları memur ve müstahdemininin ücretlerine dair kanuna müsteniden bir kısım amele, hamal ve işçiye aile zammı adile nüfus başına beşer lira verilmektedir. Ayrıca bütün işçilerle faal memur ve müstahdemine yerine göre sıcak, soğuk veya ayin olarak günde bir öğün yemek verilmektedir. Bundan başka ayda iki lirayı geçmemek üzere aylık ve ücretlerden

% 2 tevkifat mukabili memur ve müstahdemine ve ailelerine sıhhi yardımda bulunmaktadır. Doktor ücretlerinin ve ilâğ bedellerinin, hastane ve sanatoryum masraflarının artması dolayısıyla yardım tutarı tevkifat yekûnunu son bütçe yılı içinde aşmıştır. Verilen malûmata göre geçen bir sene zarfında 387 800 aded ayakta, 3896 aded hastanede yatırılmak suretiyle tedavi yapılmıştır. Hülâsaten bir sene içinde 595 700 lirası ilâğ bedeli olarak 204 300 lirası hariç mütehasıslara, sanatoryumlara, hastahanelere ödenmek suretiyle personele 800 000 lira kadar yardımda bulunulmuştur.

Yardım meyanında idarenin ilk ve orta mektep olmayan yerlerdeki personelin çocuklarını okutmak üzere Konya ve Eskişehir'de açtığı iki yatılı ilk okul ile Kayseri ve İzmir'de açtığı iki orta okul talebe pansyonu ehemmiyetle zikre değer mahiyettedir.

Burada okuyan talebeden pansyonlar talimatnamesine göre cüzi bir bedel alınmakta, masrafın fazlası idarece ödenmektedir.

İlk mekteplerde yatılı ve gündüzlü olmak üzere 376 talebe, orta okullar pansyonlarında 119 talebe okumaktadır.

Personel kalitesini yükseltmek için idarenin yaptığı işler şu suretle telhis edilebilir. İdare hareket, yol, makinistlik, gardvagon, kazancı, işçi muavini, dökümcü kursları açmıştır. Bu kurslarda hareket memurları, kısım şefleri, yol çavuş ve bekçileri, telgraf çavuşları, telgraf sürveyanları, gardvagonlar, kazancılar, işçi muavinleri, dökümcüler yetiştirilmektedir. Eskişehir'de dört sınıflı bir sanat okulu vardır. Burada işçi yetiştirilmektedir. Geçen ders yılı sonunda 72 mezun vermiştir. 3 sınıflı ve lise derecesinde Ankara Demiryol Meslek Mektebi 103 kişi tahmin edilen ilk mezunlarını önümüzdeki bütçe yılı içinde verecektir.

Teknik Üniversitede 25, Teknik Okulda 40 talebe vardır. Yurt dışında 63 talebe yüksek teknik tahsil yapmakta aynı maksatla bu yıl 50 talebenin daha yurt dışına gönderilmesi kararlaştırılmış bulunmaktadır.

E) Teknik işler

Yol vaziyeti üzerinde durulmuş içinde bulunduğumuz bütçe yılının ilk 7 ayı zarfında 8 084 272 metre terfi, tanzim, buraj, 3 628 789 metre ot tathiri, 12 304 metre kar tathiri, 240 634 metre küp yarma temizliği, 291 860 metre küp debuşe ve derivasyon temizliği, 394 669 metre plâkform, yarma, imlâ şivleri, tesviye işleri, 175 000 metre küp balast ferşiyatı, 5 308 metre küp tahkimat yapılmıştır.

1937 yılı programına göre 1945 malî yılı başına kadar değişmesi icabeden 803 kilometre hat henüz değiştirilmemiş bulunmaktadır. Hâlen ve her kilometre hat henüz değiştirilmemiş bulunmaktadır. Hâlen ve her kilometre poz 130 000 liraya yapıldığına göre bu teedit işi için bugünkü fiyatlarla 104 390 000 liraya ihtiyaç vardır. Hattı zatindeömrünü doldurmuş hat miktarı daha fazladır.

1944 yılının ilk yedi ayı içinde 175 000 metre küp balast döşenmiştir. Buna rağmen hatların balast durumu noksandır. Bazı yerlerde % 25 den aşağı düşmüştür. Umumî vasatı % 50 civarındadır. İdare 1945 yılında % 25 den aşağı olan yerleri % 25 e iblâğ etmek ve önümüzdeki yıllarda asgariyi % 50 ve umumî vasatı % 60 a çıkarmak niyetindedir. Bunun için 1 726 030 metre küp balasta ihtiyaç vardır. Bu günkü rayiçle balastın metre küpü 6 liraya malolduğuna nazaran bu iş 10 356 180 liraya ihtiyaç göstermektedir. 1945 malî yılında 223 435 metre küp balast dökülecektir.

Hat üzerinde değiştirilmesi icabeden travers miktarı takriben 400 000 kadardır. Beher travers 16 liraya malolduğuna nazaran idare 6 400 000 liralık bir iş karşısındadır. Bu 40 000 traversten 140 800 ünün 1945 malî yılı içinde değiştirilmesi düşünülmektedir.

Travers fiyatlarının her sene biraz daha pahalılaştığına dikkat nazarları çekilir.

İstasyonlar arasında seyir ve sefer emniyeti telgrafla yol alıp vermek suretiyle istasyonlara giriş çıkış, bir kısmında makaslarla bağlı veya bağırsız hususi işaretlerle temin edilmektedir. Bir kısım istasyonlarda yalnız makas fenerleri ve makasçılar vasıtasıyla sağlanmıştır. Bu, emniyeti büyük ölçüde personelin dikkat ve tayakkuzuna bağlı bulunmaktadır. Hat otomatik cihazlarla ne kadar fazla donatılırsa o kadar emniyet artar İdare bu mevzu üzerinde durmuş nakliyatın mütekâsif olduğu kısımları elektrikle işleyen şebeke blok tesisatı ile teçhiz etme düşünülmüş fakat fevkalâde hal başlamış olduğundan yapılamamıştır. Bunun milyonlarla ifade edilecek bir iş olduğuna işaret olunur.

İdarenin bir büyük 11 küçük yol atelyesi vardır. Bu atelyeler yol alât ve edevatı, yol ferş malzemesi ve yoldaki smai imalât ve tesisatı tamir, ve tevsiyle meşgul olur.

Kar ile mücadele için inşası icap eden kar tünelleri de iki kilometre kadar olup bugünkü ra-yiçe 1 200 000 lira kadar bir sarfiyatı icap ettirmektedir.

Cer işleri üzerinde yapılan incelemede atelyeler faaliyeti takdire değer görülmüştür. 1939 yılında kurulan Sivas atelyesi, Eskişehir atelyesi iş hacmi kadar iş yapmak suretiyle harp yılları içinde demiryolları faaliyetimizi bu ölçüde tutmağa imkân vermiştir. Atelyelerin 1943 ve 1944 yılları içinde tamir ettikleri lokomotif miktarları aşağıda gösterilmiştir:

	1943 (Yıllık)	1944 (On aylık)
Ağır	—	19
Büyük	477	324
Orta	135	123
Küçük	180	201
Yekûn	792	667

1944 yılında yapılan işin 1943 yılına nazaran aded itibariyle az görülmesi 2 sebepten ileri geliyor. Biri 1944 rakamları 10 aylıktır, ikincisi ağır tamirlerin diğer tamirlere nispetle daha fazla mesai saati olmasından ileri gelmektedir.

Vagon tamirat durumu aşağıya bir cetvel halinde dercedilmiştir.

	1943 (Yıllık)	1944 (On aylık)
Yolcu vagonu	1 179	1 063
Yük vagonu	7 210	6 254
Yekûn	8 389	7 317

Buradaki fark da 1944 rakamlarının 10 aylık olmasından münbaistir.

Atelyelerde 36 000 parçadan mürekkep olan bir lokomotifin hususi evsftaki demir parçalar hariç diğer parçaları kâmilten imâl edilmiş bulunmaktadır.

Bu itibarla demir fabrikalarının yapması icap eden bazı kısımların Karabük veya Kırıkkale'den temini mümkün olduğu takdirde memleketimizde lokomotif yapılabileceği anlaşılmiştir.

Hesaplara göre yılda 100 lokomotif imal eden bir fabrika memleketimiz ihtiyacını ancak karşılayacaktır.

Elde mevcut lokomotif ve vagon adedi ihtiyaca kâfi gelmediği gibi bunların mühim bir kısmı tabii ömürlerini doldurmuş bulunmaktadır. Lokomotif mevcuduna nazaran tabii ömrünü dolduranların nispeti % 65,5 şî bulunmaktadır. Lokomotif ve vagonların gerek miktar eksikliğini gidermek gerekse

ömrünü dolduran kısmın yenilenmesini sağlamak büyük paraya lüzum göstermektedir.

Sivas atelyesinde son zamanlarda yapılmış olan havagazı tesisatı ve kauçuk imalâthanesi atelyeye tasarruflar temin etmektedir.

Bu sırada idarenin işlettiği Çeltik Linyit İşletmesine de temas yerinde olur. Bu Linyit İşletmesi diğer Linyit İşletmelerine nazaran daha ucuza istihsalde bulunmakta, idareye üzerinde herhangi bir zarar tekabül etmediği halde tonu 11 lira üzerinden günde 300 ton kadar linyit teslim etmektedir. İdare Etibank Linyit İşletmelerinden linyit tonunu 19 32 liraya almaktadır.

Hareket işlerinde geçen yıllara nazaran bir ar tış müşahede edilmektedir. 1944 malî yılı içinde 23 yeni istasyon ve durak yapılmıştır. Aynı yıl içinde bir yıl evveline nazaran tren kilometrede % 3,6 dingil kilometrede % 6,3 saf ton kilometrede % 36,7 ham ton kilometrede % 8,7 vagon tahmilâtında % 14,6 tezayüt görülmektedir.

Önümüzdeki yıllar içinde istasyonlarla şehirler arası karşılıklı ve tamamlayıcı taşıma yapılması, eşyanın ikametgâh veya ticarethaneden teslim edilmesi ve buralara teslimi, Demiryollarına teslim edilen eşya için gönderilirse avans verilmesi, muayyen bir bedelin tahsilinden sonra alıcıya teslimi şartıyla eşya kabulü, denizyolları ve başka taşıma yol ve vasıtalarıyla kombine taşımalar yapılması gibi kolaylıkların tatbiki idarece teemmül olunmaktadır. Bu ve buna benzer kolaylıkların süratle tatbik mevkiine konulması temenniye değer görülmüştür.

F) Malî durum

Malî durumun gelir teşkil ettiğine göre en evvel tarife mevzuu üzerinde durulmuştur. İdare malzeme ve elemeği fiyatlarının artması, muharrik ve müteharrik edevat ile yol ve tesislerin normal durumda olmamaları dolayısıyla fazla müstehlek mevad sarfı ve tamirata ihtiyaç göstermeleri, müstehlik mevad kalitelerinin bozukluğu gibi sebepler altında mateessüf nakliyat maliyetlerinde indirme yapamamıştır.

Muhtelif sebeplerle eşya nakliyat tarifelerinde bazı arttırma ve indirmeler yapılmıştır.

Askerî nakliyatta tatbiki lâzımgelen tarifeye nazaran dün bir tarife tatbik edilmesiyle idarenin bu naklyattan 8 200 000 lira kadar eksik tahsilâtı olmuştur.

Posta ve Telgraf İdaresinin posta nakliyatı meccanen yapılmakta olduğundan bunun Demiryollarına maliyeti 1 500 000 lirayı bulmaktadır.

Kok, maden kömürü, demir cevheri ve krom nakliyatında yapılan tenzilât, maliyetine nazaran idareye 7 471 000 liraya mal olmaktadır.

Hububat nakliyatında, tenzilât dolayısıyla maliyete nazaran 1 640 000 lira noksan alınmaktadır.

Bu kalemlerin yekûnu 18 811 000 lira tutmaktadır.

Esas itibariyle tenzilâtlı tarife tatbikatını kabul etmek gerekirse de bu mevzu üzerinde idarenin durumu gözönünde tutularak tevakkuf edilmesi ve ayıklamalar yapılması muvafık olur.

Bir bilet üzerine nakliye vergisi, pul, asker ailelerine yardım parası, belediye hisseleri ilâve edilmekte ve milyonlara varan biletler üzerindeki bu hisseler ayrı ayrı hesap edildikten ve cetvelleri yapıldıktan sonra Hazineye, belediyeler Bankasına ve belediyelere verilmektedir. Eşya üzerinden de alınan nakliye vergisinin bir çok istisnaları mevcut olduğundan bunların hesaplarının da ayrı ayrı çıkarılması mecburiyeti hâsıl olmaktadır. Bunun çeşitli mahzurları yanında bilhassa fazla personel kullanılmasını intaç etmesi dolayısıyla adı geçen vergi ve resimlerin geçmiş seneler nakliyatı esas tutularak ortalama bir rakamla maktuiyete bağlanması, üzerinde ehemmiyetle durulacak bir mevzu olarak görülmüştür.

İdarenin 1943 bilânçosu kâr ve zarar cetveli tetkik edildi. Geçen sene raporunda mevzuubahis edilen mükerrer hesapların tashih edilmiş olduğu görüldü. Hükümetçe şirketlerden satınalınıp idarenin işletmesine verilen hatların kıymeti sermaye hesabına geçtiği halde bu hatlara ait bedelin ödenmemiş kısmı herhangi bir hesapta görülmemektedir. İdare kendisini borçlu telakki etmediğinden bu şekilde hareket ettiğini söylemektedir.

Bilânço, ıslah edilecek cihetlerinin olup olmadığı bakımından idarece bir kere daha üzerinde durulacak bir mevzu olarak müşahede edilmiştir.

İdare zararının 1943 malî yılı içinde 2 816 639,85 lira inzimamiyle 46 343 151,30 liraya bağlı olduğu anlaşılmıştır.

Kanunu gereğince ayrılmakta olan ve 62 733 781,02 liraya baliğ olan itfa sermayesi bu zararın tekevvününde âmildir.

Mükerrer amortisman mahiyetinde telâkki edilebilecek olan itfa sermayesi tefrikından vazgeçilmesi için bir kanun tasarisının Meclise sevkedilmek üzere olduğu öğrenilmiştir. Bu kanun yürürlüğe girdiği takdirde idare zararlı vaziyetten kurtulacaktır.

G) Mevzuat

İdare Teşkilât Kanunu pek dağınık, eksik ve çeşitli hükümleri ihtiva eder bir haldedir. Bunun yeniden gözden geçirilerek idare bünyesine uygun bir hale getirilmesi lâzımdır. Hazırlanmakta olduğu memnuniyetle öğrenilen Tarife Kanununun herhangi bir teahhüre meydan verilmenden kanuniyet kesbetmesi mühim bir eksikliği dolduracaktır.

Demiryol İdaresinin halk ile karşılıklı durumunu tesbit etmek üzere hazırlandığı anlaşılan ve hakikaten uzun bir tetkik mahsulü olan ve bir çok kolaylıkların tatbikına mesnet teşkil edecek olan Demiryolları İşletme Kanunu tasarisının biran evvel kanuniyet kesbetmesi temenniye değer bir iştir.

Tahsisatlar nizamnamesinin ihtiyaçlara uydurulmak maksadiyle tadil edilmek üzere olduğu öğrenilmiştir.

Bütçeye mevzu tahsisatın sarf mahallerini gösteren bütçe formülünün hazırlandığı görülmüş, 1946 yılında bu formülün bütçeye raprı suretiyle bu eksigin ortadan kalkacağı anlaşılmıştır.

Yüksek tetkiklerine arz olunur.

Trabzon Milletvekili
S. Anamur

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/390

Karar No. 76

16 . V . 1945

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1945 yılı yedi aylık bütçesi hakkında Başvekâletin 28 . II . 1945 tarihli ve 6/654 sayılı yazısıyla Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı ve cetvelleri Ulaştırma Bakanı, Genel Müdürlük erkânı ve Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır bulunduğu halde incelendi ve görüşüldü.

Gider bütçesi :

İdarenin yedi aylık gider bütçesi (80 000 000) lira olarak hesaplanmıştır. Aynı hizmetlerin 1944 malî yılı ilk yedi aylığı (75 227 600) lira olup buna yıl içinde (4 961 833) lira eklenmiştir ki, bu suretle 1944 yılı ilk yedi aylığı (80 889 433) lirayı bulmuştur. Fiili sarfiyat da bu miktar civarındadır.

Gider tertiplerinde geçen yıla nazaran görülen artma ve eksilmelerin sebepleri, gerek Hükümet gerekşesinde, gerek bu bütçeyi Komisyonumuz adına inceleyen raportörün raporunda, izah edilmiş bulunduğundan, burada sadece Komisyon-da yapılan değişikliklere temas edilecektir.

1. Komisyonun görüşmeleri sonunda gider bütçesi tertiplerinde yapılan indirmeler ve eklemelerden sonra yedi aylık bütçenin toplamı (78 036 360) dan ibaret kalmaktadır.

2. Ölüm yardımı tertibindeki (250 000) liranın (Bölüm : 3, madde : 4) 1944 malî yılı sarfiyatına nazaran, fazla olduğu anlaşılmış ve bu tertiplerden (200 000) lira tasarruf edilmiştir.

Kömür tasarruf ikramiyesi (Bölüm : 5 madde: 2) ödeneği 1 000 liradan senelik olmak üzere (1) liraya indirilmiştir. Haddi zatında çok faydalı olan bu ikramiyenin verilmesine bugünkü şartlar içinde imkân bulunamamaktadır. Çünkü kömür kalitesinde istikrar yoktur, makineler de çok mütenevvidir.

Semplon ekispresi açığının Türkiye hissesi de (Bölüm : 12 - Madde : 2) 1 000 liradan yine sembolik olarak (1) liraya indirilmiştir. Sebebi

de bugün için böyle bir konunun bulunmamasıdır.

Satın alınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılığından (Bölüm : 15) (1 980 199) lira indirilmiştir. Bu ödenek Tavşanlı - Tunçbilek şube hattının mubayaa taksiti karşılığıdır. Etibank tarafından Linyit işletmesi için Bayındırlık Bakanlığı nezareti altında yaptırılmış olan bu hattın, idareye devredilmesi işletme icaplarından telâkki edilmiş ve aşağıda gelir bütçesi kısmında izah edileceği veçhile ödenek karşılığı olarak gelirler arasına konmuş olan, geçen yıllardan müdevver gelir fazlası mevcut olmadığından bütçeden indirilmiş ve bu yüzden taksitin de gider kısmından çıkarılması zaruri görülmüştür.

1715 sayılı Kanununun 8 nei maddesi mucibince Cumhuriyet Merkez Bankasına verilecek itfa karşılığına da (Bölüm : 21) giderlerin yeni toplamına göre (19 441) lira indirmek lâzımgelmıştır.

3. — 9 neu bölümün 10 neu maddesine, konulan ödenek yetersizliğine binaen (37 998) lira arttırılarak (297 998) liraya çıkarılmıştır.

4. — Bütçenin Komisyonumuzca incelenmesi sırasında gerek idarenin umumî durumu, gerek giderle ilgili olmaları bakımından, kömür, yenileme ve bakım işleri üzerinde önemle durulmuştur:

Kömür :

Komisyonumuz namına idare bütçesini incelemiş olan arkadaşlarımız raporunda kömür sarfiyatının seneden seneye artmakta olduğu idareye verilen kömür kalitesinin gittikçe bozulmakta olmasının, bu artışın en mühim âmilini teşkil ettiği belirtilmektedir.

Ekonomi Bakanlığında huzuriyle uzun tartışmalara sebep olan vaziyet şöylece hulâsa edilebilir :

Ereğli kömürlerinin fazla miktarda tozu ihtiva ettiği, ancak sabit tesisatta yakılabilecek

olan bu tozun bir kısmı hareket halinde olan lokomotiflerin bacalarından uçup giderek zayıflama sebep olduğu, kömürlerin çok miktarda şit şalam ve taş ihtiva ettiği bunun tatbik edilmekte olan prim usuliyile de ilgili bulunduğu, ayrıca vezin eksikliklerine de tesadüf edildiği hakkındaki iddialar komisyonda kesin olarak aydınlatılmış farzedilmese dahi her iki Bakanlıkca ehemmiyetle incelenerek işin icaplarına ve memleket menfaatlerine uygun bir şekilde çözülmeye değer mahiyette bir takım meseleler karşısında bulunduğu kanaati hâsıl olmuştur.

Kömürün linyitle karıştırılması meselesi ise daha açık bir durum arz etmektedir. Makinelerde kullanılan kömüre linyit karıştırılması harp şartları içinde bir taraftan kömür tasarruf ederek stok yapmak, diğer taraftan sahillerden uzak yerlerde, memleketin iç mntakalarında bulunan yakıt havzalarının işletmeye açılmasını sağlayarak icabında bu enerji kaynaklarından geniş ölçüde faydalanmak gibi amaçlardan doğmuştur. Ancak bu sistemin tatbikattaki sonuçları müspet değildir.

Söyle ki :

A) Lokomotiflerin kazan ve ızgaraları linyit kömürü yakmak üzere yapılmadığından, linyit ve Ereğli kömürü karışık yakılınca kömür plaka yapmaktadır. Bu yüzden ocaklar söner bir miktar taş kömürün yanmadan atılması ve bunun bir kısmı temizleme istasyonlarında ayrıkılarak tekrar kullanılsa da mühim bir kısmının ziyaa uğraması zaruri bir hal almaktadır.

B) Linyitin kalorisi, taşkömüre nazaran düşüktür. Aynı enerjiyi elde edebilmek için yakılması icabeden linyit kömürünün birkaç misli olmasına rağmen fiyatlardaki fark aynı nispette olmadığından linyit kullanılması gideri arttırmaktadır.

C) Ocak kapaklarının sık sık açılması yüzünden hâsıl olan hararet değişikliği demir fuvayyelerin çatlamasını mucip oluyor ki bu yüzden ya bunların normal sürelerini doldurmadan yenilenmesi veyahut da inbisat kabiliyeti fazla olan bakır fuvayyelerle değiştirilmesi lâzımgeliyor. Bu da munzam bir gider teşkil etmektedir.

D) Ocakların sık sık sönmeye veya söndürülmesi ve temizlenerek tekrar yakılması dolayısıyla katar seferlerinde önemli gecikmeler ve

düzensizlikler vukua gelmekte ve bu yüzden de personel artmaktadır.

Bütün bu mülâhazalara binaen linyit meselesinin tekrar ele alınarak çok ciddi ve esaslî bir şekilde incelenmesi Komisyonumuzca lüzumlu görülmüştür.

Yenileme ve bakım :

Değişmesi gereken ve henüz değiştirilmeyen 800 kilometrelik yol vardır. Senede 150 - 200 kilometrelik bir kısmının yenilenmesi gerekli ve mümkün olduğu halde ray tedarikindeki zorluklar dolayısıyla idare bu alanda çok geri kalmış durumdadır. Harp içinde Avrupa'dan getirilmiş olan 50 kilometrelik raydan başka şimdiye kadar dışarıdan ray ithaline imkân hâsıl olamamıştır. Senelik kapasitesi 40 kilometrelik raydan ibaret olan Karabük'ten bugüne kadar ancak 15 kilometrelik ray alınabilmiştir. Bu rayların kalite bakımından tatmin edici bir halde bulunduğu şüphelidir.

Hat üzerinde değiştirilmesi gereken travers miktarı takriben 400 000 kadardır. Travers fiyatları her yıl biraz daha pahalılaşmakta ve travers tedariki idare için çok külfetli bir iş hâlini almış bulunmaktadır. Bu konu üzerinde Komisyonumuz ehemmiyetle durmuştur.

Demiryollarımızda demir traversler yerine ağaç traverslerin kullanılmasına başlandığı tarihteki fiyatlarla bugünkü fiyatlar kıyaslanınca arada ön mislinden fazla bir fark bulunduğu göze çarpmaktadır. Diğer taraftan demir traverslerin ömrü elli yıl farzedildiği halde ağaçların ancak yirmi yıl kadar dayandığı ve bundan başka kreozotlama işinin teknik icaplara göre yapılamaması yüzünden yurdumuzda kullanılanların çok daha az ömürlü olduğu iddia edilmektedir. Bu durum karşısında ve memleketimizde bugün bir demir sanayii kurulmuş olduğuna göre konunun tekrar incelenmesi yerinde olacaktır.

Eldeki lokomotif ve vagon adedi ihtiyaca kâfi gelmediği gibi bunların mühim bir kısmı tabii ömürlerini doldurmuş bulunmaktadır. Lokomotif mevcuduna nazaran tabii ömrünü dolduranların nispeti % 65 i bulmaktadır. Lokomotif ve vagonların gerek miktar eksikliğini gidermek gerek ömrünü dolduran kısmının yenilenmesini sağlamak için büyük paraya ihtiyaç vardır.

Gelir bütçesi:

Tasarıda gelir tahminlerinin toplamı (80 000 000) liradır. Bu miktar 1944 bütçesi içinde tahsil edilen yedi aylık hakiki gelire nazaran (519 805) lira fazladır. Demiryolları işletmesinden, limanlar ve iskelelerde ve mütenevi hasılatıtan doğan gelirler 1944 yılı yedi aylık hasılatına nazaran (1 836 267 lira noksan tahmin edilmiştir. Bunun sebebi 1944 yılı son aylar hasılat seyrinin azalma temayülleri göstermiş olmasından ibarettir. Buna mukabil geçen yıllardan müdevver gelir fazlası adıyla, şindiye kadar kanunla ayrılması gereken itfa ve teedit sermayeleri nazara alınmadan, hasılat ile sarfiyat arasındaki farka dayanılarak (2 000 000) liralık bir gelir tahmin edilmiştir. Halbuaki idare kâr ve zarar cetvellerine nazaran zararlı görünmektedir. Bu gelir 1042 sayılı Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin teşkilât ve vezâifine dair kanunun 50 ne maddesinde yazılı (teedit sermayesine tefrik edilen mebalîğ ile itfa akçesi işletme hasılatı kâfi gelmese dahi her sene kâr ve zarar hesabında masraf olarak gösterilir ve mütaakır seneler hasılat fazlasıyla kapatılır) hükmüne dayanılarak komisyonumuzca bütçeden çıkartılmıştır.

(B) cetvelinin dördüncü bölümünün birinci maddesinde gösterilen 1 000 liralık tahmin ise kâfi görülmiyerek 37 000 liraya çıkarılmıştır. Bu gelir kullanılmaz hale gelen vagon, lokomotif ve hurda demir satışından doğmaktadır. Bu maddelere geniş ölçüde malik bulunan idare bu neviden gelirleri çok daha fazla olduğu halde tahminin az olması, hurdaların hemen tamamının Karabük müessesesinin mamulleri ile mübadelesinden ileri geldiği anlaşılmıştır. Bütçelerde bütün gelirlerle giderlerin gayrisâfi olarak gösterilmesi mühim bir prensip olduğuna göre bu şekilde bütçe dışında muamelelere meydan bırakılmamak üzere muhammen miktarda gereken değişiklik yapılmıştır.

Mali durum:

İdarenin yapı, onarma, yenileme, bakım işleri gibi önemli ve acele işler için geniş ölçüde paraya ihtiyacı vardır. Bunun için gelirin artması gereklidir. Maliyetlerin indirilmesi, yani tasarruf yoluyla sâfi gelirin arttırılması, malzeme ve elemeği fiyatlarının artması, muharrik ve müte-

harrik edevat ile yol ve tesislerin normal durumda olmamaları dolayısıyla fazla müstehlek maddeler sarfına ve onarımlara ihtiyaç göstermeleri ve müstehlek maddeler kalitelerinin bozukluğu gibi sebeplerden dolayı mümkün görünmüyor.

Bu durum karşısında bazı nakliyatın maliyetini altında yapılması neticesini veren tarife indirmelerinin izahı kabil değildir. Bu yüzden idarenin mahrum kaldığı gelir 18 000 000 u aşmaktadır. Misal olarak bilhassa askerî nakliyat ile posta ve telgraf idaresinin posta nakliyatını zikretmek yerinde olur.

Aske î nakliyatı tatbiki lâzım gelen tarifeye nazaran dun bir tarife tatbik edilmesi yüzünden idarenin tahsilâtındaki eksiklik 8 200 000 lira, meccanen yapılmakta olan posta nakliyatının idareye maliyeti ise 1 500 000 liradır. Tarife tatbikatındaki ahenksizliklerin ıslahı gerek prensip bakımından, komisyonumuzca temenniye şayan görülmüştür.

Temenniye değer görülen diğer bir konu da biletler üzerinden ayrılan hisselerin hesabında tatbik edilen usulün değiştirilmesidir. Bugünkü vaziyet şöyledir: Milyonlara varan biletler üzerindeki vergi, pul, asker ailelerine yardım, belediye hisseleri ayrı ayrı hesap edildikten sonra cetveleri yapılarak Hazineye, belediyelere ve belediyeler bankasına verilmekte ve eşya üzerinden alınan nakiyat vergisinin de bir çok istisnaları mevcut olduğundan bunların hesapları da ayrı ayrı çıkarılarak para Hazineye yatırılmaktadır. Bu usulün en esaslı mahzuru fazla personel kullanmak suretiyle idare giderini arttırmasıdır. Bunu geçen seneler nakliyatı esas tutularak, ortalama bir rakamla, maktuiyete gidilmek suretiyle önlemek mümkündür.

Bütçe Kanunu tasarısı :

Tasarıda yapılan değişiklik gelir ve gider cetvellerinde kabul edilen rakamlara göre birinci ve ikinci maddenin düzeltilmesinden, terimlerin Türkçeleştirilmesinden ve Tavşanlı - Tunçbilek hattının satın alınmasına yetki veren bir maddenin eklenmesinden ibarettir.

Kamutaya sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Başkan
Kastamonu
T. Coşkan

Başkan V.
Edirne

M. N. Gündüzalp

Sözcü
Tokat

H. N. Keşmir

Kâtip
İstanbul
F. Öymen

Aydın
Gl R. Alpman

Balıkesir
S. Örgüven

Giresun
M. Akkaya
İsparta
M. Karaağaç

Giresun
A. Sayar
İstanbul
H. Kortel
Manisa

Hatay
H. Selçuk
İstanbul
H. Ülkmen
Trabzon
M. S. Anamur
Yozgat
A. Sungur

Bitlis
B. Osma

Bolu
Dr. Z. Ülgen

Çanakkale
S. T. Arsal

İzmir
M. Bırsel

F. Kurdoğlu
Yozgat

Diyarbakır
R. Bekit

Diyarbakır
Ş. Uluğ

Eskişehir
Y. Abadan

Urfa
E. Tekeli

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü 1945 yılı yedi aylık Bütçe Kanununu tasarısı

BİRİNCİ MADDE — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 1945 yılı yedi aylık masrafları için bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (80 000 000) lira tahsisat verilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 1945 yılı yedi aylık masraflarına karşılık olan varidat, bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (80 000 000) lira tahmin edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün daimî memur ve müstahdemleriyle nakil vasıtaları kadroları bağlı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü tarafından işletilmekte olan demiryollarıyla diğer motörlü vasıtaların, liman, iskele ve maden ocaklarının varidat ve hasılatı nevilerinden her birinin dayandığı hükümler bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

BEŞİNCİ MADDE — 1945 yılı nakit işlerinin yürütülmesi ve (2 500 000) liraya kadar kömür (7 000 000) liraya kadar malzeme stoku yapmak için Umum Müdürlük (10 000 000) liraya kadar kısa vâdeli istikrazlar aktine ve bankalar nezdinde câri hesaplar açtırmağa ve Maliye Bakanı bu istikrazlara kefalet etmeğe yetkilidir.

ALTINCI MADDE — Aşağıdaki fıkralarda yazılı masraflardan herbiri için konulan tahsisat yetmediği takdirde sarfına lüzum görülecek miktarı ödemeğe Umum Müdürlük yetkilidir. Bütçe yılı sonunda çıkacak tahsisat farkları kesim hesapta gösterilir :

- A) Tahmil ve tahlîye ücret ve masrafları ;
- B) Mahkeme harçları ;
- C) Semplon ekspresi açığından Türkiye hissesi ;
- D) Reddiyat ve aidat ;
- E) İrat getiren emlak resim ve vergileri.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1945 yılı yedi aylık Bütçe Kanununu tasarısı

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 yılı yedi aylık giderleri için bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (78 036 360) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 yılı yedi aylık giderlerine karşılık olan gelir, bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (78 036 360) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün daimî memur ve hizmetlileriyle taşıt kadroları bağlı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü tarafından işletilmekte olan demiryollarıyla başka motörlü taşıtlarının liman, iskele ve maden ocaklarının gelirlerinden her birinin dayandığı hükümler bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 5. — 1945 yılı nakit işlerinin yürütülmesi ve (2 500 000) liraya kadar kömür (7 000 000) liraya kadar gereç stoku yapmak için Genel Müdürlük (10 000 000) liraya kadar kısa süreli istikraz bağitları yapmağa ve bankalarda hesaplar açtırmağa ve Maliye Bakanı bu istikrazlara kefalet etmeğe yetkilidir.

MADDE 6. — Aşağıdaki fıkralarda yazılı giderlerden her biri için konulan ödenek yetmediği takdirde harcanması gerekli görülecek miktarı ödemeğe Genel Müdürlük yetkilidir. Yıl sonunda çıkacak ödenek farkları kesimhesapta gösterilir :

- A) Yükleme ve boşaltma ücret ve giderleri,
- B) Mahkeme harçları,
- C) Semplon ekspresi açığından Türkiye payı,
- D) Geri verilecek paralar ve kesenekler,

Hü.

YEDİNCİ MADDE — Umumî Müdürlük hesabına teknik üniversite ile teknik eleman yetiştiren diğer okullarda tahsilde bulunan öğrenci mevcuduna göre hesap edilecek masraf miktarı bu kanuna bağlı (A) işaretli cetvelin 18 nci fısalının 4 ncü maddesine mevzu tahsisattan tefrik edilerek bir taraftan 1945 yılı genel bütçe kanununa bağlı (B) işaretli cetvelde irat ve diğer taraftan Maarif Bakanlığı bütçesindeki alâkalı tertiplere tahsisat kaydolunur.

SEKİZİNCİ MADDE — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 2847 ve 3173 sayılı kanunların hükümleri dışında çalıştırılacağı müteferrik müstahdemlerine ait kadrolar ilişik (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

DOKUZUNCU MADDE — Bu kanun 1 Haziran 1945 tarihinde yürürlüğe girer.

ONUNCU MADDE — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Maliye ve Münakalât Bakanları memurdur.

8. II. 1945		
Başb.	Ad. B.	M. Sa. B.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
İçiş. B.	Dışiş. B.	M. B.
Hilmi Uran		N. E. Sumer
M. Eğ. B.	Bay. B.	Eko. B.
	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. S. Y. B.	G. Tekel. B.	Ta. B.
Dr. S. Konuk	Suad H. Ürküblü	Ş. R. Hatipoğlu
Uş. B.		Ti. B.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

B. K.

E) Gelir getiren mülklerin resim ve vergileri.

MADDE 7. — Genel Müdürlük hesabına Teknik Üniversite ile teknik eleman yetiştiren diğer okullarda tahsilde bulunan öğrenci sayısına göre hesap edilecek gider miktarı bu kanuna bağlı (A) işaretli cetvelin 18 ncü bölümünün 4 ncü maddesindeki ödenekten ayrılarak, bir taraftan 1945 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelde gelir ve öbür taraftan Millî Eğitim Bakanlığı bütçesindeki ilgili tertiplere ödenek olarak konulur.

MADDE 8. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 2847 ve 3173 sayılı kanunların hükümleri dışında çalıştıracağı hizmetlilere ilişkin kadrolar ilişik (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 9. — Etibank tarafından yaptırılan Tavşanlı - Tunçbilek hattını, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünce işletilmek üzere satın almağa ve karşılığını idarenin 1945 ve mütaakıp yıllar içinde tahminlerden fazla alınacak gelirleriyle ödemeğe Ulaştırma Bkanı yetkilidir.

Bu suretle ödenecek paralar kesinhesaplarda ayrıca gösterilir.

MADDE 10. — Bu kanun 1 Haziran 1945 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

A - CETVELİ

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1944	1945 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe isteneni Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
<i>Birinci kısım - Özlük giderler</i>					
I. Aylıklar ve ücretler					
1		Ücret ve gündelikler			
	1	Daimî memur ve hizmetliler	19 684 476	13 356 600	13 356 600
	2	Geçici tazminat	400 000	307 800	307 800
	3	Geçici memur ve hizmetliler	185 000	50 000	50 000
	4	2847 ve 3173 sayılı kanunlara bağlı olmayan hizmetliler	143 767	28 700	28 700
		Bölüm toplamı	20 413 243	13 743 100	13 743 100
2		Emekli, dul ve yetim aylıkları	1 750	1 170	1 170
II - Başka haklar					
3		Çeşitli yardımlar			
	1	4178 ve 4620 sayılı kanunlar gereğince ödenecek çocuk zam- ları	2 220 000	1 510 000	1 510 000
	2	4178 sayılı kanun gereğince ödenecek yakacak zammı	124 000	60 000	60 000
	3	Doğum yardımı	0	200 000	200 000
	4	Ölüm yardımı	0	250 000	50 000
	5	Aynı yardım	0	4 200 000	4 200 000
	6	Sağlık yardımı [İlaçlar, sağlık imdat kutuları gider- leri, memur ve hizmetlilerle ailelerine sihhi yardım, cenaze, sihhi gereç, taşıt, sihhi tedbirler giderleri, dışar- da tedavi edilecekler için uzman dok- torlara verilecek tedavi ücretleriyle idare hastanelerinin bütün giderleri, başka kurumlarda tedavi ve lâboratu- var muayene ve tedavi ücretleri.]	750 000	585 000	585 000
	7	2454 sayılı kanun gereğince ve- rilecek emekli keseneği ile mâ- lûliyet karşılığı	1 372 000	600 000	600 000
	8	Memur ve hizmetlilerin giye- cek ve işçilerin tulum karşılığı	3 000 000	1 032 900	1 032 900
		Bölüm toplamı	5 468 000	8 437 900	8 237 900

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1944	1945 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
4		Tazminat, ödenek ve tâli ücretler			
	1	2847 sayılı kanunun 9 neu maddesi gereğince verilecek tazminat, ödenek ve tâli ücretler	1 849 000	915 000	915 000
	2	İdare hizmetinden çıkarılanlara ve kazaya uğrayanlara veya ailelerine tüzük gereğince verilecek tazminat	20 000	10 000	10 000
		Bölüm toplamı	1 869 000	925 000	925 000
5		İkramiyeler			
	1	Memur ve hizmetlilere verilecek ikramiye	500 000	290 000	290 000
	2	Kömür tasarruf ikramiyesi	5 000	1 000	1
		Bölüm toplamı	505 000	291 000	290 001
		Birinci kısım toplamı	28 256 993	23 398 170	23 197 171

İkinci kısım - Yönetim giderleri

I - Hizmete ilişkin olanlar

6		Çeşitli giderler			
	1	Öteberi giderleri [Misafir kabul giderleriyle idareye bağlı olmyanlardan Demiryolları için yararlıkları görülenlere verilecek mü-kâfat dâhil.]	170 000	100 000	100 000
	2	Düşünülmiyen giderler	5 000	2 500	2 500
	3	Temsil giderleri	5 000	3 000	3 000
	4	Binalar kira karşılığı	30 700	15 000	15 000
	5	Pasif korunma giderleri	500	250	250
	6	Faiz, acıyo ve akça farkları	50 000	25 000	25 000
	7	Sigorta ücret ve sermayesi	200 000	150 000	150 000
	8	Milletlerarası demiryolları kurum ve kongrelerine katılma giderleri	15 000	15 000	15 000

B.	M.	Ödenegin çeşidi	1944	1945 yılı için	
			Yıl ödenegi Lira	Hükümetçe isteneni Lira	Komisyona kabul edilen Lira
	9	İlân ücretleri	16 000	5 000	5 000
		Bölüm toplamı	492 200	315 750	315 750
	7	Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri			
	1	Posta ve telgraf ücretleri	0	9 190	9 190
	2	Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri	0	50 810	50 810
		Bölüm toplamı	100 000	60 000	60 000
	8	Yolluklar			
	1	Sürekli görev yolluğu	59 000	20 000	20 000
	2	Geçici görev yolluğu	205 000	120 000	120 000
	3	Devir ve teftiş yolluğu	550 000	180 000	180 000
	4	Yabancı memleketler yolluğu	0	43 200	43 200
		Bölüm toplamı	814 000	363 200	363 200
	0	Katarlarla deniz vasıtalarında çalışan ve hamulenin tertip ve tahriki ile bilfiil alâkalı memur ve hizmetlilerin işe giderleri	2 000 000	0	0
	0	4306 sayılı kanun gereğince verilecek giyim eşyası karşılığı ve bilûmum giderleri	250 000	0	0
		İkinci kısım toplamı	3 656 200	738 950	738 950

Üçüncü kısım - İdare hizmetleri

I. Sürekli olanlar

	9	İşletme, bakım ve yenileme giderleri			
	1	Binaların, muharrrik ve müteharrik edevatın aydınlatma, ısıtma, yakacak, yağ ve başka müstehlek maddeler giderleri	25 000 000	15 000 000	15 000 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1944 Yılı ödenegi Lira	1945 yılı için Hükümetçe isteneni Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
	2	Demirbaş eşyanın bakımı ve yenilenmesi	292 660	100 000	100 000
	3	Üst yapının bakımı ve yenilenmesi	18 910 000	10 300 000	10 400 000
	4	Binaların ve başka tesislerin bakımı ve yenilenmesi [Elektrikli ve elektriksiz işaretler dâhil.]	5 500 000	2 850 000	2 950 000
	5	Muharrik ve müteharrik edevatın bakımı ve yenilenmesi	17 035 000	9 308 000	9 308 000
	6	Bütün deniz taşıtlarının bakımı ve yenilenmesi	750 000	435 000	435 000
	7	Limana ve rıhtım ve tesislerinin bakımı ve yenilenmesi [Limana, rıhtım, iskele, duba, istekatlar, silolar, mihaniki tesisler, yağ ve başka müstehlek gereç.]	0	400 000	400 000
	8	Fidanlıklar ve tarım işleri ücret ve giderleri	458 000	250 000	250 000
	9	Bilet basımevi ücret, gündelik ve giderleri	10 500	10 000	10 000
	10	Basılı kâğıt, kırtasiye ve dergi karşılığı	455 000	260 000	297 998
		Bölüm toplamı	68 411 160	38 913 000	39 150 998
10		Yükleme ve boşaltma ücret ve giderleri	3 750 000	2 000 000	2 000 000
11		Yeni yapılar ve servet çoğaltmaları			
	1	Çeşitli demirbaşlar çoğaltılması	4 150 000	1 001 252	1 001 252
	2	Türlü yeni yapılar, tesisler ve kamulaştırma (fidanlıklar dâhil)	3 050 000	1 025 000	1 025 000
		Bölüm toplamı	7 200 000	2 026 252	2 026 252

B.	M.	Ödenğin çeşidi	1944	1945 yılı için	
			Yılı ödenği Lira	Başkanlık Diva- nınca istenen Lira	Komisyonea kabul edilen Lira
12		Yabancı demiryollarıyla olan münasebetlerden doğan giderler			
	1	Transit vagonlarının tatil ve onarma ücreti ve kiralanacak vagon ve lokomotiflerle deniz taşıtlarının kira ve onarma karşılık ve giderleri	1 270 000	1 000 000	1 000 000
	2	Semplan ekspresi açığının Türkiye payı	1 000	1 000	1
	3	Komşu demiryollarına verilen rödövanlar	8 000	8 000	8 000
	4	Demiryolları birlikleri ve takas büroları yönetim ve temsil giderleri	6 000	6 000	6 000
		Bölüm toplamı	1 285 000	1 015 000	1 014 001
13		Her türlü vergiler, maddi ödevler ve zarar ve ziyan tazminatı			
	1	Gelir getiren mülklerin resim ve vergileri	13 000	7 000	7 000
	2	Kazalar neticesinde ölenlerin vârislerine, mâlûl kalanlara, gerek taşıma sırasında ve gerekse emanet odalarına verildikten sonra hasar ve ziyaa uğrayan eşya sahiplerine verilecek tazminat	200 000	50 000	50 000
	3	Geri verilecek paralar ve kesenek	50 000	10 000	10 000
		Bölüm toplamı	263 000	67 000	67 000
14		Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi giderleri			
	1	Ücret ve gündelikler	119 710	87 000	87 000
	2	Başka genel giderler	200 000	115 000	115 000
		Bölüm toplamı	319 710	202 000	202 000

B.	M.	Ödenegin çeşidi	1944	1945 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Başkanlık Diva- nınca istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
II - Geçici olanlar					
15		Satınalınan demiryol ve liman- ların senelik faiz ve itfa karşı- lıkları ve başka giderleri	4 598 000	4 530 199	2 550 000
16		Kanunları gereğince girilen yüklenmeler karşılıkları			
	1•	3247 ve 3319 sayılı kanunlar ge- reğince satın alınacak muhar- rik ve müteharrik edevat kar- şılığı ile gümrük resmi ve baş- ka giderleri	900 000	1	1
	2	3980 sayılı kanun gereğince sa- tın alınacak muharrik ve müte- harrik edevat karşılığı ile başka giderleri	227 500	115 000	115 000
	3	3980 sayılı kanunun 3 ncü mad- desi gereğince kullanılacak kredinin itfa ve faiz karşılığı	510 000	250 000	250 000
	4	4515 sayılı kanun gereğince gi- rişilecek yüklenmeler karşılığı, bonoların itfa ve faiz karşılığı ile gümrük resmi, muamele vergisi ve başka giderleri	7 350 000	4 890 000	4 890 000
Bölüm toplamı			8 987 500	5 255 001	5 255 001
III . Çeşitli olanlar					
17		Yabancı uzmanlar ile yabancı meleketele gönderilecek öğ- renci giderleri			
	1	Yabancı uzmanlar ücretleri	0	25 000	25 000
	0	Yolluklar ve başka giderleri	45 000	0	0
	2	Tahsil ve staj için yabancı memleketele gönderilecek öğ- rencilerin ücretleri, tahsil, te- davi ve başka giderleri	200 000	156 800	156 800
Bölüm toplamı			245 000	181 800	181 800

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1944	1945 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe isteneni Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
18		Öğretim giderleri			
	1	Demiryol meslek okulu ücret ve bütün giderleri [Öğrencilerin yollukları dâhil, demirbaş ve döşeme hariç.]	665 800	250 000	250 000
	2	Sanat okulları genel giderleri	644 109	310 000	310 000
	3	Pansiyonlar ve ilkokullar genel giderleri [Okul bulunmayan yerlerdeki memur ve hizmetlilerin ve bunlardan vazife başında kazaya uğrayarak ölenlerin iâsesiyle ödevli oldukları çocuklarının tahsillerini temin için açılan pansiyonlar ve ilkokulların bütün giderleri.]	425 000	210 000	210 000
	4	Teknik üniversite ile teknik eleman yetiştiren başka okullarda okutulan idare öğrencilerinin giderleri	110 000	63 800	63 800
		Bölüm toplamı	1 844 909	833 800	833 800
19		Mahkeme giderleri, harçları ve serbest avukat ücretleri	40 000	30 000	30 000
		Üçüncü kısım toplamı	96 944 279	55 054 052	53 310 852
<i>Dördüncü kısım - Borçlar</i>					
20		Eski yıllar borçları	12 400	10 000	10 000
21		1715 sayılı kanunun 8 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Merkez Bankasına verilecek kâğıt para amortismanı karşılığı	1 288 728	792 078	772 637
		Dördüncü kısım toplamı	1 301 128	802 078	782 637

B.	M.	Ödenğin çeşidi	1944 Yılı ödenęi Lira	1945 yılı için Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
		<i>Beşinci kısım - Yardımlar</i>			
22		Demiryolları spor kurumlarına yardım	3 000	1 750	1 750
23		Demiryollar dergisine yardım	0	5 000	5 000
		Beşinci kısım toplamı	3 000	6 750	6 750
KISIMLAR TOPLAMI					
		Birinci kısım toplamı	28 256 993	23 398 170	23 197 171
		İkinci kısım toplamı	3 656 200	738 950	738 950
		Üçüncü kısım toplamı	96 944 279	55 054 052	53 310 852
		Dördüncü kısım toplamı	1 310 128	802 078	782 637
		Beşinci kısım toplamı	3 000	6 750	6 750
		GENEL TOPLAM	130 161 600	80 000 000	78 036 360

B - GELİRLERİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	1944	1945 yılı için	
			Yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonca tahmin edilen Lira
1		Demiryollar işletme gelirleri			
	1	Yolcu	44 000 000	24 700 000	24 700 000
	2	Bagaj	1 000 000	600 000	600 000
	3	Mesajeri	950 000	425 000	425 000
	4	Seyriseri	6 300 000	4 750 000	5 750 000
	5	Seyrihafif	68 000 000	41 000 000	41 000 000
	6	Muhtelif hasılat	3 500 000	2 400 000	2 400 000
		Bölüm toplamı	123 750 000	73 875 000	73 875 000
2		Limanlar ve iskeleler gelirleri			
	1	Haydarpaşa liman ve rıhtım gelirleri	2 400 000	1 800 000	1 800 000
	2	Derince limanı gelirleri	400 000	113 000	113 000
	3	İskenderun limanı gelirleri	860 000	220 000	220 000
	4	Mersin limanı gelirleri	400 000	380 000	380 000
	5	Samsun limanı gelirleri	221 600	240 000	240 000
	6	İskeleler gelirleri	300 000	280 000	280 000
		Bölüm toplamı	4 581 600	3 033 000	3 033 000
3		Sağlık tevkifatı	790 000	515 000	515 000
4		Türlü hasılat			
	1	Kullanılmaz duruma giren vagon, lokomotif ve hurda demirler satışı	20 000	1 000	37 360
	2	Pansiyon gelirleri	3 000	1 750	1 750
	3	Sanat okulu gelirleri	90 000	52 500	52 500
	4	İdareye ilişkin binalardan alınacak kiralar	100 000	60 000	60 000
	5	Faiz ve akça farkları	180 000	36 000	36 000
	6	Çeşitli hasılat	447 000	348 750	348 750
		Bölüm toplamı	840 000	500 000	536 360
5		Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi gelirleri	200 000	77 000	77 000
0		Geçen senelerden devreden gelir fazlaları	0	2 000 000	0
		GENEL TOPLAM	130 161 600	80 000 000	78 036 360

C - CETVELİ

Görevin çeşidi	Derece	Sayı	Görevin çeşidi	Derece	Sayı
<i>Genel Müdürlük</i>			<i>Organizasyon Yayımları ve Müdevvenat Müdürlüğü</i>		
Genel müdür	1	1	Müfettiş (Müdür)	4	1
Genel müdür yardımcısı	2	3	»	5	1
Müfettiş	4	1	Şube Müdürü	6/1	1
Genel kâtip	5	1	S. I Müfettiş	6/2	4
S. II. Müfettiş	8	1	S. II Müfettiş	8	3
Kâğıt ve dosya âmiri	8	1	Kâğıt ve dosya âmiri	8	1
Kalem âmiri	9	3	Kalem âmiri	9	1
Kalem şefi	10	3	İnceleyici	10	1
Masa şefi	11	2	Masa şefi	11	1
Sayman	11	1	S. I Memur	12	3
S. I. Memur	12	2	S. II Memur	13	3
S. II. »	13	5			
			Toplam		20
Toplam		24	<i>Beden Terbiyesi Müdürlüğü</i>		
<i>Teftiş heyeti</i>			Müfettiş (Müdür)	5	1
Teftiş heyeti başkanı	2	1	S. II Müfettiş (Antrenör)	8	4
Müfettiş	4	3	Kalem âmiri	9	1
»	5	5	Masa şefi	11	1
Başmüfettiş	6/1	6	S. I Memur (Eğitmen)	12	12
S. I. Müfettiş	6/2	15	S. I. Memur	12	2
S. II. »	8	40			
Kalem âmiri	9	1	Toplam		21
Kalem şefi	10	1	<i>Teçhizat ve İaşe Müdürlüğü</i>		
Masa şefi	11	3	Müfettiş (Müdür)	5	1
S. I. Memur	12	2	Başmüfettiş	6/1	1
S. II. »	13	1	S. I. Müfettiş	6/2	1
Memur adayı	14	1	S. II. Müfettiş	8	4
			Kalem âmiri	9	2
Toplam		79	Kalem şefi	10	1
<i>Okullar ve Kurslar Müdürlüğü</i>			İnceleyici	10	1
Müfettiş (Müdür)	4	1	Sayman	11	3
»	5	1	Masa şefi	11	2
S. II Müfettiş	8	1	S. I. Memur	12	3
Kalem âmiri	9	1	S. II. Memur	13	7
» şefi	10	1			
Masa şefi	11	1	Toplam		26
S. I Memur	12	2	<i>Seferberlik Müdürlüğü</i>		
S. II Memur	13	1	Seferberlik Müdürü	6/2	1
			S. II. Müfettiş	8	1
Toplam	9				

Görevin çeşidi	Derece	Sayı	Görevin çeşidi	Derece	Sayı
Kalem âmiri	9	1	S. II. Şube şefi	9	22
Kalem şefi	10	1	Kalem âmiri	9	3
Masa şefi	11	1	Denetçi	9	2
S. I. Memur	12	3	Başressam	10	4
S. II. Memur	13	3	İnceleyici	10	2
Memur adayı	14	1	Kalem şefi	10	11
			S. II. Merkez fen memuru	10	67
Toplam		12	S. II. Telgraf müfettişi	10	6
			S. I. Ressam	11	9
<i>Istatistik şubesi</i>			Masa şefi	11	14
			Sayman	11	5
Şube müdürü	6/1	1	S. I. Kısım şefi	11	79
Kalem âmiri	9	1	S. I. Fidanlık fen memuru	11	6
Kalem şefi	10	2	S. II. Fidanlık fen memuru	12	9
Masa şefi	11	2	S. II. Kısım şefi	12	127
S. I. Memur	12	3	S. II. Ressam	12	16
S. II. Memur	13	3	S. I. Memur	12	30
			S. II. Memur	13	48
Toplam		12	S. I. Telefon Tesisat memuru	13	3
			S. II. Telefon Tesisat memuru	14	10
<i>Yol Dairesi</i>			Memur adayı	14	32
			Şakirt	15	5
Yol dairesi başkanı	3	1	Telefoncu	15	50
Yol fenheyeti müdürü	4	1	S. I. Bekçi	16/1	50
Yol dairesi başkan yardımcısı	4	2	S. II. Bekçi	16/2	131
Müfettiş	5	1	Geçit Bekçisi	16/2	260
» (Tarım işleri müdürü)	5	1			
Başmühendis	5	8	Toplam		1199
Demir köprüler fen heyeti müdürü	5	1			
Yol Başmüfettişi (Birisini kurs müdürü)	6/1	17	<i>Cer dairesi</i>		
Şube Müdürü	6/1	4	Cer Dairesi Başkanı	3	1
S. I. Yol müfettişi	6/2	29	Cer Heyeti Fenniye müdürü	4	1
S. I. Diplomalı mühendis	6/2	18	Cer Dairesi Başkan yardımcısı	4	1
Tarım müfettişi	6/2	1	Cer » » »	5	2
Fidanlık âmiri	7	5	Başmühendis	5	5
Emniyet tesisatı müfettişi	7	12	Başmühendis	6/1	3
Şube müdür yardımcısı	7	5	Cer Başmüfettişi	6/1	13
Mühendis şube şefi	7	14	Şube müdürü	6/1	4
Diplomalı mimar	7	2	S. I. Müfettiş	6/2	1
S. II. Diplomalı mühendis	8	20	S. I. Cer müfettişi	6/2	16
S. II. Müfettiş	8	1	Şube müdür yardımcısı	7	4
S. I. Şube şefi	8	23	S. I. Elektrik işleri şefi	7	1
S. I. Telgraf müfettişi	8	6	S. II. Mühendis Cer Müfettişi	7	6
Kâğıt ve Dosya âmiri	8	1	S. I. Atelye şube âmiri	8	3
S. I. Merkez fenmemuru	8	20	S. II. Cer müfettişi	8	15
Kamulaştırma şefi	9	5	Mühendis depo şefi	8	7
			S. II. Elektrik işleri şefi	8	1

Görevin çeşidi	Derece	Sayı	Görevin çeşidi	Derece	Sayı
S. II. Diplomalı mühendis	8	9	Başmüfettiş	6/1	3
S. I. Merkez fen memuru	8	7	Şube müdürü	6/1	3
Kâğıt ve dosya âmiri	8	1	S. I. Müfettiş	6/2	18
Kömür teslimat şefi	8	2	S. II. Atelye müdürü	6/2	1
Kalem âmiri	9	7	Şube müdür yardımcısı	7	4
Denetçi	9	3	S. II. Müfettiş	8	24
S. I. Depo şefi	9	30	Denetçi	9	37
S. II. Atelye şube âmiri	9	2	Kalem âmiri	9	7
Kalem şefi	10	21	Kalem şefi	10	1
S. II. Merkez fen memuru	10	4	İnceleyici	10	48
Başmakiniist	10	60	Masa şefi	11	58
S. I. Ustabası	10	16	S. I. Memur	12	56
S. II. Depo şefi	10	40	S. II. »	13	115
S. I. Ressam	11	9	Memur adayı	14	25
Masa şefi	11	38			
Sayman	11	2			
S. I. Makinist	11	230	Toplam		399
S. I. Memur	12	50	<i>Maliye ve Saymanlık İşleri Dairesi</i>		
Başrevizör	12	25	Maliye ve saymanlık işleri dairesi		
S. I. Sabit makinist	12	1	başkanı	3	1
S. I. Nezaret makinisti	12	50	Maliye ve saymanlık işleri dairesi		
S. II. Makinist	12	420	başkan yardımcısı	4	1
S. II. Memur	13	78	» » »	5	2
S. I. Revizör	13	110	Merkez Saymanlık Müdürü	5	1
Mezun ateşçi	13	530	Şube Müdürü	6/1	3
S. I. Şoför	13	4	Başmüfettiş	6/1	1
S. II. Nezaret makinisti	13	40	S. I. Mesul Sayman	6/1	7
Puvantör	14	26	S. II. »	6/2	8
S. II. Şoför	14	5	S. I. Müfettiş	6/2	3
Memur adayı	14	34	Şube müdür yardımcısı	7	7
S. II. Revizör	14	158	S. II. Müfettiş	8	10
Loko ateşçi	15	1120	Kâğıt ve dosya âmiri	8	2
Revizör yardımcısı	15	113	Denetçi	9	6
Pompacı	15	165	Kalem âmiri	9	30
Mağazacı	15	42	Müfettiş yardımcısı	10	4
Şakirt	15	19	Kalem şefi	10	7
Gardvagon	16/1	550	İnceleyici	10	54
Sabit makine ateşçisi	16/1	225	Masa şefi	11	35
S. I. Bekçi	16/1	75	Sayman	11	39
S. II. »	16/2	75	S. I. Memur	12	111
			S. II. Memur	13	53
			Memur adayı	14	2
Toplam		4480	Şakirt	15	5
			Vezne âmiri	8	1
<i>Ticaret ve Hasılat Dairesi</i>			Başveznedar	9	10
Ticaret ve hasılat başkanı	3	1	S. I. Veznedar	10	21
Ticaret ve hasılat başkan yardımcısı	4	1	S. II. Veznedar	12	24
» » »	5	2	S. I. Bekçi	16/1	13

Görevin çeşidi	Derece	Sayı
S. II. Bekçi	16/2	8
Toplam		469
<i>Hareket Dairesi</i>		
Hareket dairesi başkanı	3	1
» » başkan yardımcısı	4	1
» » » »	5	2
Hareket başmüfettişi	6/1	19
Başmüfettiş	6/1	1
S. I. Hareket müfettişi	6/2	34
S. I. Müfettiş	6/2	1
S. II. Hareket müfettişi	8	50
S. I. Gar şefi	8	24
S. II » »	9	73
Kalem âmiri	9	5
Müfettiş yardımcısı	10	13
S. I İstasyon şefi	10	246
Kalem şefi	10	9
S. II İstasyon şefi	11	267
Masa şefi	11	11
S. I Ressam	11	1
S. I Tren muayene memuru	11	23
S. II ambar şefi	11	41
S. III İstasyon şefi	12	564
S. I Memur	12	16
S. II Tren muayene memuru	12	25
S. I Ambar saymanı	12	112
S. I Şeftren	12	225
S. II Memur	13	13
Hareket memuru	13	700
Başyardımcı	13	99
S. II Ambar saymanı	13	128
S. II Şeftren	13	330
Yardımcı	14	558
Başmanavracı	14	89
Memur adayı	14	630
Bağaj kondoktörü	14	322
Kondoktör	15	590
Manavracı	15	278
Şakirt	15	78
S. I Lâmbacı	15	27
S. II »	16/1	15
Amele çavuşu	16/1	2
S. I Bekçi	16/1	100
Gardfren	16/1	1177
S. I Makasçı	16/1	960

Görevin çeşidi	Derece	Sayı
Hamalbaşçı	16/1	20
S. II Bekçi	16/2	198
S. II Makasçı	16/2	628
Hamal	16/2	261
Amele	16/2	16
Toplam		8983

Sağlık İşleri Müdürlüğü

(Merkez kadrosu)

Sağlık işleri müdürü	4	1
Sağlık işleri müdür yardımcısı	5	1
Uzman doktor	6/1	1
Başmüfettiş (Doktor)	6/1	2
S. I. Müfettiş	6/2	1
Ecza Methar şefi	8	1
Kalem âmiri	9	2
Kalem şefi	10	1
S. II. Eczacı	10	1
Masa şefi	11	2
S. I. Memur	12	2
S. II. Memur	13	5
S. II. Memur (Sağlık memuru)	13	1
Eczacı kalfası	13	3
Hemşire (Ebe)	13	2
Hastabakıcı	15	1
S. II. Hademe	16/2	1
Hamal	16/2	1
Toplam		29

Sağlık İşleri Müdürlüğü (İşletmeler kadrosu)

Uzman doktor	6/1	2
Başmüfettiş (Doktor)	6/1	13
S. I. Doktor	6/2	32
S. I. Müfettiş	6/2	1
S. II. Doktor	7	48
S. III. Doktor (Diş tabibi)	8	14
S. II. Müfettiş (Eczacı)	8	1
S. I. Eczacı	9	23
Kalem şefi	10	1
S. II. Eczacı	10	7
Masa şefi	11	2
S. I. Memur	12	3
S. I. Memur (Sağlık memuru)	12	3
Başhemşire	12	1

Görevin çeşidi	Derece	Sayı	Görevin çeşidi	Derece	Sayı
S. II. Memur	13	13	S. I. Memur	12	17
S. II. » (Sağlık memuru)	13	17	S. II. Memur	13	19
Eczacı kalfası	13	28			
Hemşire	13	3			
Memur adayı	14	2			
Etüv makinisti (Kaloriferci)	14	3			
Hastabakıcı	15	28			
			Toplam		67
			Gereç Dairesi		
			Gereç dairesi başkanı	3	1
			Gereç dairesi başkan yardımcısı	4	1
			»	5	1
			Başmüfettiş	6/1	2
			Şube müdürü	6/1	3
			S. I. Müfettiş	6/2	2
			Şube müdür yardımcısı	7	3
			Sipariş şefi	7	1
			S. II. Müfettiş	8	2
			Kâğıt ve dosya âmiri	8	1
			Kalem âmiri	9	4
			Sipariş memuru	9	8
			İnceleyici	10	6
			Sayman	11	14
			S. I. Memur	12	11
			S. II. »	13	9
			Memur adayı	14	3
			Şakirt	15	2
			Toplam		74
			Hukuk İşleri Müdürlüğü		
			Hukuk işleri müdürü	4	1
			Müşavir avukat	4	2
			Hukuk işleri müdür yardımcısı	5	1
			S. I. Avukat	5	7
			S. II. »	6/2	17
			Hukuk işleri âmiri	6/2	2
			Kalem âmiri	9	2
			Kalem şefi	10	1
			Masa şefi	11	2
			S. I. Memur	12	7
			S. II. »	13	8
			Memur adayı	14	1
			Toplam		51
			Liman İşleri Dairesi		
			Liman işleri başkanı	3	1
			Liman işleri başkan yardımcısı	4	1

Görevin çeşidi	Derece	Sayı	Görevin çeşidi	Derece	Sayı
Müfettiş	4	1			
Şube müdürü	6/1	2			
Liman ve rıhtım başmüfettişi	6/1	5			
S. I. Müfettiş	6/2	4			
Liman ve rıhtım müfettişi	7	1			
S. I. Merke fen memuru	8	2			
S. II. Müfettiş	8	9			
Kâğıt ve dosya âmiri	8	1			
Kalem âmiri	9	9			
Ambar müdürü	9	3			
Denetçi	9	2			
Başressam	10	1			
Kalem şefi	10	7			
S. I. Ambar şefi	10	9			
Deniz başpuvantörü	10	6			
S. II. Vapur makinisti	10	2			
S. II. Vapur kaptanı	10	2			
Vesait şefi	10	3			
Masa şefi	11	6			
Sayman	11	5			
S. II. Ambar şefi	11	6			
S. I. Memur	12	22			
Başpuvantör	12	7			
Deniz puvantörü	12	20			
S. I. Romorkör kaptanı	12	15			
S. I. Romorkör makinisti	12	15			
S. I. Ambar saymanı	12	21			
S. II. Memur	13	16			
S. II. Ambar saymanı	13	10			
Başyardımcı	13	6			
S. II. Romorkör makinisti	13	2			
S. I. Şoför	13	4			
Yardımcı	14	57			
Puvantör	14	27			
S. II. Telefon tesisat memuru	14	1			
S. I. Yol çavuşu	14	1			
S. III. Romorkör kaptanı	14	6			
Lostromo	15	10			
Mavna kaptanı	15	7			
Dalgıç	15	1			
Telefoncu	15	3			
Romorkör ateşçisi	16/1	6			
Tayfa	16/1	17			
S. I. Bekçi	16/1	75			
S. I. Hademe	16/1	9			
S. II. Hademe	16/2	1			
Toplam		447			
			<i>Daire Müdürlüğü</i>		
			Daire müdürü	9	1
			Kalem şefi	10	1
			S. I. Memur	12	1
			S. II. Memur	13	2
			S. I. Şoför	13	3
			Memur adayı	14	2
			Aşçıbaşı	15	1
			S. I. Bekçi	16/1	11
			S. I. Hademe	16/1	51
			S. II. Bekçi	16/2	5
			S. II. Hademe	16/2	86
			Hamal	16/2	36
			Toplam		200
			<i>İşletme Müdürlükleri</i>		
			S. I. İşletme müdürü	3	8
			S. II. » »	4	5
			Müfettiş	5	3
			İşletme âmiri	6/1	1
			S. I. Müfettiş	6/2	2
			Liman ve rıhtım müfettişi	7	1
			Kâğıt ve dosya âmiri	8	8
			S. II. Müfettiş	8	1
			Kalem âmiri	9	17
			Denetçi	9	2
			Kalem şefi	10	37
			Masa şefi	11	34
			Sayman	11	47
			S. I. Memur	12	81
			S. II. »	13	88
			S. II. Ambar saymanı	13	1
			Memur adayı	14	57
			Şakirt	15	1
			S. I. Hademe	16/1	214
			S. I. Bekçi	16/1	14
			S. II. Hademe	16/2	219
			S. II. Bekçi	16/2	10
			Toplam		851
			<i>Haydarpaşa Satınalma Komisyonu</i>		
			Müfettiş	4	1
			S. I. Müfettiş	6/2	3

Görevin geçidi	Derece	Sayı
S. II. Müfettiş	8	1
Sipariş memuru	9	1
Kalem âmiri	9	1
İnceleyici	10	1
Sayman	11	2
S. I. Memur	12	6
S. II. »	13	3
Şakirt	15	1
Toplam		20

Gider tertiplerinden ücret alanlar

Gereç teslimalma ve yollama şubesi

Şube Müdürü	6/1	1
Teslimalma şefi	7	2
S. II. Müfettiş	8	1
Kalem âmiri	9	1
Sipariş memuru	9	6
İnceleyici	10	6
Sayman	11	6
S. I. Memur	12	6
S. II. Memur	13	8
Memur adayı	14	6
Mağazacı	15	3
Amele çavuşu	16/1	1
Uzman amele	16/1	10
S. I. Bekçi	16/1	4
S. L. Hademe	16/1	3
Amele	16/2	10
Toplam		74

Gereç laboratuvar müdürlüğü

Müfettiş (Müdür, mühendis, kimyager)	4	1
Başmüfettiş (Başkimyager)	6/1	1
S. I. Kimyager	9	2
S. I. Memur	12	2
Laboratuvar kalfası	13	2
Amele	16/2	2
Toplam		10

Mağazalar

S. I. Mağaza şefi	6/2	8
-------------------	-----	---

Görevin geçidi	Derece	Sayı
Kalem âmiri	9	9
Sipariş memuru	9	9
İnceleyici	10	15
S. I. Şefreyyon	10	30
Sayman	11	35
S. I. Memur	12	40
S. II. Memur	13	55
Memur adayı	14	24
S. II. Şoför	14	4
Mağazacı	15	38
Uzman amele	16/1	100
Amele çavuşu	16/1	11
S. I. Hademe	16/1	14
S. I. Bekçi	16/1	32
S. II. Hademe	16/2	5
Amele	16/2	75
Toplam		504

Yol atelyesi

Müfettiş	4	1
Yol atelye müdürü	5	1
S. I. » »	5	1
S. I. » » yardımcı	6/1	1
Yol başmüfettişi	6/1	6
Başmüfettiş (Orman mühendisi)	6/1	1
S. I. Yol müfettişi	6/2	2
S. I. Yol atelye bölge mühendisi	6/2	3
S. I. Diplomalı mühendis	6/2	3
Mühendis şube şefi	7	2
S. II. Yol atelye bölge mühendisi	7	4
S. II. Diplomalı mühendis	8	3
Kâğıt ve dosya âmiri	8	1
S. I. Atelye şube âmiri	8	10
S. I. Merkez fen memuru	8	5
Kalem âmiri	9	1
S. II. Atelye şube âmiri	9	11
Kimyager	9	1
Kalem şefi	10	4
S. II. Merkez fen memuru	10	10
S. I. Ustabaşı	10	14
S. I. Şefreyyon	10	1
Başmakiniist	10	1
Sayman	11	18
S. I. Kısım şefi	11	6
S. II. Ustabaşı	11	5
S. II. Bessam	12	4

Görevin çeşidi	Derece	Sayı	Görevin çeşidi	Derece	Sayı
S. II. Kısım şefi	12	3	S. II. Ustabaşı	11	6
S. I. Memur	12	17	S. I. Memur	12	31
Başrevizör	12	3	Başpuvantör	12	4
Başpuvantör	12	4	S. II. Ressam	12	19
S. I. Sabit makinist	12	10	S. I. Sabit makinist	12	1
S. II. Makinist	12	1	S. II. Memur	13	33
S. II. Mentor	13	16	Mezun ateşçisi	13	3
S. I. Revizör	13	4	Puvantör	14	23
Laboratuvar kalfası	13	1	Memur adayı	14	36
S. I. Şoför	13	1	Etüv makinisti	14	1
Puvantör	14	5	Loko ateşçisi	15	2
Memur adayı	14	11	Aşçıbaşı	15	4
Loko ateşçisi	15	1	Mağazacı	15	2
Aşçıbaşı	15	2	Telefoncu	15	2
Şakirt	15	1	Şakirt	15	43
Telefoncu	15	2	Sabit makine ateşçisi	16/1	4
Sabit makine ateşçisi	16/1	9	S. I. Bekçi	16/1	40
S. I. Bekçi	16/1	17	S. I. Hademe	16/1	18
S. I. Hademe	16/1	10	S. II. »	16/2	8
Bahçıvan (Fidanlıklar için)	16/1	46	S. II. Bekçi	16/2	30
S. II. Bekçi	16/2	28			
S. II. Hademe	16/2	6			
			Toplam		521

Toplam 318

Cer atelyeleri

Müfettiş	4	1
S. I. Atelye müdürü	5	1
S. I. Atelye müdür yardımcısı	6/1	8
S. I. Diplomalı mühendis	6/2	8
Fabrika kısım âmiri	6/2	9
S. II. Atelye müdürü	6/2	1
Atelye İşletme mühendisi	7	5
S. I. Elektrik İşleri şefi	7	1
S. I. Atelye şube âmiri	8	15
S. I. Merkez Fen memuru	8	9
S. II. Diplomalı mühendis	8	22
Kâğıt ve Dosya âmiri	8	3
S. II. Atelye şube âmiri	9	20
Kalem âmiri	9	6
Kalem şefi	10	11
S. II. Merkez Fen memuru	10	22
S. I. Ustabaşı	10	50
S. I. Ressam	11	4
Masa şefi	11	8
Sayman	11	3
S. I. Makinist	11	4

Çeltik Madeni

Müfettiş (İşletme âmiri)	5	1
S. I. Diplomalı mühendis	6/2	1
Kalem âmiri	9	1
S. II. Merkez fen memuru	10	1
S. I. Sürveyyan	12	2
S. I. Sabit makinist	12	1
S. I. Memur	12	3
Başpuvantör	12	1
S. II. Memur	13	3
Puvantör	14	1
Loko ateşçisi	15	2
Mağazacı	15	1
S. I. Bekçi	16/1	2
S. I. Hademe	16/1	1
Toplam		21

Basımevi

S. I. Atelye müdürü	5	1
S. I. Atelye müdür yardımcısı	6/1	1
S. II. Atelye şube âmiri	9	1
Sipariş memuru	9	1
Kalem âmiri	9	1

Görevin çeşidi	Derece	Sayı
Kalem şefi	10	1
S. I. Şef reyyon	10	1
S. I. Ustabası	10	2
Başressam	10	1
Sayman	11	1
S. I. Memur	12	3
S. II. »	13	3
S. I. Şoför	13	1
Memur adayı	14	3
Mağazacı	15	1
S. I. Hademe	16/1	2
S. I. Bekçi	16/1	2
Hamalbaş	16/1	1
S. II. Bekçi	16/2	1
Amele	16/2	8
Toplam		36

Demiryol Meslek Okulu

Müfettiş (Müdür)	5	1
S. I. Müfettiş (Müdür yardımcısı)	6/2	2
S. II. Müfettiş (Öğretmen)	8	6
Kalem âmiri (Öğretmen)	9	8
Kalem şefi (Yardımcı öğretmen)	10	2
Kalem şefi (Öğretmen)	10	8
Kalem şefi	10	1
Sayman	11	1
S. I. Memur (Ambar memuru)	12	1
S. I. »	12	1
Hemşire	13	1
S. II. Memur	13	1
S. I. Hademe	16/1	19
S. II. »	16/2	29
Toplam		81

Sanat Okulları

Başmühendis (Okul müdürü)	5	1
S. I. Atelye-şube âmiri (Eğitim ve öğretim şefi)	8	1
S. I. Atelye şube âmiri (Okul müdür yardımcısı)	8	1
S. II. Atelye şube âmiri (Mesleki öğretmen)	9	1
S. II. Atelye şube âmiri (Okul atelye şefi)	9	1
Kalem âmiri (Nazari öğretmen)	9	3

Görevin çeşidi	Derece	Sayı
Kalem âmiri (Yönetim şefi)	9	1
» şefi (Büro için)	10	1
» » (Nazari öğretmen)	10	4
S. I. Ustabası (Atelye ustabası)	10	1
S. II. Merkez fen memuru (Mesleki öğretmen)	10	1
Şefmontör (Elişi ve torna öğretmeni)	11	1
Masa şefi (Müzakereci öğretmen)	11	1
» »	11	1
Şefmontör (Ameli öğretmen)	11	4
Sayman	11	2
S. I. Memur	12	2
S. I. » (Eğitmen)	12	1
S. I. » (Müzakereci öğretmen)	12	1
Montör (Ameli öğretmen)	12	1
S. II. Memur	13	3
Puvantör	14	1
Memur adayı	14	4
Aşçıbaş	15	2
Sabit makine ateşçisi (Kaloriferci)	16/1	3
S. I. Hademe	16/1	28
S. I. Bekçi	16/1	6
Toplam		77

Öğrenci pansiyonları

S. II. Müfettiş (Müdür)	8	1
Kalem âmiri (Müdür)	9	1
Kalem Şefi (Öğretmen)	10	4
Kalem şefi	10	2
Masa şefi (Öğretmen)	11	2
S. II. Memur (Ambar memuru)	13	2
S. II. Memur	13	2
Hemşire	13	2
S. I. Bekçi	16/1	2
S. I. Hademe	16/1	4
S. II. Hademe	16/2	20
Toplam		42

Yatılı ilk okullar

S. II. Müfettiş (Müdür)	8	1
Kalem âmiri (Müdür)	9	1
Kalem âmiri	9	1
Kalem şefi	10	1

Görevin çeşidi	Derece	Sayı
Masa şefi (Öğretmen)	11	2
S. I. Memur (Öğretmen)	12	8
S. II. Memur (Ambar memuru)	13	2
S. II. Memur (Yedek öğretmen)	13	2
S. II Memur	13	2
Başhemsire (Öğrenci annesi)	12	2
S. I. Bekçi	16/1	2
S. I. Hademe	16/1	4
S. II. Hademe	16/2	20
Toplam		48

Deniz atölyeleri

Başmüfettiş	6/1	1
S. I. Atelye şube amiri	8	2
S. II. Atelye şube amiri	9	2
Kalem şefi	10	1
S. I. Ustabaşı	10	9
Masa şefi	11	1
Sayman	11	2
S. I. Memur	12	3
S. I. Ambar saymanı	12	1
Başpuvantör	12	1
S. II. Ambar saymanı	13	1
Puvantör	14	1
Mağazacı	15	2
S. I Hademe	16/1	1
S. I Bekçi	16/1	4
Toplam		32

Dikimevi

Şube müdürü	6/1	1
» » yardımcısı	7	1
Kalem amiri	9	1
Sipariş memuru	9	1
S. I Şefreyon	10	2
Sayman	11	4
S. I Memur	12	2
S. II »	13	2
Malazacı	15	2
S. I Bekçi	16/1	3
S. I Hademe	16/1	4
Amele	16/2	4
Toplam		27

Görevin çeşidi	Derece	Sayı
Trabzon - İran transit yolu otobüs, kamyon ve otomobil işletmesi		
<i>İşletme Müdürlüğü</i>		
S. II İşletme müdürü	4	1
Kalem amiri	9	1
Masa şefi	11	1
S. I Memur	12	1
S. I Bekçi	16/1	1
S. I Hademe	16/1	1
Toplam		6

Cer

S. II Cer müfettişi	8	1
S. I Memur	12	1
S. I Nezaret makinisti	12	1
S. II Memur	13	2
S. I Şoför	13	12
S. II Şaför	14	49
Mağazacı	15	1
S. I Bekçi	16/1	5
S. II Hademe	16/2	1
Toplam		73

Saymanlık

Masa şefi	11	1
S. I Memur	12	1
S. II Veznedar	12	1
S. II Memur	13	1
S. II Hademe	16/2	1
Toplam		5

Hareket

S. II Hareket müfettişi	8	1
S. I İstasyon şefi	10	2
S. II İstasyon şefi	11	2
S. I Tren Muayene memuru	11	1
S. III İstasyon şefi	12	5
Hareket memuru	13	1
S. I Bekçi	16/1	2
S. II Bekçi	16/2	1

Görevin çeşidi	Derece	Sayı	Görevin çeşidi	Derece	Sayı
S. II. Hademe	16/2	2	<i>Hukuk</i>		
Hamal	16/2	6		S. II. Avukat	6/2
Toplam		23	<i>Gider tertibinden ücret alanlar</i>		
<i>Hekimlik</i>			S. I. Şefreyyon	10	1
			Mağazaer	15	1
			S. II. Bekçi	16/2	1
S. I. Doktor	16/2	1	Amele	16/2	3
S. II. Hademe	16/2	1	Toplam		6
Toplam		2			

Ek Görev tasminatı

Ödevin çeşidi	Sayı	Ücret
<i>Hastaneler Baştabip ücretleri</i>		
Ankara hastanesi baştabibi	1	150
Eskişehir hastanesi baştabibi	1	150

1. — Genel toplam içinde kalarak, gerekdikçe ödenekleri aynı madde içinde bulunan kadrolar arasında yer değiştirmeye Genel Müdürlük yetkilidir.

2. — Gider tertibi içinde bulunan telgraf çavuşları, sürveyanlar, yol bekçileri, drezinör, şefmontör ve montörler, sabit makine makinist ve ateşçileri, amele çavuşları, amele, lavajcı, yol çavuş ve yardımcıları ve hamallarla 3173 numaralı kanuna ilişik (2) numaralı cetvelde yazılı bulunan hizmetlilerin aded kadroları ihtiyaca göre Genel Müdürlükçe belirtilir.

3. — Leninakan ve Meydanekbez ile Uzunköprü - Svilingrad arasında Türk toprağı dışındaki demiryolu kısımlarında vazife gören yol, cer ve hareket memur ve hizmetlilerin ücretlerine ek olarak öteberi tertibinden verilecek ödeneklerin miktarları Genel Müdürlükçe tayin olunur.

Taahhüt kadrosu

Sayı	No.	Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma Parası		Alındığı tarih
						süresi	Lira	
1		Hasta nakliye kamyoneti	Ford	18263599	Merkez emrinde (Aydın hattından devren)	6	2 650	1-6-1935
1		Sihhiye otobüsü	Hudson	152500	» »	6	3 780	29-4-1937
1		Kamyon	Ford	5199872	İzmir Basımevi hizmetinde (İdarî gereç nakliyatı için)	7	3 538	16-1-1940
1		»	Şevrole	836573	Haydarpaşa mağazası hizmetinde (Samsun sahil hattından devren)	7	2 083	15-4-1933
1		»	Fordson	119770	Ankara mağazası hizmetinde	7	2 321	9-10-1933
1		»	Ford	3409530	Ankara mağazası hizmetinde (Samsun sahil hattından devren)	7	1 972	15-4-1933
1		»	»	1290966	İzmir mağazası hizmetinde (Samsun sahil hattından devren)	7	1 972	15-4-1933
1		»	Şevrole	835501	İzmir mağazası hizmetinde (Aydın hattının mubayaasındaki kıymeti)	7	500	1-6-1935
1		Motosiklet	D. K. V.	847962	Merkez hizmetinde (Bakanlıklar ve sair deva-irle irtibatı temin için)	3	721	29-1-1941
1		Bisiklet	N. S. U.	1333231	Malatya işletmesi hizmetinde (Şehirin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)	3	54	18-11-1940
1		»	Adler	1179752	Adana işletmesi hizmetinde (Şehirin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)	3	66	9-10-1940
1		Binek atı	—	—	Çeltik maden mühendisliği hizmetinde	—	136	12-1-1939
1		Bisiklet	Baronia	(Fabrika numara koymamış)	2 nci işletme hizmetinde (Karabük tesellüm bürosu ile istasyon ve fabrika arasında irtibatı temin için)	3	170	27-7-1942
3		Yük hayvanı	—	—	Çeltik maden mühendisliği emrinde	—	610	13-9-1943
4		» »	—	—	» » »	—	629	13-9-1943
1		» »	—	—	» » »	—	648	23-10-1943

(S. Sayısı : 113)

Sayı	No	Çeşidi	Markası	Motör No.	Göreceği iş	Dayanma Parası süresi	Lira	Alındığı tarih
1		Bisiklet	Koris	—	Mersin limanı emrinde (Liman şirketinden devren)	3	57	1941
1		>	New-Hudson	—	> > >	3	46	1938
1		Kamyon	Dooge	T.11860505	3 nolu işletme hizmetinde (Hıca - Palamutluk hattının malzeme nakliyatı için)	5	13 000	15-11-1944
1		Kamyonet	Pejo	58690	Merkez emrinde (Mülga Limanlar Umum Müdürlüğünden İskenderun limanının idareye intikalinde devren alınmıştır)	2		27-2-1942 de devredildi.

Yeniden alınacaklar

1		Bisiklet			7 nci işletme emrinde (Şehirin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)			
2		>			Merkez emrinde (Bakanlıklarla idare arasında irtibatı temin için)			
2		>			İskenderun limanı emrinde (Şehirin ve iskele nin uzaklığı dolayısıyla irtibatı temin için)			
1		Bisiklet			İskenderun gereç gümrük ve teslimat bürosu için.			
30		Kamyon			Öer servisi emrinde (Ormanlardan istasyonlara kereste, travers ve genel gereç taşımak için)			
1		Otobüs			Kayseri pansiyonu öğrencilerinin taşıma işinde.			
2		Kamyon			İskenderun limanı hizmetinde (Limanlara amelle taşımak için).			
1		Kaptıkaçtı			Çeltik işletme amirliği hizmetinde.			

D - CETVELİ

Gelirlerin dayandığı kanun, karar ve Tüzükler

Çeşidi	Tarihi	No.	Özeti
Kanun	17. 4 . 1338	222	Cezaların beş misline iblağ edilmesine dair.
»	4. 2 . 1340	406	Telgraf ve Telefon Kanununun Telefon ve telgraf müvezzilerinin vazife esnasında Demiryollarından parasız istifade edeceklerine dair 15 nci maddesi.
»	24. 5 . 1340	506	Bağdat hattının Konyadan başlıyan kısmının işletilmesi hakkındaki 5 nci maddesi.
»	8. 2 . 1341	551	Askerî malûllerin terfihi hakkındaki kanunun 8 nci maddesi.
»	5. 4 . 1341	601	Şeker fabrikalarına bahşolunan imtiyazat ve muafiyat hakkındaki kanunun 7 nci maddesi.
»	27. 6 . 1926	904	İslâhı Hayvanat Kanununun 30 ncu maddesi (Sergilere ve yarışlara getirilen ve götürülen ve damızlık için celbolunan hayvanat ıslâh ve teksiri hayvanat komishyonlarının ita eyliyecekleri vesikalarla Hükümete ait berrî, ve bahrî bilcümle vesaiti nakliye tarafmdan nısıf ücretele naklolunur).
»	31. 5 . 1927	1042	Devlet Demiryolları ve Limanları Umumî idaresinin teşkili hakkındaki kanunun, tarifelere dair 18, 19, 20, 21, 22 nci maddeleriyle idari nakliyata dair 23 ncü ve muvakkat dördüncü maddeleri
»	18. 6 . 1927	1147	Şimendiferlerde işletme nizamnamesi mucibince nakli memnu olan mevaddı inilâkiyenin nakline müsaade edilmiştir.
»	30. 1 . 1929	1483	Alelunun tarifeler hakkında idare encümeninin karar ittihaz edeceğine dair olan 6 nci maddesi.
»	2. 6 . 1929	1524	Samsun - Sahil hattının işletilmesine dair olan kanunun 3 ncü maddesi.
»	24. 4 . 1930	1593	Hıfzıssıhha Kanununun 2 nci fasıl 57 ve 75 nci maddeleri. (Kuduz musaplarının fakirlerinin tedavi yerlerine parasız nakli hakkında).
Kanun	31. 5 . 1930	1667	Cibayet olunan varidatın kuruştan az kesirlerinin kuruşa iblağ edileceğine dair 2 nci maddesi.
»	31. 5 . 1930	1673	Beynelmilel yolu ve eşya nakliyatı mukavelelerine (C. İ. V. ve C. İ. M.) e iltihakımıza dair.
»	30. 3 . 1931	1791	Cenevre'de 27 Temmuz 1929 da imzalanan mukavelenin tasdikına dairdir. (Mukavelenin 38 nci maddesi gereğince esirlere gönderilecek eşya parasız taşınır.)
»	30. 5 . 1931	1815	Mudanya - Bursa Demiryolunun satın alınması.
»	28. 12 . 1935	2376	Sıcak ve soğuk maden sularının istismarı kanununun birinci maddesi. (Maden sularına ve şişelerine tenzilât.)
»	31. 5 . 1934	2488	İzmir - Kasaba ve Temdidi hatlarının işletilmesi.

Çeşidi	Tarihi	No.	Özeti
>	4 . 6 . 1934	2495	Yunan Parlamento âzasının parasız seyahatlarına dair.
>	14 . 6 . 1934	2510	İşkân Kanununun 5 . I . 1935 tarihli nizamnamesinin 42 nci maddesi. (Meccanen veya asgari tarife ile nakiller.)
>	22 . 12 . 1934	2641	Demiryollarla beynelmilel eşya ve yolcu nakliyatına dair mukavelenin tasdiki hakkında.
>	12 . 6 . 1935	2784	Aydın Demiryollarının işletilmesi.
>	8 . 6 . 1936	3004	Belediye ve hususi idarelerden idaremize devredilen iskelelerin müstenidatı olan kanundur. (Madde 5).
>	1 . 2 . 1937	3108	Posta Kanununun 53 ncü maddesini tadil eden bu kanun, posta nakliyatının âdi trenlerde parasız ve surat katarlarında ücretle yapılacağına dair hükümü ihtiva etmektedir.
>	8 . 2 . 1937	3116	Orman Kanununun 94 ncü maddesi. (Yangın söndürmek üzere sevkedileceklerin 1/3 ücretle nakledileceklerine dair.)
>	28 . 4 . 1937	3159	Şark Demiryollarının işletilmesine dair.
>	5 . 5 . 1937	3163	Trabzon - İran transit yolunda otobüs ve kamyon işletilmesi.
>	14 . 6 . 1937	3259	İşletme nizamnamesinin birinci bapta 29, 37, 42 ve 2 nci bapta 20 nci maddelerindeki tazminat miktarlarının 10 misline çıkarılması. (Bu hadler 222 numaralı kanunla daha evvel 5 misline çıkarılmıştır.
Kanun	17 . 12 . 1937	3284	Bazı maden hurdalarının dışarı çıkarılmassının yasak edilmesi ve satın alınması kanununun 6 nci maddesi. (D. Demiryolları idaresince, Askerî fabrikalar idaresinin naklettireceği hurdaların her tonundan kilometre başına bir kuruşu geçmemek üzere ücret almır.)
>	15 . 12 . 1937	3282	Büyük Millet Meclisi âzalarının parasız seyahatlerine dair.
>	10 . 6 . 1938	3437	Tütün ve Tütün İhisarı Kanununun 115 nci maddesi. (Hazine, Belediye ve Hususi idarelere ait iskelelerde müruriye ücreti alınmayacağına ve tüccar tarafından bu iskelelerden geçirilecek tütünlardan de ton başına 50 kuruş müruriye alınacağına dairdir.
>	22 . 6 . 1938	3473	Mahrukat kanununun 5 nci maddesi. (Vekiller Heyeti kararıyla % 50 ye kadar tenzilât yapılacağına dair.)
>	24 . 6 . 1938	3487	Nafia Bakanlığı inşaat dairesi tarafından naklettirilecek demiryol inşaat malzemesinin ücretlerine ve buna müteferri muamelâta dair olan birinci maddesi.

Nev'i	Tarihi	No.	Özeti
»	28. 6 . 1938	3522	Karabük demir ve çelik fabrikaları kanununun birinci maddesi.
»	29. 6 . 1938	3530	Beden terbiyesi kanununun 23 ncü maddesi. (Sporculara % 50 tenzilat yapılacağına dair.
»	9. 1 . 1939	3554	Kırşehir ve Yozgat vilâyetleriyle Keskin kazasındaki yer sarsıntısı dolayısıyla yapılacak inşaat ve tazminat için Kızılay tarafından sevkedilecek inşaat malzemesinden nakil ücreti alınmayacağına dair.
»	7. 6 1939	3633	Samsun limanının idaremize devrinde istinat edilen kanun.
»	9. 10 . 1939	3729	Eenebi Devletlerden temin edilen malzemenin rıhtım ücretleriyle ardiye resminden muafiyeti hakkında kanun.
»	21. 4 . 1941	4004	Askerî nakliyattan alınacak ücretlere dair kanunun birinci maddesi. (Esas tarife ücretinin 1/3 çü alınacağına dair.)
»	4. 7 . 1941	4090	Nakil ücret ve masraflarıyla vergi tahsilâtında 25 kuruştan az eksiklerin takip edilmeyeceğine dair.
»	22. 9 . 1941	4128	Ilıca - Palamutluk hattının işletilmesi hakkında
»	14. 8 . 1942	4301	İskenderun limanının işletilmesi hakkında.
»	14. 8 . 1942	4303	Mersin limanının işletilmesi hakkında.
Kanun	25. 12 . 1942	4341	Değer konmuş nakliyatta beyan edilen kıymetin on binde birinin prim olarak alınacağına dair.
»	14. 1 . 1943	4373	Taşkın sulara ve su baskınlarına karşı korunma kanununun 13 ncü maddesi. (Sevkedileceklerin 1/3 ücretle nakledileceklerine dair).
»	31. 5 . 1944	4572	Bu kanunla otel, büfe büvet ve gazino işletmesine, şehir ve kasabalarla istasyonlar arasında otobüs ve kamyon işletmeğe, emanet odaları açmağa, Demiryolu liman ve iskelelerde, tarife tatbikatına esas olan eşya tasnifini değiştirmeğe, kullanılmayan bilet bedellerinin iadesine ve demiryolun inzibat ve muhafazası ile ilgili olanlara idare binalarından yer vermeğe salâhiyet verilmektedir.
»	7. 6 . 1937	3217	Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti Şehinşahi arasında imza edilmiş olan transit anlaşmasının tasdikı hakkında.
Karar	22. 6 . 1943	2/20162	Esas tarife emsalinin hamallık işlerinde 20 ve nakil ücretleriyle diğer masraflarda 10 a çıkarılacağına dair.
»	6. 1 . 1944	233	Samsun Limanındaki hususi idare ve belediyeye ait iskelelerin Devlet Demiryollarına devri hakkındaki K/497 kararnamenin yürürlüğe konulması. (232 sayılı kararname ile ilgilidir.)

Nev'i	Tarihi	No.	Özeti
»	29. 1 .1944	358	Samsun Limanının Devlet Demiryollarına devri hakkındaki K/503 kararın yürürlüğe kanulması hakkında.
»	4. 6 .1941	2/15910	Hava Kurumunun havacılık dairesi mensuplarının, 4004 sayılı kanundaki ücretlerle taşınmaları hakkında.
Nizamname	18. 5 .1872		İşletme Nizamnamesi.
»	30. 5 .1283		Demiryollar Zâbita Nizamnamesi.

E - CETVELİ

2847 ve 3173 sayılı kanunlara bağlı olmayan hizmetliler

	Sayı	Ücret
Steno	1	250
Daktilo şefi	2	150
Daktilo	12	125
Başterzi	1	400
Makastar terzi	5	200
Dağıtıcı	2	80
Toplam	23	

